

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
Strategic Studies Center, National Defence Studies Institute

จุดสาร

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ SSC Journal

9th year 2nd issue (January - March 2019)
ปีที่ 9 ฉบับที่ 2 (มกราคม - มีนาคม 2562)

15

การออกจาก
สหภาพยุโรป (EU)
ของสหราชอาณาจักร (UK)

19

สถานการณ์การก่อการร้าย
ของกลุ่มก่อการร้าย
รัฐอิสลาม
(Islamic State: IS)

23

การสร้างกำแพงกั้น
พรมแดนสหรัฐฯ - เม็กซิโก
เพื่อยุติวิกฤตด้านมนุษยธรรม
และความมั่นคง

จาก การเปลี่ยนแปลงของโลกที่ได้ก้าวเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ ทำให้พลวัตของภัยคุกคามทั้งตามแบบ (Traditional Threats : TTs) และ ภัยคุกคามไม่ตามแบบ (Non – Traditional Threats : NTTs) มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น อาทิ การก่อการร้าย ยาเสพติด การค้ำมนุษย์ ภัยคุกคามด้านระบาดวิทยา ภัยคุกคามด้านเศรษฐกิจ ตลอดจนถึงภัยพิบัติธรรมชาติ โดยภัยคุกคามเหล่านี้ได้ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติในทุกด้าน ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การทหาร วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และการพลังงานและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศยังได้เชื่อมโยงโลกไว้ด้วยกันทั้งหมด ทำให้ช่องว่างของขอบเขตรัฐถูกลบจนยากที่จะแยกแยะแดนได้ชัดเจน เรื่องภายในประเทศหนึ่งกลายเป็นผลกระทบต่อประเทศอื่นๆ อย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ปรากฏการณ์หรือปัญหาในที่ต่างๆ จึงไม่เป็นเพียงเรื่องเฉพาะภายในประเทศหนึ่งอีกต่อไป แต่กลายเป็นประเด็นร่วมกันของโลก ด้วยเหตุนี้ประเทศไทยจึงมีอาจหลีกเลี่ยงหนีไปจากความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่กำลังเกิดขึ้นในโลกไปได้ จึงต้องมีการปรับตัวให้พร้อมเผชิญหน้ากับความท้าทายรูปแบบใหม่ต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อพลังอำนาจของชาติและความมั่นคงของประเทศ

ศูนย์ ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ (ศสย.สปท.) เป็นหน่วยงานทางวิชาการของสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กองบัญชาการกองทัพไทย ที่มีภารกิจหลักในการศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูล ประเมิน จัดทำและเผยแพร่ข้อมูลทางยุทธศาสตร์ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติและการป้องกันประเทศ เพื่อให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแนวทางในการปฏิบัติต่อผู้บังคับบัญชา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชนให้รับทราบ อันเป็นประโยชน์ต่อกองทัพและประเทศชาติโดยรวม ในการเตรียมความพร้อมของหน่วยงานต่างๆ ให้พร้อมรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบได้

ศูนย์ ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ประกอบด้วยหน่วยขึ้นตรงระดับกอง แบ่งเป็น 4 กอง คือ กองสนับสนุนกองแผนและโครงการ กองศึกษาวิจัยทางยุทธศาสตร์และความมั่นคง กองภูมิภาคศึกษา ทำหน้าที่ในการวางแผน อำนวยการ ประสานงาน ดำเนินการ และกำกับดูแลงานด้านการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสภาวะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ ยุทธศาสตร์ชาติ และยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ สถานการณ์ความมั่นคงทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การทหาร วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีพลังงานและสิ่งแวดล้อมภายในประเทศและต่างประเทศ ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก รวมทั้งการจัดประชุม การรวบรวมข้อมูล และจัดทำเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องในรูปแบบต่างๆ

ให้กับผู้บังคับบัญชา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชนได้รับทราบ ตลอดจนการผลิตบุคลากรด้านความมั่นคงและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงทั้งปวงให้กับข้าราชการในกระทรวงกลาโหมและพลเรือน โดยมีการผลิตสำคัญที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ 6 ประเภท ประกอบด้วย งานวิจัย (Research) เอกสารทางวิชาการ (Working Paper) เอกสารประเมินยุทธศาสตร์ (Strategic Review) เอกสารศึกษาเฉพาะกรณี (Case Study) เอกสารวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์และความมั่นคง (SSC Focus) รวมทั้งจตุรสารศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ (SSC Journal)

สำหรับ จตุรสารศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมสถานการณ์ทางความมั่นคงต่างๆ รวมทั้งบทวิเคราะห์ เพื่อให้เห็นทิศทางความเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ อันจะเป็นประโยชน์สำหรับการติดตามและประเมินผลสถานการณ์ความมั่นคงต่อไป

สุดท้าย นี้คณะผู้จัดทำขอขอบคุณทุกท่านที่ติดตามผลงานของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ ซึ่งคณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจตุรสารฉบับนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจ และหากมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมท่านสามารถให้ข้อเสนอแนะมาได้ที่ admin_info@sscthailand.org หรือ www.sscthailand.org

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ
National Library of Thailand Cataloging in Publication Data
จตุรสารศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์
(Strategic Studies Center Journal)
พิมพ์ครั้งที่ 1 – กรุงเทพฯ จำนวน 400 เล่ม ISBN 0858-8751
ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ, 2562
36 หน้า

สงวนลิขสิทธิ์ตาม พ.ร.บ.การพิมพ์ พ.ศ.2537

© ลิขสิทธิ์ภาษาไทยเป็นของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์
สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ อย่างถูกต้องตามกฎหมาย

จัดพิมพ์โดย

กองศึกษาวิจัยทางยุทธศาสตร์และความมั่นคง
ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
62 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพฯ 10400
โทร. 0 2275 5715 เว็บไซต์ www.sscthailand.org

ผู้อำนวยการ	: พล.อ.ต. ภูมิใจ	เลขสุนทรการ
รองผู้อำนวยการ	: พ.อ. กิตติ	คงสมบัติ
	: น.อ. ชนินทร	เฉลิมทรัพย์
กองอำนวยการ	: พ.อ. นิรุจ	ดวงปัญญา
	: น.อ.หญิง จุฬารัตน์	เพชรวิเศษ
	: พ.อ. สุทัศน์	คร่ำในเมือง
	: พ.ต.หญิง เฉลียว	เหมหงษ์
	: พ.จ.ต. สามภพ	ศรีอักษร
	: จ.อ.หญิง สุวิมล	สารโกศล พรนวม
	: น.ส. ชญานิสสา	รัตสุทธิกุล
	: น.ส. ธาราทิพย์	กัลยาณมิตร
ศิลปกรรม	: จ.ท. ชาญชัย	วิวงค์
	: น.ส. ชุตินธร	พรวุฒิกุล
	: นางกัญฉนิพร	มหาวรากุล

หน้า สารบัญ

ส่วนที่ 1 Think tank monitor

1. การเกิดขึ้นจริงของเมืองอัจฉริยะในอาเซียน 4
2. การแก้ปัญหาที่ไม่ง่ายตายสำหรับข่าวปลอม (Fake News) ในมาเลเซีย 4
3. การแทรกแซงจากภายนอก ภัยคุกคามสำคัญต่อเสถียรภาพ ความมั่นคงในทะเลจีนใต้ 5
4. การบริหารจัดการภัยพิบัติแบบองค์รวม 5
5. การตอบสนองต่อภัยพิบัติ การบูรณาการ การปรับใช้อย่างเหมาะสม และนโยบาย 6
6. คำแนะนำเชิงนโยบายสำหรับการมีส่วนร่วมของทหารในงาน HADR 7
7. ประโยชน์ของทหารในการมีส่วนร่วมในการตอบสนองภัยพิบัติ 7
8. ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนในการตอบสนองต่อภัยพิบัติ 8
9. แนวปฏิบัติที่ดี และโอกาสในอนาคต ในการตอบสนองต่อภัยพิบัติ ในหลักสูตร “Comprehensive Crisis Management” 9

ส่วนที่ 2 สถานการณ์ความมั่นคงที่สำคัญ

1. สถานการณ์ภายในประเทศไทย 10
2. สถานการณ์ภายในประเทศเวียดนาม 15
3. สถานการณ์ภายในประเทศฟิลิปปินส์ 16
4. การเลือกตั้งในอินโดนีเซีย 17
5. สถานการณ์ในตะวันออกกลาง 17
6. สถานการณ์ในทะเลจีนใต้ 18
7. ปัญหาการอ้างสิทธิ์พื้นที่ทับซ้อนระหว่างสิงคโปร์ - มาเลเซีย 19
8. สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างอินเดียและปากีสถาน 20
9. สถานการณ์การก่อการร้ายของกลุ่มก่อการร้ายรัฐอิสลาม 23
10. การออกจากสหภาพยุโรป (EU) ของสหราชอาณาจักร (UK) 23
11. การสร้างกำแพงกันพรมแดนสหรัฐฯ - เม็กซิโก เพื่อยุติวิกฤต ด้านมนุษยธรรมและความมั่นคง 25
12. การประชุมผู้นำสหรัฐฯ - เกาหลีเหนือ ครั้งที่ 2 26
13. สถานการณ์ด้านไซเบอร์ 27

ส่วนที่ 3 การปฏิบัติงานที่สำคัญของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์

1. การประชุมเชิงปฏิบัติการศูนย์วิจัยและคณะผู้เชี่ยวชาญด้านอาเซียน (SAREC) ครั้งที่ 1/2562 28
2. การประชุมเครือข่ายนักยุทธศาสตร์ 29
3. การประชุมเชิงสัมมนาทางวิชาการศูนย์อาเซียนศึกษา สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ครั้งที่ 2/2562 29
4. การประชุมสนทนาปัญหายุทธศาสตร์ ครั้งที่ 3/2562 30
5. การประชุมเชิงสัมมนาทางวิชาการศูนย์อาเซียนศึกษา สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ครั้งที่ 3/2562 31
6. การประชุมสนทนาปัญหายุทธศาสตร์ครั้งที่ 4/2562 32
7. การประชุมทางวิชาการนานาชาติด้านความมั่นคงแห่งอาเซียน (Track II Network of ASEAN Defence and Security Institutions: NADI) 33
8. การประชุมเชิงปฏิบัติการศูนย์วิจัยและคณะผู้เชี่ยวชาญด้านอาเซียน (SAREC) ครั้งที่ 2/2562 34
9. การนำเสนอผลงานทางวิชาการและพิธีปิดการศึกษา หลักสูตรนักยุทธศาสตร์ รุ่นที่ 12 35

การเกิดขึ้นจริงของเมืองอัจฉริยะในอาเซียน

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย พ.น. อังษิณี อนุภักดี

สถาบัน Institute of Strategic and International Studies (ISIS) ซึ่งเป็น Think Tank ของสิงคโปร์ ได้ให้ความสนใจในเรื่อง การเกิดขึ้นจริงของเมืองอัจฉริยะในอาเซียน สรุปได้ดังนี้

การเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วของเมือง ก่อให้เกิดประเด็นสำคัญ เช่น การเร่งสร้างโครงสร้างพื้นฐาน, ความไม่เท่าเทียม และความมั่นคงปลอดภัยสาธารณะ อย่างไรก็ตามหากแต่ละชาติอาเซียนสร้าง “เมืองอัจฉริยะ” โดยใช้เทคโนโลยีที่มีอย่างเต็มที่ และนำมาพร้อมกัน จะทำให้ “วิสัยทัศน์ของเมืองที่ยั่งยืน และเหมาะแก่การดำเนินชีวิต” เป็นความจริง การเติบโตของประชากร และเศรษฐกิจก่อให้เกิดความรวดเร็วของการเกิดเมือง มีการคาดการณ์ว่าในปี 2030 จะมีการเคลื่อนย้ายประชากรกว่า 90 ล้านคนระหว่างเมืองต่างๆ ในภูมิภาคนี้ ในความเป็นจริงเมืองขนาดกลางที่มีประชากรระหว่างสองแสนถึงสองล้านคนจะเป็นเมืองที่มีการเจริญเติบโตมากที่สุด ซึ่งเมืองขนาดกลางเหล่านี้คิดเป็นร้อยละ 40 ของภูมิภาค และเป็นตัวขับเคลื่อนการเจริญเติบโตที่สำคัญ จึงเป็นความท้าทาย และความจำเป็นของชาติอาเซียนในการนำเทคโนโลยีอัจฉริยะเพื่อรับมือกับความท้าทายและปัญหาของการพัฒนาเมือง เช่น ปัญหาจราจรติดขัด, มลภาวะ และการเร่งสร้างโครงสร้างพื้นฐาน การเกิดขึ้นของ “ASEAN Smart Cities Network (ASCN)” จากการประชุมโดยสิงคโปร์ในวาระการประชุมประธานอาเซียนปี 2018 เป็นการบุกเบิกหนทางในการใช้กลไกการจัดการเมืองระดับต่างๆ เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ดังกล่าวได้

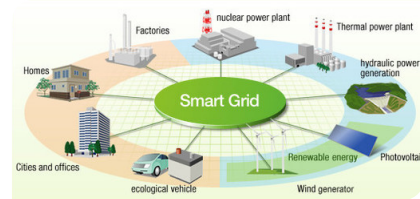
ASCN มี 26 เมืองนำร่องจากชาติสมาชิกอาเซียน ทำงานบนพื้นฐานความร่วมมือ (Collaboration platform) เพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ และยั่งยืน การมีตัวแทนเครือข่ายมาจากชาติสมาชิกอาเซียน และตัวแทนจากเมืองต่างๆ ทำหน้าที่เป็น “Chief Smart City Officer” จะทำให้เกิดการประสานสอดคล้องในการทำงาน เพื่อช่วยให้ ASCN บรรลุเป้าหมายการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน จึงเกิดกรอบการทำงาน “ASEAN Smart Cities Framework” เพื่อช่วยนำทางให้เมืองที่ร่วมกับ ASCN โดยมีจุดมุ่งหมาย 3 ประการคือ (2.1) “มีความสามารถในการ

ที่มา : <http://www.rsis.edu.sg/rsis-publication/rsis/realising-smart-cities-in-asean/>

แข่งขันเชิงเศรษฐกิจ” ผ่านการใช้นวัตกรรม และการเป็นเจ้าของกิจการ เพื่อสร้างโอกาสทางธุรกิจ และการจ้างงาน (2.2) “มีความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม” และ (2.3) “มีคุณภาพชีวิตที่ดี” นอกจากนี้ ASCN ยังสร้างโอกาสให้อาเซียนในการลงทุนในเทคโนโลยีใหม่เพื่อสร้างนวัตกรรม เช่น “โครงการ City Data Platform” ที่ใช้ข้อมูลที่ได้จาก Wi-Fi, Internet-of-Things (IoT) และ Social Media มาวิเคราะห์พฤติกรรมนักท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต หรือ “ศูนย์บัญชาการความปลอดภัย และความมั่นคงสาธารณะ” ในเมือง Davao ประเทศฟิลิปปินส์ ที่ใช้ระบบ CCTV และระบบภูมิสารสนเทศในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงความมั่นคงปลอดภัย เป็นต้น

การที่จะทำให้เมืองอัจฉริยะเป็นรูปธรรมได้นั้น ต้องอาศัยการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัล, การทำงานร่วมกันของชาติสมาชิกอาเซียนเพื่อช่วยเติมเต็มความแตกต่างทางเทคโนโลยีดิจิทัล, การเสริมสร้างบุคลากร ตลอดจนการเสริมสร้างความไว้วางใจของผู้ใช้งาน นอกจากนี้ยังต้องอาศัยความร่วมมือจากภาคส่วนต่างๆ ทั้งในและนอกอาเซียน ทั้งด้านเงินทุน ความรู้ความชำนาญในการดำเนินงาน เช่น ความร่วมมือกันของ “Amata Smart City Chonburi กับ Yokohama Urban Solutions” ในโครงการ “Smart Grid Project” ซึ่ง RSIS สรุปว่า ASCN เป็นเครื่องมือหนึ่งในการเชื่อมเมืองอัจฉริยะต่างๆของอาเซียนเข้าด้วยกัน และควรมีแผนปฏิบัติที่ชัดเจนในทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง จากแนวทางการสร้างเมืองและเครือข่ายเมืองอัจฉริยะเป็นอีกหนทางหนึ่งที่เสริมสร้างความมั่นคงของอาเซียนได้ในระยะยาว ซึ่งในการเป็นประธานอาเซียนของไทยในปี 2562 อาจนำแนวทางดังกล่าวมาเป็นส่วนหนึ่งในการเสริมสร้างความร่วมมือในหมู่ชาติสมาชิก และนำองค์ความรู้ด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนของไทยมาประยุกต์ใช้ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์เพื่อมุ่งสู่ความมั่นคงอย่างยั่งยืนของอาเซียน

การแก้ปัญหาที่ไม่ง่ายตายสำหรับข่าวปลอม (Fake News) ในมาเลเซีย

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย พ.น. อังษิณี อนุภักดี

สถาบัน Institute of Strategic and International Studies (ISIS) ซึ่งเป็น Think Tank ของมาเลเซีย ได้ให้ความสนใจในเรื่องความยากลำบากในการแก้ปัญหาข่าวปลอม (Fake News) ในมาเลเซีย สรุปได้ดังนี้

จากชัยชนะอย่างท่วมท้นในการเลือกตั้งครั้งล่าสุดของ “แนวร่วมแห่งความหวัง” (Pakatan Harapan: PH coalition) ตามมาด้วยการเปลี่ยนแปลงแนวทางการบริหารประเทศของ “แนวร่วมแห่งชาติ” (Barisan Nasional: BN) การยกเลิก “กฎหมายต่อต้านข่าวปลอม 2018” (Anti-Fake News Act: AFNA 2018) เป็นความต้องการของ PH ในการลบการมีตัวตนอยู่ของ BN และ AFNA 2018 ได้ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการรบกวนการหาเสียงเลือกตั้งครั้งล่าสุด ซึ่งการยกเลิก AFNA อาจประสบกับอุปสรรคจากการที่รัฐธรรมนูญของมาเลเซียให้อำนาจสภาผู้แทนราษฎร (Dewan Negara) ในการพิจารณายกเลิก หรือแก้ไขกฎหมายใดนานถึงหนึ่งปี จึงเกิดข้อสงสัยต่อว่า PH จะจัดการกับปัญหา ข่าวปลอมอย่างไร หากยกเลิก AFNA 2018 หรือนี่จะเป็นการสร้างโอกาสให้ผู้ไม่หวังดีมีอิสระในการสร้างข่าวปลอม ดังนั้นกฎหมายต่อต้านข่าวปลอมอาจมีความจำเป็น แต่อาจต้องตอบคำถามเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิเสรีภาพในการแสดงออก เพื่อแลกกับการบรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมาย

ที่ผ่านมา AFNA 2018 เป็นเครื่องมือที่ใช้จัดการกับข่าวปลอมในประเด็น (2.1) การจำกัดขอบเขตของการสร้างการเผยแพร่ข่าวปลอม การปกป้องผู้ได้รับผลกระทบ และปกป้องภาพลักษณ์ของประเทศ แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นคือคำจำกัดความของข่าวปลอม ที่ตีความได้กว้างจึงเกิดความไม่แน่นอน และความไม่เหมาะสมในการบังคับใช้ (2.2) การชดเชยค่าเสียหายจากผู้สร้าง ผู้เผยแพร่ และผู้ตีพิมพ์ข่าวปลอม แต่ไม่มีบทลงโทษสำหรับบริษัทที่เป็นผู้ให้บริการสื่อสังคมออนไลน์ ทั้งที่บริษัทเหล่านี้สามารถจัดการลบ หรือหยุดการเผยแพร่ข่าวปลอมได้ และ (2.3) บทลงโทษที่รุนแรงสำหรับผู้กระทำผิด ที่มีการปรับเงินถึง 122,153 ดอลลาร์สหรัฐ หรือจำคุก 6 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งเป็นบทลงโทษที่ไม่เป็นสัดส่วน เพียงแต่มุ่งหวังให้มีบทลงโทษที่รุนแรงในการป้องปราม จนละเลยการสร้างความเข้าใจให้ประชาชนช่วยกันต่อต้านข่าวปลอม ประเด็นที่กล่าวมานั้นเป็นเหตุผลของ PH ในการยกเลิก AFNA 2018

ISIS มองว่ารัฐบาล PH ยังคงเผชิญกับความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากข่าวปลอม แต่ได้เสนอแนวทางสำหรับกฎหมายต่อต้านข่าวปลอมของมาเลเซียว่า (3.1) ควรมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนเป็นลักษณะเฉพาะ มีการใช้ถ้อยคำอย่างระมัดระวัง และมีกรอบการบังคับใช้ที่ชัดเจน ดังเช่นฝรั่งเศสที่มีกฎหมายการจัดการข้อมูล (Manipulation of Information) เพื่อป้องกัน

การแทรกแซงทางการเมืองจากข้อมูลเท็จ ซึ่งจะใช้เฉพาะห้วงการเลือกตั้งอย่างเป็นทางการ เนื่องจากต้องการรักษาความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการประชาธิปไตยกับเสรีภาพในการแสดงออก และ (3.2) ควรมีบทลงโทษทางกฎหมาย และเรียกค่าเสียหายกับบริษัทเจ้าของสื่อออนไลน์ เช่นเดียวกับเยอรมันที่มีเครือข่าย Network Enforcement Act (Netzdurchsetzungsgesetz, NetzDG) ที่ให้ผู้ใช้รายงานเนื้อหาที่ผิดกฎหมาย และแจ้งเตือนให้บริษัทดังกล่าวให้ลบเนื้อหาในเวลาที่กำหนด หากเกินกำหนดอาจ

ที่มา : <https://www.isis.org.my/2019/01/12/no-silver-bullet-for-fake-news-in-a-new-malaysia/>

การแทรกแซงจากภายนอก ภัยคุกคามสำคัญต่อเสถียรภาพความมั่นคงในทะเลจีนใต้

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย พ.น. อังษชัย หนูนุกักดี

สถาบัน The PLA Academy of Military Science (PLAAMS)

ซึ่งเป็น Think Tank ของจีน ได้ให้ความสนใจในเรื่อง การแทรกแซงจากภายนอก ภัยคุกคามสำคัญต่อเสถียรภาพความมั่นคงในทะเลจีนใต้ สรุปได้ดังนี้

ถึงแม้ว่าจีนกับอาเซียน กำลังอยู่บนเส้นทางของการเจรจา “แนวปฏิบัติทางทะเลในทะเลจีนใต้” (Code of Conduct in South China Sea) แต่ก็ต้องเผชิญกับการแทรกแซงจากภายนอกเข้ามาเป็นระยะ ล่าสุด การเคลื่อนย้ายกำลังทางเรือของ

กองทัพสหรัฐฯ และสหราชอาณาจักรในทะเลจีนใต้เมื่อวันที่ 11 - 16 ม.ค. 2019 เป็นการแสดงกำลังบนพื้นที่ที่มีความอ่อนไหว ได้ทำให้สถานการณ์มีความซับซ้อนมากขึ้น และอาจเป็นชนวนทำให้เกิดความขัดแย้ง “การป้องกันเสรีภาพในการเดินเรือ” โดยใช้การปฏิบัติการทางทหารเข้ามาในทะเลจีนใต้จึงเปรียบเสมือนการยั่วยุ และสร้างภาพการเป็นประเทศผู้สร้างปัญหาในพื้นที่แห่งนี้

สหรัฐฯ ได้ประเมินถึงความเสี่ยง และประโยชน์ที่จะได้รับจากการยั่วยุทางทหาร ได้สร้างการรับรู้ถึงความไม่ปลอดภัยที่ต้องได้รับการจัดการแทนที่จะมุ่งสู่การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์จากพื้นที่อย่างสร้างสรรค์ นอกจากนี้ยังได้ชักชวนให้ สหราชอาณาจักร ที่กำลังมองหาพันธมิตร หลังจากการออกจากสหภาพยุโรปเข้ามาร่วมสนับสนุน โดยแลกกับผลประโยชน์ที่จะได้รับจากสหรัฐฯ ถึงแม้ว่าสหรัฐฯ และสหราชอาณาจักร

ที่มา : http://eng.chinamil.com.cn/View/2019-01/18/content_9407648.htm

การบริหารจัดการภัยพิบัติแบบองค์รวม

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย พ.น. อังษชัย หนูนุกักดี

สถาบัน Daniel K. Inoue Asia-Pacific Center for Security Studies (DKI-APCSS) ซึ่งเป็น Think Tank ของสหรัฐอเมริกา ได้อธิบายถึง “การบริหารจัดการภัยพิบัติแบบองค์รวม” ในหลักสูตร “Comprehensive Crisis Management” สรุปได้ดังนี้

ความเห็นจากนักวิชาการ และนักวิจัยต่างมองว่าภัยพิบัติที่เกี่ยวข้องกับสภาพอากาศมีความถี่ที่จะเกิดขึ้นสูงขึ้น อาจถูกส่วนหนึ่งหากดูสถิติในระยะยาว และแม้ว่าในปัจจุบันความเป็นไปได้ที่จะประสบกับภัยพิบัติมี

โอกาสสูงเกือบสองเท่าเมื่อเทียบกับเมื่อ 10-15 ปีที่ผ่านมา แต่ความเป็นจริงความถี่ดังกล่าวมีเพียงภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และโอเชียเนียเท่านั้นที่สูงขึ้น ถึงแม้ว่าผู้ทำงานบริหารจัดการภัยพิบัติ

ถูกปรับถึง 50 ล้านยูโร ISIS สรุปว่า นี่อาจเป็นแนวทางหนึ่งในการรับมือกับปัญหา แต่อาจไม่ใช่สูตรสำเร็จ (Silver bullet) ในการต่อต้านข่าวปลอมสำหรับประเทศไทย มี พ.ร.บ. ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2560 ซึ่งควรบังคับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของสังคม ส่งเสริมความเข้าใจ และจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายควบคู่กับการสร้างการตระหนักรู้ของประชาชนในการไม่รับข่าวปลอม และการรายงานการกระทำผิดด้านการเผยแพร่ข่าวปลอม

ต่างประสบปัญหาทั้ง “Government shutdown” และ “Brexit” ซึ่งอาจทำให้ทั้งสองประเทศจำเป็นต้องกลับไปแก้ปัญหาภายในประเทศให้เรียบร้อยก่อนก็ตาม

จีนมีจุดยืนที่ชัดเจนที่จะไม่ยอมแพ้ต่อสหรัฐฯ และพันธมิตรอื่นที่กำลังแทรกแซงการแก้ปัญหาในทะเลจีนใต้ และสร้างภาพลักษณ์การเป็นผู้สร้างปัญหาให้กับจีน ซึ่ง PLAAMS มองว่าการแทรกแซงจากประเทศภายนอกภูมิภาคโดยตรง หรือผ่านบางประเทศในภูมิภาคเป็นภัยคุกคามที่สำคัญต่อการสร้างสันติภาพและความมั่นคง การที่จะทำให้อาเซียน “แนวปฏิบัติทางทะเลในทะเลจีนใต้” เกิดเป็นรูปธรรม มีการขยายความร่วมมือในด้านต่างๆ เช่น เศรษฐกิจทางทะเล การวิจัยทางวิทยาศาสตร์ และการพยากรณ์อากาศ การค้นหา และช่วยเหลือทางทะเล การต่อต้านการปฏิบัติการอันเป็นโจรสลัดนั้น จีน และชาติอื่นในภูมิภาคนี้ควรช่วยกันสร้างความมั่นใจระหว่างกันว่าจะไม่ยอมให้ชาตินอกภูมิภาคบรรลุวัตถุประสงค์ในการแทรกแซง เพื่อขัดขวางแนวทางในการใช้ประโยชน์ในทะเลจีนใต้เชิงสร้างสรรค์ สำหรับประเทศไทย ในฐานะประธานอาเซียนในปี 2019 มีหน้าที่ในการสานต่อการพิจารณาในวาระของอาเซียนเกี่ยวกับเนื้อหา และความเหมาะสมของ “ร่างเนื้อหาแนวปฏิบัติทางทะเลในทะเลจีนใต้” (Single Draft Negotiating Text (SDNT) of the COC) ที่อาเซียนได้เห็นชอบร่วมกันกับจีนเมื่อเดือน ส.ค. 2018 เพื่อให้อาเซียนและจีนบรรลุข้อตกลงเรื่อง “แนวปฏิบัติทางทะเลในทะเลจีนใต้” ได้ในปี 2021 ตามที่นายกรัฐมนตรี หลี่ เค่อ เฉียงของจีนได้แสดงความหวังไว้เมื่องาน ASEAN SUMMIT 2018 ตลอดจนดำรงบทบาทของอาเซียนให้เป็นศูนย์กลางในการสร้างความสัมพันธ์ในเชิงสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นในภูมิภาค

และส่วนที่เกี่ยวข้องประสบความสำเร็จในการลดการสูญเสียถึงชีวิต แต่กลับมีจำนวนผู้ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติที่มากขึ้น ซึ่งจำนวน และความหนาแน่นของประชากรในทวีปแอฟริกา เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อินเดีย และจีนเป็นสิ่งยืนยันแนวโน้มของผู้ได้รับผลกระทบจะยังคงสูงขึ้น มูลค่าความเสียหายจากภัยธรรมชาติตามรายงานของ “The World Risks Report” มีมูลค่าสูงถึง 80 -100 USD โดยร้อยละ 37 ของมูลค่ามาจากทวีปเอเชีย ความรวดเร็วของการเจริญเติบโตแบบไม่ยั่งยืนของสังคมเมือง และจำนวนที่มากขึ้นของประชากรที่ย้ายเข้ามาตั้งถิ่นฐานในบริเวณที่เคยเกิดภัยพิบัติ เป็นปัจจัยหนึ่งที่ยืนยันถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นทั้งในด้านเศรษฐกิจ และสังคม

เนื่องด้วยขนาดของปัญหาภัยพิบัติที่ใหญ่ขึ้น ทำให้เกิดความท้าทายที่มากขึ้น และได้เปลี่ยนแปลงหลักการ และหนทางปฏิบัติในด้าน HADR ขององค์กรทั้งระดับประเทศ และระหว่างประเทศ ความท้าทายที่เกิดขึ้น เช่น (2.1) แรงกดดันต่อระบบช่วยเหลือทางมนุษยธรรม ที่ต้องกระจายออกไปตามจำนวน และตามความรุนแรงของภัยพิบัติ (2.2) สวัสดิภาพของผู้ปฏิบัติงานด้านมนุษยธรรม ที่ไม่ได้รับการปกป้องอย่างเพียงพอ

ส่วนที่ 1 Think tank monitor

(2.3) ชีตความสามารถที่จำกัดทั้งระดับประเทศ และระหว่างประเทศในการตอบสนองต่อภัยพิบัติ และการช่วยเหลือ (2.4) งบประมาณ ที่ส่วนใหญ่กว่าร้อยละ 95 สนับสนุนให้กับภัยพิบัติขนาดใหญ่ (2.5) การแทรกแซงทางการเมืองโดยใช้ทหารในการให้ความช่วยเหลือ และ (2.6) การบังคับบัญชาการควบคุม การประสานงาน ที่ยุ่งยากซับซ้อน นอกจากนี้ความขัดแย้งในสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงไปตามแต่ละช่วงเวลา และซับซ้อนมากขึ้นได้ทำให้การช่วยเหลือทางมนุษยธรรมเปลี่ยนไปด้วย

DKI APCSS ได้เสนอแนวคิดเชิงนโยบายดังนี้ (3.1) หน่วยงานด้านมนุษยธรรม ควรกระจายระบบช่วยเหลือทางมนุษยธรรม, ปรับปรุงการบริหารการระดมเงินทุนทั้งรัฐบาล และแหล่งอื่นๆ กัดดันให้เกิดการประสานงานระหว่าง International aid และบริหารจัดการหน่วยงาน NGOs ที่

ทำงานตอบสนองกับภัยพิบัติ ส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนระหว่างหน่วยงาน HADR กับทหารในด้านส่งกำลังบำรุง และการได้รับการคุ้มครอง การมีโครงสร้างบริหารจัดการภัย

ที่มา : <https://drive.google.com/file/d/1yLTTKc5mg0ooGZSYpNC60Yd062bGFwIz/view>

การตอบสนองต่อภัยพิบัติ การบูรณาการ การปรับใช้อย่างเหมาะสม และนโยบาย

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย พ.ท. อ่างชัย หนูนุกัถิ

สถาบัน Daniel K. Inoue Asia-Pacific Center for Security Studies (DKI-APCSS) ซึ่งเป็น Think Tank ของสหรัฐอเมริกา ได้อธิบายถึง “การตอบสนองต่อภัยพิบัติ การบูรณาการ การปรับใช้อย่างเหมาะสม และนโยบาย” ในหลักสูตร “Comprehensive Crisis Management” สรุปได้ดังนี้

อินโด - แปซิฟิกเป็นภูมิภาคที่ประสบกับภัยพิบัติมากที่สุดในโลก ทั้งยังขาดแคลนความสามารถในการบริหารจัดการภัยพิบัติ ขณะที่อนุภูมิภาคคือ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เอเชียเหนือ เอเชียใต้ และโอเชียเนียต่างมีการพัฒนาขั้นตอนในการตอบสนองต่อภัยพิบัติแตกต่างกันไปตามภูมิภาค แต่ทั้งหมดต่างมีความตั้งใจร่วมกันที่จะปรับปรุงระบบการตอบสนองต่อภัยพิบัติ ข้อจำกัดด้านการเงิน และทรัพยากรมนุษย์ ความเป็นผู้นำ และความมุ่งมั่นที่ต่างกันของผู้นำประเทศ และขีดความสามารถที่ต่างกัน ทำให้ในอนาคตอาจต้องเผชิญกับความซับซ้อนในภูมิภาคที่คนด้านมนุษยธรรม “Humanitarian Landscape” ที่มีกลไกในการตอบสนองแตกต่างกัน จึงเป็นความท้าทายในการแสวงหาแนวทางในการสร้างความเข้าใจในการแก้ปัญหาาร่วมกัน

DKI APCSS ได้ให้ความเห็นในประเด็นดังกล่าว ดังต่อไปนี้ (2.1) การบูรณาการ และการสร้างขีดความสามารถของชาติ ซึ่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีความก้าวหน้ามากที่สุดในด้านความร่วมมือบริหารจัดการภัยพิบัติจากการมี AHA Center ที่แสดงบทบาทอย่างชัดเจนในการเป็นศูนย์กลางของการร่วมกันของชาติสมาชิกในการจัดการภัยพิบัติ เมื่อปี 2017 ASEAN ได้จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการของ AHA Center ด้านการเสริมสร้างขีดความสามารถการปฏิบัติการ ในปี 2018 จัดตั้ง “ASEAN Military Ready Group” (AMRG) โดย ASEAN เป็นตัวอย่างที่ดีของความร่วมมือที่เป็นรูปธรรม อย่างไรก็ตามยังเกิดคำถามถึงบางกลไกที่มีงานทับซ้อนกันคือ ASEAN Center for Military Medicine กับ Changi Regional HADR Coordination Center หากบูรณาการกันได้จะเป็นประโยชน์ต่อ AHA Center อย่างมาก สำหรับความท้าทายของ ASEAN คือขีดความสามารถที่แตกต่างกันของชาติสมาชิก ซึ่งจะกลายเป็นอุปสรรคในการจัดการภัยพิบัติ (2.2) การลำดับความสำคัญการใช้ทรัพยากร ซึ่งเอเชียใต้มี

พิบัติร่วม ทหาร-พลเรือน (3.2) หน่วยงานด้านความมั่นคง ควรสร้างความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้นกับภาคประชาสังคม เพิ่มบทบาทในงานด้าน HADR ขยายภารกิจการให้ความช่วยเหลือไปสู่การปกป้อง และช่วยเหลือทางมนุษยธรรม ลงทุนในการฝึกปฏิบัติการร่วมกับหน่วยงานช่วยเหลือทางมนุษยธรรม และให้ความสำคัญด้านความร่วมมือกับพลเรือน และการคุ้มครอง DKI APCSS สรุปว่า ต้องอาศัยความร่วมมือกันในการแก้ปัญหาที่ควรมีการวางแผนที่มาจากองค์ความรู้จากหลากหลายสาขาที่เกี่ยวข้อง และลงมือปฏิบัติร่วมกัน สำหรับภูมิภาค อินโด - แปซิฟิก การสร้างเครือข่ายของความร่วมมือที่มีความเคารพซึ่งกัน และกัน ตลอดจนการสร้างสภาพแวดล้อมที่มีความโปร่งใส มีความจริงใจในการปฏิบัติงานร่วมกัน จะทำให้การป้องกัน และการร่วมกันเผชิญปัญหาเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำหรับกองทัพไทย ควรดำรงการสนับสนุนภารกิจ ภายใต้กรอบความร่วมมือที่รัฐบาลไทยได้มีข้อตกลงไว้ในระดับนานาชาติ โดยเฉพาะงานด้าน HADR และ MM ตลอดจนสร้าง และขยายความร่วมมือกับหน่วยงานในประเทศที่มีหน้าที่อยู่ในวงจรกิจการบริหารจัดการภัยพิบัติ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการทำให้เกิดการบริหารจัดการวิกฤติแบบองค์รวม เป็นจริง

พัฒนาการด้านความร่วมมือที่ช้าที่สุด เนื่องมาจากความอ่อนไหวทางการเมือง ความหลากหลายทางเชื้อชาติ และการขาดฉันทามติร่วมกันของ South Asian Association for Regional Cooperation (SARRC) เองทำให้ขาดประสิทธิภาพในการทำงานร่วมกันดังที่เกิดขึ้นเมื่อคราวแผ่นดินไหวที่เนปาล ซึ่ง SARRC ควรศึกษาการทำงานด้านการจัดการภัยพิบัติจาก ASEAN ในการพัฒนาภูมิภาคความร่วมมือ (2.3) กระบวนการที่อยู่เหนือกว่าความร่วมมือในภูมิภาค ในเอเชียเหนือมีอุปสรรคอย่างมากสำหรับความร่วมมือด้านการจัดการภัยพิบัติ ความขัดแย้งระหว่างกันที่เป็นปัญหาที่มีมายาวนาน อย่างไรก็ตามภัยพิบัติในปี ๒๐๑๑ ทั้งแผ่นดินไหวที่ภูมิภาคโทโฮกุ จีนามิ และการรั่วไหลของโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ฟูกูชิมะฯ สร้างความตื่นตัวให้เกิดขึ้น มีการพัฒนาความร่วมมือจาก “Trilateral Ministerial Meeting” ในปี 2009 ที่ประกอบด้วย จีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้มาเป็น “Trilateral Cooperation Secretariat” ซึ่งเป็นองค์กรถาวรระหว่างสามฝ่าย และขยายความร่วมมือกับชาติอื่นในภูมิภาค ทั้งนี้ยังคงอาศัยการสร้างเชื่อมั่นระหว่างกันในการร่วมกันจัดการภัยพิบัติ (2.4) นโยบาย และเรื่องอื่น ๆ เปรียบเทียบกับอนุภูมิภาคอื่น โอเชียเนียมีความก้าวหน้า และความเข้มแข็งในงานด้านนี้ รวมถึงหน่วยงาน มีความท้าทายเช่นเดียวกับ ASEAN คือการประสานความร่วมมือภายใต้ทั่วโลกที่มีอยู่ หลีกเลียงหน่วยที่ซับซ้อน แนวทางที่โอเชียเนียปฏิบัติคือ การกระจายงานจัดการภัยพิบัติสู่ระดับชุมชน โดยมี “The Pacific Framework” เป็นผู้แนะนำแนวทางการปฏิบัติ ที่ต้องอาศัยการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

DKI APCSS สรุปว่าภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก มีความหลากหลายไปตามภูมิศาสตร์ การเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ รูปแบบภัยพิบัติ และการบริหารจัดการ สิ่งที่ควรมีร่วมกันคือความคิด และความมุ่งมั่นที่จะแสวงหากลไก หรือมาตรการเตรียมความพร้อม การช่วยเหลือผู้คนที่กำลังประสบ และหลังเกิดภัยพิบัติ สำหรับไทยในฐานะประธานอาเซียนควรเสริมสร้างความเชื่อมั่นให้เพิ่มมากขึ้นในภูมิภาค เพื่อสร้างความเข้มแข็งในงานด้านการจัดการภัยพิบัติ แสวงหาแนวทางการบูรณาการงานที่ซ้ำซ้อน ตลอดจนเสริมสร้างการพัฒนาขีดความสามารถในงานดังกล่าวโดยใช้ AHA Center เป็นหน่วยงานขับเคลื่อน สำหรับกองทัพไทย ควรดำรงการสนับสนุนในงานด้าน HADR และ MM ภายใต้กรอบความร่วมมือของอาเซียน

ที่มา : <https://drive.google.com/file/d/1CGlRrPjHmbXkY1SHFFYjG3rNA-gmFpAZ/view?usp=sharing>

คำแนะนำเชิงนโยบายสำหรับการมีส่วนร่วมของ ทหารในงาน HADR

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย พ.ท. อังธรชัย กุญชรภักดิ์

สถาบัน Daniel K. Inoue Asia-Pacific Center for Security Studies (DKI-APCSS) ซึ่งเป็น Think Tank ของสหรัฐอเมริกา ได้อธิบายถึง “คำแนะนำเชิงนโยบายสำหรับการมีส่วนร่วมของทหารในงาน HADR” ในหลักสูตร “Comprehensive Crisis Management” สรุปได้ดังนี้

ปัจจุบันระบบช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมของโลกไม่เพียงพอ กับความต้องการ เนื่องจากจากจำนวนภัยพิบัติทางธรรมชาติที่สูงขึ้นทั้งที่เกิดขึ้นอย่างเฉียบพลัน และยาวนาน ระบบการช่วยเหลือฯ รูปแบบปกติจึงเผชิญกับวิกฤติเป็นประเด็น ความชอบด้วยกฎหมาย ขีดความสามารถ และเครื่องมือที่เกิดจากข้อบกพร่องที่ลดทอนประสิทธิภาพของงาน ในหลายประเทศโดยเฉพาะภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก มีการแก้ปัญหาช่องว่างดังกล่าว โดยใช้ความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญแขนงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรับมือภัยพิบัติรวมถึงตำรวจและทหารที่มีส่วนสำคัญในการสนับสนุนงานด้าน HADR ซึ่งจำเป็นต้องสร้างความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้นระหว่างประเทศ โดยเฉพาะกับทหารที่เข้าไปปฏิบัติงาน และภาคประชาสังคม การใช้ทหารในภารกิจ HADR อาจต้องเผชิญกับการต่อต้านเชิงทัศนคติที่มองว่าเป็นความพยายามแทรกแซงทางการเมือง ดังนั้นผู้ปฏิบัติงานด้านมนุษยธรรมจำเป็นต้องตระหนักว่า ทหาร เป็นตัวแสดงที่ถูกสั่งการโดยฝ่ายการเมือง ให้มาปฏิบัติงานที่ไม่มีความชำนาญนัก และต้องยอมรับเมื่อทหารเรียกตนเองว่าเป็นผู้ปฏิบัติงานด้านมนุษยธรรม จริยอยู่ที่ทหารต้องปฏิบัติภายใต้กฎหมายมนุษยธรรมสากล รวมถึงกฎต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะกฎการใช้กำลังในภารกิจด้านมนุษยธรรม แต่ยังคงมีข้อสงสัยถึงการแทรกแซงเกิดขึ้นอยู่ เหตุผลอาจมาจากกฎหมายสากลดังกล่าวที่บังคับใช้ในเหตุการณ์ภัยพิบัติทั้งพื้นที่ไม่ขัดแย้ง และพื้นที่ที่ขัดแย้ง และมีความอ่อนไหวทางการเมืองสูง ซึ่ง UN โดย UNOCHA ได้ปรับปรุงหลักการให้เหมาะสมกับการทำงานด้านมนุษยธรรมในพื้นที่ขัดแย้ง หรือ ความไม่มั่นคงสูง

โดยเฉพาะสถานการณ์ภัยพิบัติในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกมีความซับซ้อนของปัญหาน้อยกว่าภูมิภาคอื่น เนื่องจากไม่ค่อยมีปัญหาความขัดแย้งเข้ามาเกี่ยวข้อง และทุกชาติต่างมีจุดมุ่งหมายร่วมกันในการช่วยเหลือกันให้พ้นวิกฤติ ทำให้เกิดข้อครหาอย่างมากในการใช้กำลังทหารเข้าร่วมในภารกิจ HADR อย่างไรก็ตามแนวทางความร่วมมือระหว่างพลเรือน-ทหารในการรับมือกับภัยพิบัติที่เกิดขึ้นอย่างเฉียบพลันอาจเหมาะสมกว่าการทำงานร่วมกันในภาวะสงคราม แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์ที่ชัดเจนถึงความ

เหมาะสมในประเด็นนี้ รวมถึงความไม่เหมาะสมในการใช้ทหารกับภารกิจ HADR ในภาวะที่ไม่วิกฤติ ซึ่งในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก รวมถึงฝรั่งเศส และสหรัฐอเมริกา นั้น ต่างยอมรับการใช้ทหารเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการรับมือภัยพิบัติ ตัวอย่างความร่วมมือของพลเรือน-ทหารที่ชัดเจนในด้าน HADR คือ อาเซียน ที่ได้สร้างกรอบความร่วมมือในการจัดการภัยพิบัติ และการตอบสนองในภาวะฉุกเฉิน เช่น ASEAN Agreement on Disaster Management and Emergency Response (AADMER 2005), AHA Centre, ASEAN Emergency Response Assessment Team (ASEAN-EART), ASEAN standby operating procedure (ASEAN Secretariat 2009), Joint Task Force on HADR และ ADMM-Plus EWG on HADR เป็นต้น ซึ่งเป็นตัวอย่างของความพยายามสร้างสถานะของอาเซียนในฐานะการเป็นผู้นำของโลกด้านความร่วมมือทางทหารระดับนานาชาติในงานด้าน HADR

DKI APCSS ได้ให้คำแนะนำเชิงนโยบายดังนี้ (3.1) THE Sendai Framework for Disaster Risks Reduction 2015 - 2030 (Sendai Framework) ของ UN (UNISDR) เป็นกลไกที่ช่วยทำให้การทำงานของทหารเกิดประสิทธิภาพภายใต้วงรอบภัยพิบัติ และเรียกร้องให้ทหารเข้าไปมีส่วนร่วมทำงานในแต่ละขั้นของวงรอบฯ (3.2) แต่ละชาติควรสนับสนุนความพยายามในการสร้างกลไกการประสานการทำงานร่วมกัน ไม่ขัดกับกฎหมาย และการทำงานของแต่ละประเทศ รวมถึงช่วยเหลือกันในการสร้างขีดความสามารถในการจัดการภัยพิบัติ (3.3) กระจายอำนาจการทำงาน เพื่อลดบทบาทหน้าที่ ขั้นตอนที่สำคัญ และลดช่องว่างระหว่างความต้องการช่วยเหลือทางมนุษยธรรมกับทรัพยากรที่มีผ่านการใช้ “Cloud-based Funding Model” แต่ให้คงบทบาทของกาชาด และ Red Crescent Societies ไว้ เนื่องจากเป็นองค์กรที่มีความชำนาญ ความเข้าใจ และมีความอ่อนตัวในการทำงาน DKI APCSS สรุปว่าทหารควรมีส่วนร่วมในงาน HADR โดยเฉพาะภัยพิบัติที่ไม่อยู่ในสภาวะขัดแย้ง และภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกควรร่วมมือกันสร้างความเข้มแข็งในการจัดการภัยพิบัติภายใต้หลักการของความโปร่งใส สำหรับประเทศไทยในฐานะประธานอาเซียนควรแสดงบทบาทนำในการเสริมสร้างความร่วมมือของอาเซียนในงานด้าน Disaster management and emergency response และสนับสนุนการปฏิบัติงานภายใต้ Sendai Framework สำหรับกองทัพไทย นอกจากการสนับสนุนงานด้าน HADR และ MM ภายใตกรอบ ADMM แล้ว ควรศึกษาการปฏิบัติของ Sendai Framework และเสริมสร้างความประสานสอดคล้องในการทำงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการภัยพิบัติ

ที่มา : <https://drive.google.com/file/d/1yLTTKc5mg0aoGZSYpNC60Yd062bGFWlz/view>

ประโยชน์ของทหารในการมีส่วนร่วมในการตอบสนองภัยพิบัติ

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย พ.ท. อังธรชัย กุญชรภักดิ์

สถาบัน Daniel K. Inoue Asia-Pacific Center for Security Studies (DKI-APCSS) ซึ่งเป็น Think Tank ของสหรัฐอเมริกา ได้อธิบายถึง “ประโยชน์ของทหารในการมีส่วนร่วมในการตอบสนองภัยพิบัติ” ในหลักสูตร “Comprehensive Crisis Management” สรุปได้ดังนี้

ความต้องการด้าน HADR ของภูมิภาคอินโด - แปซิฟิกมีปริมาณสูงที่สุด เมื่อเทียบกับภูมิภาคอื่น จำนวนเหตุการณ์ภัยพิบัติที่เกี่ยวข้องกับสภาพอากาศที่เพิ่มสูงขึ้น ส่งผลกระทบต่อผู้คนในภูมิภาคนี้มากขึ้นไปตามจำนวนประชากรในภูมิภาคที่กำลังเพิ่มขึ้น การขาดแคลนทรัพยากรของเครือข่ายช่วยเหลือทางมนุษยธรรมระดับโลก และการลดลงของทรัพยากรที่สนับสนุนการทำงานของ UN ในภารกิจ HADR ทำให้เกิดแรงกดดันขึ้นกับแต่ละรัฐบาลในการแสวงหาหนทางที่มีประสิทธิภาพในการช่วยเหลือประชาชนของตน ดังนั้น UN จึงได้เสนอให้ “ทหาร” เข้ามามีส่วนร่วมในการตอบสนองต่อภัยพิบัติทางธรรมชาติ และได้กลายเป็นเรื่องพื้นฐาน โดยเฉพาะในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก การมีส่วนร่วมของทหารในงานด้าน

ช่วยเหลือ และบรรเทาสาธารณภัยได้เพิ่มสูงขึ้นตลอดทศวรรษที่ 1990 ท่ามกลางข้อวิจารณ์เกี่ยวกับ “ความไม่เหมาะสมของการใช้ทหารในสถานการณ์ด้านมนุษยธรรม” ที่อาจเหมาะสมกับสถานการณ์ด้านภัยพิบัติทางธรรมชาติ หรือโรคระบาดที่ต้องอาศัยความร่วมมือกันระหว่างพลเรือน-ทหาร ในระดับนานาชาติเพื่อการบริหารจัดการแบบองค์รวม แต่อาจไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ที่มีความซับซ้อน เช่น การช่วยเหลือทางมนุษยธรรมในห้วงความขัดแย้ง และสงคราม ข้อวิจารณ์ที่เกิดขึ้นในการใช้ทหารในภารกิจ HADR เช่น การขาดประสิทธิภาพ, ความไม่เหมาะสม, ความไม่เพียงพอ และใช้งบประมาณสูง, การขัดกับหลักการช่วยเหลือทางมนุษยธรรม และขับเคลื่อนด้วยเป้าหมายทางการเมือง

DKI APCSS ได้สำรวจ และรวบรวมข้อวิจารณ์ในการใช้ทหารในภารกิจ HADR ไว้ดังนี้ (2.1) เพื่อขอเพิ่มงบประมาณทางทหารสำหรับภารกิจ HADR ซึ่งบางประเทศ เช่น ญี่ปุ่น พร้อมทั้งสนับสนุนงบประมาณโดยมองว่าเป็นการลงทุนเพื่อการเตรียมพร้อม (2.2) ขยายการทูตแบบ Soft power diplomacy โดยใช้ทหารในฐานะผู้ช่วยเหลือ และสร้าง หรือขยายความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ (2.3) สร้างความสัมพันธ์ทางทหารระหว่างกัน ซึ่งมาจากการฝึกซ้อม จนถึงการปฏิบัติงานร่วมที่อาจมีการปฏิบัติงานภายใต้ Multinational Coordination Center: MNCC

(2.4) การคงกำลังทางทหารของตนในภูมิภาคผ่านภารกิจ HADR โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกา (2.5) วัฒนธรรมของประเทศที่วางบทบาทของทหารเป็นผู้ช่วยเหลือประชาชน ซึ่งร้อยละ 70 ของประเทศในภูมิภาคอินโด - แปซิฟิกใช้ทหารในการตอบสนองต่อภัยพิบัติ และอาเซียนเป็นตัวอย่างที่ดีชัดเจนผ่านความร่วมมือเช่น Multinational Military Coordination Center, ADMM และ ASEAN Militaries Ready Group:AMRG เป็นต้น (2.6) การตรวจสอบขีดความสามารถของกองทัพแต่ละประเทศ โดยเฉพาะภารกิจระดับนานาชาติที่เป็นโอกาสที่แต่ละชาติจะทราบถึงขีดความสามารถ เป็นการอธิบายถึงความไม่เต็มใจที่จะช่วยเหลืออย่างเต็มที่โดยเฉพาะทางทหาร (2.7) เพื่อเพิ่มขีดความสามารถ ของทหาร (2.8) เสริมสร้างพันธมิตร และหุ้นส่วน (2.9) ควบคุมภาวะวิกฤติ (2.10) เพื่อคุ้มครองหน่วยงาน HADR (2.11) คงภาพลักษณ์ในระดับนานาชาติ (2.12) เสริมสร้างความเชื่อมั่นระหว่างประเทศ (2.13) ปกป้องความไม่มั่นคงทางเศรษฐกิจ โดยใช้ทหารในการช่วยเหลือเวลาการฟื้นฟูพื้นที่ภัยพิบัติให้กลับมามีกิจกรรมทางเศรษฐกิจ และ (2.14) ปกป้องความไม่มั่นคงทางการเมือง โดยเฉพาะหลังภัยพิบัติทางธรรมชาติที่มีโอกาสเกิดความขัดแย้งสูง

DKI APCSS มองว่าถึงแม้จะมีข้อวิจารณ์ถึงเจตนากรณีในการใช้ทหารในภารกิจ HADR แต่ความนิยมในการใช้กลับมีแนวโน้มสูงขึ้น

ที่มา : https://drive.google.com/file/d/1xfjjiLuYt1ij9S_sP70W0Rxlmb0PLnnE/view?usp=drivesdk

ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนในการตอบสนองต่อภัยพิบัติ

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย ว.น. อังธรชัย ทุนนุกิตติ

สถาบัน Daniel K. Inoue Asia-Pacific Center for Security Studies (DKI-APCSS) ซึ่งเป็น Think Tank ของสหรัฐอเมริกา ได้อธิบายถึง “ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนในการตอบสนองต่อภัยพิบัติ” ในหลักสูตร “Comprehensive Crisis Management” สรุปได้ดังนี้

ในอนาคตความต้องการความช่วยเหลือจาก “ภาคเอกชน” จะเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว เพื่อรับมือกับผลกระทบจากเหตุการณ์ภัยพิบัติที่มีปริมาณสูงขึ้นในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก ซึ่งปัจจุบันระบบการทำงานด้านการจัดการภัยพิบัติระดับนานาชาติ ไม่ได้ถูกออกแบบมาให้ภาคเอกชนเข้ามาร่วมปฏิบัติงาน ในขณะที่ทรัพยากรท้องถิ่นที่สามารถสนับสนุนภารกิจ HADR เช่น อาหาร น้ำดื่ม และอาคารที่สามารถใช้หลบภัยได้กว่าร้อยละ 80 เป็นของภาคเอกชน ดังนั้นการให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมอาจส่งผลต่อความสำเร็จของงาน HADR ที่ต้องอาศัยความเร่งด่วนในการปฏิบัติงาน เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ประสบภัย และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า โดยภาคเอกชน ยังสามารถสนับสนุนการทำงานตามวงจรการจัดการภัยพิบัติที่ประกอบด้วย การป้องกัน การเตรียมพร้อม การตอบสนอง และการฟื้นฟู ให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น จากเหตุการณ์ภัยพิบัติที่สามารถคาดการณ์ได้ และอุบัติซ้ำในภูมิภาคนี้ ได้สร้างโอกาสให้ระบบ HADR ระดับนานาชาติ และองค์กรที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนายุทธศาสตร์เพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน เพื่อลดผลกระทบจากภัยพิบัติ โดยเฉพาะที่เกิดจากธรรมชาติ ตลอดจนสร้างกระบวนการเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน

DKI APCSS นำเสนอถึงเหตุผลในการให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วม ดังนี้ (2.1) เสริมสร้างความเข้มแข็งในการรับมือกับภัยพิบัติ โดยเฉพาะการสร้าง ความเข้มแข็งให้กับสังคมที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากภาคเอกชน ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญของ “Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015 - 2030” นอกจากนี้ยังเป็นภารกิจหนึ่งของ “United Nation Office for Disaster Risk Reduction” ในการสร้างสังคมเข้มแข็งในการเผชิญกับความเสียหาย “Risk-Resilient Societies” ผ่านโครงการ “Alliance for Disaster Resilient Societies: ARISE” ที่ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาคเอกชนกับทุกภาคส่วนในการรับมือกับภัยพิบัติ

สำหรับภารกิจ HADR ในภัยพิบัติทางธรรมชาติ ซึ่งการทำให้ภารกิจสำเร็จนั้นยังคงต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน และการร่วมมือระหว่างพลเรือน - ทหาร เพื่อความเข้าใจ และความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างเหมาะสมโดยเฉพาะพื้นที่ความขัดแย้ง (Conflict-ridden war zone) นอกจากนี้การแลกเปลี่ยนข้อมูลบนพื้นฐานความเป็นจริงทั้งสองฝ่ายเป็นสิ่งสำคัญในการวางแผน ในอนาคตทหารควรก้าวข้ามภารกิจช่วยเหลือ เช่น การยกสิ่งของหนัก การเคลื่อนย้ายสิ่งของบรรเทาทุกข์ ไปสู่การฟื้นฟูโครงสร้างพื้นฐานด้านสาธารณสุข การคุ้มครอง และการทำงานด้านมนุษยธรรม สำหรับประเทศไทยในฐานะประธานอาเซียนควรเสริมสร้างความสัมพันธ์ และความเชื่อมั่นในงานด้าน HADR ผ่านกลไกที่มีของอาเซียน ประเทศคู่เจรจา และองค์กรระหว่างประเทศให้มีความแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น ภายใต้กรอบความร่วมมือที่มีระหว่างกัน และแสวงหาความร่วมมือกับภาคประชาสังคม และภาคธุรกิจในการเพิ่มพูนขีดความสามารถในการตอบสนองกับภัยพิบัติให้เหมาะสมกับพื้นที่ สำหรับกองทัพไทยควรให้การสนับสนุนภารกิจ HADR ต่อไป โดยการพัฒนาขีดความสามารถตลอดจนขยายเครือข่ายความร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ ในการตอบสนองภัยพิบัติทั้งในประเทศ และต่างประเทศภายใต้กรอบความร่วมมือระหว่างประเทศด้านความมั่นคง

(2.2) สร้างขีดความสามารถในระดับท้องถิ่น ซึ่งภาคเอกชนจะสนับสนุนงานในวงรอบการจัดการภัยพิบัติผ่านกิจกรรม เช่น การขนส่ง การก่อสร้าง การสนับสนุนอาหาร การปฐมพยาบาล และการประชาสัมพันธ์ ในขั้นการเตรียมพร้อม การตอบสนอง และการฟื้นฟู (2.3) ความสัมพันธ์โดยตรงกับชุมชน เมื่อภาคเอกชนมีการลงทุนเพื่อลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติที่อาจกระทบกับการดำเนินกิจการ ทำให้ชุมชนได้รับประโยชน์จากการลงทุนเหล่านั้นเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนในการรับมือกับภัยพิบัติ (2.4) ให้การสนับสนุนด้านการเงิน (2.5) การจัดการ Supply Chain ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่หน่วยงาน HADR และภาคเอกชนในการวางแผนร่วมกัน และแสวงประโยชน์จากความชำนาญของภาคเอกชน (2.6) การสนับสนุนที่พัก และการก่อสร้าง (2.7) ส่งเสริมการฟื้นฟู ซึ่งภาคเอกชนจะเข้ามามีบทบาทในด้านการศึกษาผู้ลี้ภัยผ่าน Mobile Technology การสนับสนุนทางการเงินให้กับประชาชนในการซ่อมแซมที่อยู่อาศัย และสร้างสภาพคล่องให้กับ SMEs และ (2.8) อีสระในการตัดสินใจ ทำให้เกิดความรวดเร็วในการตัดสินใจเพื่อตอบสนองต่อเหตุการณ์ ทั้งการให้การช่วยเหลือ การบริการ และการสนับสนุนทรัพยากร

DKI APCSS สรุปว่าควรบรรจุให้ภาคเอกชนเป็นส่วนหนึ่งในกิจกรรมด้าน HADR ระดับนานาชาติในภูมิภาคนี้ ควรใช้ความชำนาญ และทรัพยากรที่มีของภาคเอกชนมาช่วยเติมเต็มในงานด้าน HADR ของ UN และเครือข่ายช่วยเหลือทางมนุษยธรรม เช่น การสนับสนุนอาหาร และการก่อสร้าง เป็นต้น ขณะที่ควรใช้ความสัมพันธ์ในฐานะผู้ค้า กับลูกค้า Supplier และชุมชน มาร่วมกันคิดเพื่อสร้างความเข้มแข็งในการรับมือกับภัยพิบัติ สำหรับประเทศไทยควรส่งเสริมบทบาทของภาคเอกชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนานโยบายการจัดการภัยพิบัติ ตลอดจนการปฏิบัติงานเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพให้กับหน่วยงานของรัฐในวงรอบการจัดการภัยพิบัติ ร่วมมือกับภาคเอกชนในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนในการรับมือกับภัยพิบัติ โดยใช้ความรู้ ประสบการณ์ และขีดความสามารถที่มีของภาคเอกชน สำหรับกองทัพไทยควรทำงานร่วมกันกับภาคเอกชน โดยแสวงประโยชน์จากขีดความสามารถของภาคเอกชนเพื่อเติมเต็มการทำงานในภารกิจ HADR ของกองทัพ แลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับภารกิจ HADR ตลอดจนสร้างเครือข่ายกับภาคเอกชน เพื่อเสริมสร้างศักยภาพและประสิทธิภาพในการปฏิบัติภารกิจ HADR ของกองทัพ

ที่มา : <https://drive.google.com/file/d/1s46W8MJo4TysyC0GybjTVGyIpMhcCF-K/view?usp=sharing>

แนวปฏิบัติที่ดี และโอกาสในอนาคต ในการตอบสนองต่อภัยพิบัติ ในหลักสูตร “Comprehensive Crisis Management”

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย พ.ท. อ่างรัชชีย์ ทนุภักดิ์

สถาบัน Daniel K. Inoué Asia-Pacific Center for Security Studies (DKI-APCSS) ซึ่งเป็น Think Tank ของสหรัฐอเมริกา ได้อธิบายถึง “แนวปฏิบัติที่ดี และโอกาสในอนาคต ในการตอบสนองต่อภัยพิบัติ” ในหลักสูตร “Comprehensive Crisis Management” สรุปได้ดังนี้

หลายประเทศในทวีปเอเชียต่างมีประสบการณ์ในงาน HADR เนื่องจากปริมาณ หรือความถี่ของภัยพิบัติขนาดใหญ่ที่เกิดขึ้นในภูมิภาค จนนำมาสู่การสร้าง “แนวปฏิบัติที่ดี” (Best Practice) ที่มีความเฉพาะตัว ในการตอบสนองต่อภัยพิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากความพยายามระดับภูมิภาคแล้ว ระดับอนุภูมิภาคอย่าง เอเชีย - แปซิฟิก มีความพยายามที่หลากหลายในการเสริมสร้างขีดความสามารถในการรับมือต่อภัยพิบัติ เฉพาะภูมิภาค การเรียนรู้จากแนวทางปฏิบัติที่ดีจากนานาชาติ และชาติในภูมิภาค ผ่านการสังเคราะห์นำไปสู่การปรับปรุงการปฏิบัติงานด้าน HADR

การสร้างแนวปฏิบัติที่ดี และโอกาสในอนาคต ในการตอบสนองต่อภัยพิบัติ แบ่งได้ 4 ประเด็น (2.1) “ความชัดเจนของบทบาท และหน้าที่ ความรับผิดชอบ” โดยใช้อธิบายในการสนับสนุนงานด้าน HADR ซึ่งรัฐควรแสดงบทบาทนำในการใช้อธิบายในการสร้างการตอบสนองที่รวดเร็ว หลายประเทศมีการเสริมสร้างขีดความสามารถของชาติเพื่อนำไปสู่การลดการพึ่งพาจาก UN และ NGOs ขณะที่บางประเทศมีขีดความสามารถที่จำกัด และต้องอาศัยความช่วยเหลือจากแหล่งอื่น ในการสร้างการตอบสนองที่มีประสิทธิภาพ และยังคงอาศัยการอนุญาตจากรัฐบาลก่อนเข้าปฏิบัติงาน ขณะที่องค์กรในระดับภูมิภาคสามารถช่วยประสานงานการขอรับความช่วยเหลือ เช่น AHA Centre เป็นต้น (2.2) “วิธีการใช้” (2.2.1) การใช้ทรัพยากรของทหาร ซึ่งทหารเป็นหน่วยงานที่ถูกใช้บ่อยครั้งในการตอบสนองภัยพิบัติ เนื่องจากขีดความสามารถในการควบคุมสั่งการ และยุทธโศปกรณ์ที่มีขีดความสามารถที่สูงกว่าหน่วยงานอื่น แต่ยังคงคำนึงถึงความหวาดระแวงในประเด็นการใช้กำลังทหารต่างชาติเข้ามาปฏิบัติงาน และ (2.2.2) การให้ความสำคัญกับตัวแสดงที่ไม่ใช่รัฐ (Non-State Actors: NSAs) ที่สามารถให้การช่วยเหลือ หรือบริจาคเพื่อลดขีดจำกัดของการปฏิบัติงาน เช่น ทรัพยากร เงินบริจาค อาสาสมัคร การประชาสัมพันธ์ จากสื่อมวลชน การสนับสนุนเงินทุน และการวางแผนฟื้นฟูเศรษฐกิจ หลังจากภัยพิบัติจากภาคธุรกิจ และการเสริมสร้างความรู้ระยะยาวให้กับชุมชนจาก NSAs เป็นต้น (2.3) “การการร้องขอ การสนับสนุน และการ

รับความช่วยเหลือ” แต่ละประเทศมีความแตกต่างกันในการรับการสนับสนุน และการร้องขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศในการตอบสนองต่อภัยพิบัติ ขณะที่วัฒนธรรม และประเพณี เป็นตัวเร่งให้เกิดความแตกต่างมากขึ้น และสร้างความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน นำมาสู่การสนับสนุนที่ไม่ตรงกับความต้องการ ซึ่งต้องอาศัยบุคคล หรือหน่วยงานที่มีความรู้ความเข้าใจในสังคม และวัฒนธรรมท้องถิ่นมาช่วยลดความแตกต่างนี้ ความชัดเจนของระเบียบปฏิบัติประจำ ช่วยสร้างมาตรฐานสากล และสร้างความเข้าใจในการให้ และการรับการสนับสนุน การมีแนวปฏิบัติ (Guidelines) ทำให้ง่ายต่อผู้ให้การสนับสนุนในการค้นหาวิธีการสนับสนุน และ (2.4) “การประสานงาน และการใช้เทคโนโลยี” กรอบการปฏิบัติงานในลักษณะรวมศูนย์ยังคงจำเป็นในการสร้างการตอบสนองอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งรัฐบาลควรเป็นศูนย์กลางในการประสานงานระหว่างพลเรือน ทหาร ต่างประเทศ และองค์กรสากล ความร่วมมือแบบทวิภาคี เป็นเครื่องมือสำคัญในการตอบสนองต่อภัยพิบัติ โดยเฉพาะภูมิภาคที่ไม่มีองค์กรระดับภูมิภาคหรือมีองค์กรที่อ่อนแอ นอกจากนี้ควรใช้เทคโนโลยีในการขยายศักยภาพของการตอบสนองต่อภัยพิบัติ เช่น Social Media ในการติดต่อสื่อสาร และประชาสัมพันธ์ Digital Mapping และ UAV เพื่อให้เห็นภาพสถานการณ์ในการช่วยการตัดสินใจในการวางแผนเพื่อตอบสนองเหตุการณ์ และวางแผนในระยะยาว

สำหรับประเทศไทยควรค้นหา และสร้างแนวปฏิบัติที่ดีของชาติในการตอบสนองต่อภัยพิบัติ ควรให้ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำ ในการเป็นประธานอาเซียนควรส่งเสริมการสร้างแนวปฏิบัติที่ดีของอาเซียนด้านการตอบสนองต่อภัยพิบัติ ภายใต้กรอบความร่วมมือของอาเซียนคือ ASEAN Ministerial Meeting on Disaster Management (AMMDM) และ Conference of Parties to ASEAN Agreement on Disaster Management and Emergency Response (COP to AADMER) และเป็นการปฏิบัติตาม AADMER Work Programme 2016 - 2020 ตลอดจนส่งเสริมการสร้างแนวปฏิบัติที่ดีในระดับนานาชาติ ภายใต้กรอบความร่วมมือกับองค์กรสากล รวมถึงประเทศ และกลุ่มประเทศคู่เจรจา สำหรับกองทัพไทยควรเข้าไปมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ปัญหา และอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติการกิจ เพื่อสนับสนุนการสร้างแนวปฏิบัติที่ดีของชาติในการตอบสนองต่อภัยพิบัติ และของอาเซียน ภายใต้กรอบความร่วมมือด้านความมั่นคงของอาเซียน

ที่มา : <https://drive.google.com/file/d/12APqexUENxpCxZ2yFAwELHrhhc0CrhKw/view?usp=sharing>

สถานการณ์ภายในประเทศไทย

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย นางสาวชญานีลา รัตสุภิกุล

ด้านความมั่นคง

(1) ขณะนี้รัฐบาลไทยได้เตรียมความพร้อมสนับสนุนพระราชพิธีบรมราชาภิเษกในสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร เป็นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอย่างสมบูรณ์ตามโบราณราชประเพณี ระหว่างวันที่ 4 - 6 พฤษภาคม พ.ศ.2562 เพื่อความเป็นสวัสดิมงคลของประเทศชาติและราชอาณาจักรให้เป็นที่ยืนยมนิติของประชาชนผู้มีความตั้งใจอยู่ร่วมกัน จึงทรงโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้มีการเตรียมงานและทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ 2562 ด้วยพระองค์เอง

ทั้งนี้ การจัดงานพระราชพิธีในครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ช่วง คือ พิธีเบื้องต้น เบื้องกลาง และเบื้องปลาย รายละเอียดดังต่อไปนี้

- **พิธีเบื้องต้น** ได้เริ่มขึ้นในเดือนเมษายน ได้แก่ การเตรียมน้ำอภิเษกที่จะนำมาใช้ในพิธีสงฆ์พระมรุธาภิเษก และการเตรียมน้ำศักดิ์สิทธิ์จำนวน 108 แหล่ง หลังจากนั้นเชิญน้ำศักดิ์สิทธิ์จากสถานที่ต่างๆ มาไว้ที่กระทรวงมหาดไทย เพื่อทำพิธีเสกน้ำอภิเษกรวม ที่วัดสุทัศนเทพวราราม นอกจากนี้ ในพิธีเบื้องต้นยังมีการจารึกพระสุพรรณบัฏ ดวงพระบรมราชสมภพ และพระราชลัญจกรซึ่งจะทำให้เราจะทราบพระปรมาภิไธยของรัชกาลที่ 10

- **พิธีเบื้องกลาง** เป็นวันพระราชพิธีระหว่างวันที่ 4 - 6 พ.ศ.62 โดยในวันที่ 4 พ.ศ. จะเป็นวันพระราชพิธีบรมราชาภิเษกและเสด็จออกมหาสมาคม และพระราชพิธีเฉลิมพระราชมณเฑียร และในวันที่ 5 พ.ศ.62 พระราชพิธีเฉลิมพระปรมาภิไธย พระนามาภิไธย จากนั้นเสด็จเสวยพระนครโดยขบวนพยุหยาตราทางสถลมารค ส่วนในวันที่ 6 พ.ศ.62 เสด็จออก ณ สีหบัญชร พระที่นั่งสุทไธสวรรย์ปราสาท พสกนิกรเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทถวายพระพรชัยมงคล

- **พิธีเบื้องปลาย** เป็นพิธีหลังพระราชพิธีบรมราชาภิเษก โดยเสด็จราชดำเนินเสวยพระนครโดยขบวนพยุหยาตราทางชลมารคในพระราชพิธีถวายพระภูษาจากท่าเรือวาสุกรีไปยังวัดอรุณราชวราราม ระยะทาง 4 กิโลเมตร ซึ่งได้มีการเตรียมความพร้อมและซ้อมของฝีพาย จำนวน 2,300 นาย

(2) เมื่อวันที่ 16 ม.ค.62 พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ให้การต้อนรับนายอันเดรย์ บาบิช (H.E. Mr. Andrej Babiš) นายกรัฐมนตรีสาธารณรัฐเช็ก ในโอกาสเดินทางเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการในฐานะแขกของรัฐบาลซึ่งเป็นการเยือนครั้งแรกในระดับนายกรัฐมนตรีจากสาธารณรัฐเช็ก นับตั้งแต่การสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐเช็กเมื่อ 45 ปีก่อน

นอกจากนี้ นายกรัฐมนตรีสาธารณรัฐเช็กยังนำผู้แทนภาคเอกชนเช็กกว่า 50 คน จากกว่า 40 บริษัท เดินทางมาไทยเพื่อแสวงหาโอกาสในการดำเนินธุรกิจระหว่างกันการมาเยือนครั้งนี้ โดยในระหว่างการเดินทางหรือเยี่ยมชม ไทยและสาธารณรัฐเช็กหารือเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทั้งสองอย่างกว้างขวาง ทั้งด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว รวมถึงการมีความร่วมมือ

กันในระดับระหว่างประเทศ โดยเฉพาะในด้านการค้าและการลงทุน และการพัฒนาอย่างยั่งยืน

(3) เมื่อวันที่ 19 มี.ค.62 พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี และนางอองซาน ซูจี ที่ปรึกษาแห่งรัฐ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ร่วมกันเป็นประธานในพิธีเปิดสะพานมิตรภาพไทย - เมียนมา แห่งที่ 2 อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก แสดงให้เห็นถึงสายสัมพันธ์อันดีระหว่างสองประเทศ ตอกย้ำการเป็นหุ้นส่วนยุทธศาสตร์ บนพื้นฐานการเป็นประเทศเพื่อนบ้านที่ใกล้ชิดในการส่งเสริมผลประโยชน์แห่งชาติร่วมกัน โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเมื่อเปิดให้ประชาชนข้ามแดนได้แล้ว หน่วยงานราชการของไทยและสหภาพเมียนมาจะยังคงประสานและปฏิบัติงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดด้วยความเข้าใจซึ่งกันและกันเช่นนี้ตลอดไป

ทั้งนี้ แนวทางความร่วมมือระหว่างไทยและเมียนมามีการดำเนินงานภายใต้ 5 กรอบความร่วมมือด้วยกัน ได้แก่ (1) กรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (2) กรอบความร่วมมือประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (3) กรอบยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจจิ๋วจิ๋ว - เจ้าพระยา - แม่โขง (4) กรอบความร่วมมือแห่งอ่าวเบงกอล และ (5) กรอบความร่วมมือทวิภาคีไทย - เมียนมา โดยสะพานมิตรภาพไทย - เมียนมา แห่งที่ 2 แห่งนี้เป็นตัวอย่างความร่วมมือที่เป็นรูปธรรมของทั้งสองประเทศ และสะพานแห่งนี้จะเป็นเส้นทางคมนาคมขนส่งเส้นทางหลักเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งช่องทาง ซึ่งจะเป็นจุดเชื่อมเส้นทางตามแนวระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก - ตะวันตก ถือเป็นกาเติมเต็มการพัฒนาประเทศให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์

โดยการเจรจาในทุกเวทีเพื่อความมั่นคงระหว่างประเทศที่จัดการประชุมตั้งแต่เดือน ม.ค. - มี.ค.62 อันได้แก่ (1) **การประชุมระดับรัฐมนตรีอาเซียน - สหภาพยุโรป ครั้งที่ 22 (ASEAN - EU Ministerial Meeting: AEMM)** เมื่อวันที่ 21 ม.ค.62 ณ กรุงบรัสเซลส์ ประเทศเบลเยียม โดยมีนายดอน ปรมัตถ์วินัย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศได้เข้าร่วมการประชุม เพื่อติดตามความคืบหน้าการดำเนินการความร่วมมือระหว่างกัน และแลกเปลี่ยนความเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์ระดับภูมิภาคและระดับโลก ซึ่งไทยได้ให้ความสำคัญในประเด็นการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และขยะทะเล รวมถึงการบริหารจัดการชายแดน และการส่งเสริมความร่วมมือด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน (2) **การประชุมเตรียมการระดับภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกสำหรับ UN Crime Congress สมัยที่ 14 (Asia and Pacific Regional Preparatory Meeting : RPM)** เมื่อวันที่ 22 - 24 ม.ค.62 ณ อาคารสหประชาชาติ กรุงเทพฯ โดยมี ศาสตราจารย์พิเศษวิชัญญ์ วิศิษฏ์สรอรรถ ปลัดกระทรวงยุติธรรมเป็นประธาน เพื่อกำหนดทิศทางและนโยบายกระบวนการยุติธรรมของโลกที่จะจัดขึ้นที่เมืองเกียวโต ประเทศญี่ปุ่นในเดือนเมษายน พ.ศ.2563 โดยมีหัวข้อหลัก คือ “การพัฒนากระบวนการยุติธรรมทางอาญาและการป้องกันอาชญากรรม รวมถึงการส่งเสริมหลักนิติธรรม เพื่อสนับสนุนการบรรลุภาวะการพัฒนาที่ยั่งยืน ปี ค.ศ.2030” (3) **การประชุมคณะกรรมาธิการร่วมว่าด้วยความร่วมมือทวิภาคีไทย - เวียดนาม ครั้งที่ 3 (The 3rd Joint Commission on Bilateral Cooperation : JCBC)** เมื่อวันที่ 25 ม.ค.62 ณ โรงแรมอนันตราสยาม กรุงเทพฯ โดยมี นายดอน ปรมัตถ์วินัย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ เป็นประธานร่วมกับนายฝ่าม บิ่งห์ มิงห์ รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเวียดนาม

เพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางและเป้าหมายที่ชัดเจนสำหรับการจัดทำแผนปฏิบัติการไทย - เวียดนามครั้งที่ 2 (2562 - 2566) รวมทั้งจะเป็นการเตรียมการและกำหนดผลลัพธ์สำคัญสำหรับการประชุมรัฐมนตรีและรัฐมนตรีอย่างไม่เป็นทางการ (Joint Cabinet Retreat - JCR) ที่จะจัดที่เวียดนามในช่วงเวลาที่สะดวกของทั้งสองฝ่ายต่อไป (4) การประชุมเอเชีย-ยุโรปว่าด้วยความยั่งยืนทางทะเล (ASEM High-Level Meeting on Marine Sustainability) เมื่อวันที่ 7 - 8 มี.ค.62 ณ โรงแรมเซ็นทาราแกรนด์ แอท เซ็นทรัลเวิลด์ กรุงเทพฯ โดยนายดอน ปรมัตถ์วินัย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเป็นประธาน เพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะเป้าหมายที่ 14 ว่าด้วยการใช้ประโยชน์จากมหาสมุทรและทรัพยากรทางทะเล อันเป็นการหาความสมดุลระหว่างคนกับสิ่งแวดล้อม รวมทั้ง ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลด้วยการสร้างความตระหนักรู้ควบคู่กันไป

(4) สถานการณ์ความรุนแรงในพื้นที่เริ่มกลับมาตั้งแต่ปลายปี พ.ศ.2561 ช่วงเดือน ก.ย. - ธ.ค. จนถึงขณะนี้ตั้งแต่ช่วงเดือน ม.ค. - มี.ค. ยังพบว่ามีการก่อเหตุรุนแรงในระยะหลัง เพื่อทำลายขวัญกำลังใจของคนในพื้นที่ ทำลายเศรษฐกิจ และความน่าเชื่อถือรัฐบาล ภาครัฐจึงได้เน้นย้ำให้เจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของพี่น้องประชาชนอย่างเต็มความสามารถ ด้วยความระมัดระวัง ป้องกันดูแลประชาชนและตนเองให้ได้ไปพร้อม ๆ กัน คำนึงถึงความปลอดภัยของประชาชนผู้บริสุทธิ์ พัฒนางานด้านการข่าวควบคู่ไปกับการปรับยุทธวิธีให้เหมาะสม โดยรัฐบาล ยังคงบังคับใช้กฎหมาย และบริหารราชการแผ่นดินได้อย่างเต็มที่เช่นเดียวกับพื้นที่อื่น ๆ ทั่วประเทศ ตลอดจนขอให้ประชาชนในพื้นที่ช่วยกันเฝ้าระวังและให้ข้อมูลข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ด้วย ในส่วนของกระบวนการพูดคุยสันติสุข ยังคงดำเนินการต่อไป ทั้งนี้ เพื่อให้ประชาคมโลกได้ทราบว่าการประเทศไทยได้ทำทุกมาตรการ ไม่ได้บังคับใช้กฎหมายแต่เพียงอย่างเดียว ซึ่งฝ่ายผู้ก่อเหตุรุนแรงบางกลุ่มอาจไม่เห็นด้วย จึงสร้างสถานการณ์ความรุนแรงกลับขึ้นมาอีกครั้ง

กองทัพไทยในฐานะหน่วยงานหลักด้านความมั่นคง มีความพร้อมในการสนับสนุนและตอบสนองนโยบายของรัฐบาลในการสกัดกั้นขบวนการต่อสถานการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นในทุกรูปแบบ โดยมีแนวทาง ได้แก่ (1) การเพิ่ม

มาตรการดูแลรักษาความปลอดภัยให้มีความรัดกุมมากยิ่งขึ้น ขณะเดียวกัน การปฏิบัติการกิจในพื้นที่ต้องระมัดระวัง เพื่อไม่ให้เกิดการดึงเข้าไปสู่เงื่อนไขความขัดแย้งได้ (2) การสร้างเครือข่ายกับประชาชนให้มีจิตสำนึกในการปกป้องและหวงแหนแผ่นดิน เป็นหูเป็นตาสอดส่อง ดูแลพื้นที่ของตนเอง และรีบแจ้งเบาะแสให้กับเจ้าหน้าที่ที่ได้รับทราบ นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ต้องอาศัยความร่วมมือด้านการข่าวจากประเทศเพื่อนบ้าน (3) กองทัพยังเห็นว่าปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยในขณะนี้ จำเป็นต้องใช้แนวทางสันติวิธีโดยการเจรจาพูดคุย (Peace Dialogue) และทำความเข้าใจกับผู้เห็นต่างจากรัฐทั้งในพื้นที่และในต่างประเทศให้มีความต่อเนื่องมากยิ่งขึ้น และ (4) กองทัพสนับสนุนการสอดแทรกนำเอาหลักยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” โดยการเข้าถึงหมู่บ้านชุมชน ด้วยการพัฒนาพื้นที่ตามโครงการพระราชดำริ

จะทำให้ทุกฝ่ายเชื่อมั่นว่าไทยจะสามารถแก้ไขปัญหาและควบคุมสถานการณ์ได้

(5) กองทัพเรือไทยจัดพิธีต้อนรับ “เรือหลวงภูมิพลอดุลยเดช” หรือ เรือฟริเกตสมรรถนะสูง เมื่อวันที่ 7 มี.ค.62 โดยมี พลเรือเอก ลือชัย รุดดิษฐ์ ผู้บัญชาการทหารเรือ เป็นประธาน

โดยเรือฟริเกตลำนี้เป็นเรือที่เทียบเท่าชั้นเรือพิฆาต ซึ่งได้รับการพัฒนามาจากแบบเรือพิฆาตชั้น Kwanggaeto Class Destroyer (KDX-I) และสร้างโดยใช้มาตรฐานทางทหารของสหรัฐฯ และกองทัพเรือเกาหลีใต้ ที่ได้มีการออกแบบให้ตรงกับความต้องการของกองทัพเรือ

ตามแนวทางการจัดหายุทโธปกรณ์หลัก ภายใต้ยุทธศาสตร์กองทัพเรือ พุทธศักราช 2551 - 2562 ถือได้ว่าเป็นเรือฟริเกตที่มีความทันสมัย และเป็นเรือที่มีคุณค่าทางยุทธการสูง โดยไทยได้สั่งต่อเรือจากสาธารณรัฐเกาหลีเป็นลำแรกจากบริษัท Daewoo Shipbuilding & Marine Engineering (DSME) ซึ่งใช้เทคโนโลยีแบบ Stealth และยังได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีเป็นที่เรียบร้อยแล้ว เพื่อเป็นการเตรียมแผนต่อเรือลำที่ 2 ด้วยตนเอง เรือหลวงลำใหม่มีโครงสร้างที่แข็งแกร่ง มีโอกาสอยู่รอดสูงในสภาพแวดล้อมของการสู้รบและการปนเปื้อนทางนิวเคลียร์ เคมี ชีวะ ทนทะเลได้ถึงสภาวะทะเลระดับ 6 ขึ้นไป สามารถระวางขับน้ำสูงสุด 3,700 ตัน ความเร็วสูงสุดต่อเนื่อง 30 น็อต ระยะปฏิบัติการประมาณ 4 พันไมล์ทะเล กำลังพล 141 นาย

มีระบบอาวุธ ระบบอำนวยการรบ และตรวจการณ์ที่ทันสมัย สามารถปฏิบัติการรบได้ 3 มิติ ได้แก่ (1) การปฏิบัติการสงครามใต้น้ำ สามารถตรวจจับเป้าหมายระยะไกลด้วยโซนาร์ลากท้ายและโซนาร์ติดใต้ท้องเรือ แล้วต่อตีเรือดำน้ำด้วยตอร์ปิโด และอาวุธระยะไกล (2) การปฏิบัติการสงครามต่อต้านภัยทางอากาศ โดยมีระบบเรดาร์ตรวจการณ์ 3 มิติ ระยะไกล และระยะปานกลางในการค้นหา ตรวจจับ และติดตามเป้าหมายของผู้ต่อสงสัย รวมทั้งแลกเปลี่ยนและประสานการปฏิบัติกับเรือและอากาศยานที่ร่วมปฏิบัติการ แล้วโจมตีเป้าหมายด้วยอาวุธปล่อยนำวิถีพื้น-สู่อากาศ แบบ Evolved SeaSparrow Missile : ESSM และอาวุธปืนของเรือ และ (3) การปฏิบัติการสงครามเรือผิวน้ำ โดยมีระบบการรบ (Combat System) ที่สามารถใช้งานร่วมกับระบบการรบของเรือฟริเกตชุด ร.ล.นเรศวร และ ร.ล.จักรีนฤเบศร ได้ในลักษณะกองเรือ (Battle Group) รวมทั้งปฏิบัติการรบบร่วมกับเครื่องบินขับไล่ของกองทัพอากาศ เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งยังสามารถโจมตีเป้าหมายบริเวณพื้นน้ำและใต้น้ำด้วยเฮลิคอปเตอร์ประจำเรือ

(6) คอบร้าโกลด์ 2019 : การฝึกซ้อมทางทหารคอบร้าโกลด์ ครั้งที่ 38 ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๒ มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของประเทศที่ร่วมการฝึก ในด้านการวางแผนและดำเนินงานปฏิบัติการร่วม/ผสม สร้างสัมพันธภาพกับประเทศที่ร่วมการฝึกทั่วภูมิภาค

และเพิ่มพูนความสามารถในการปฏิบัติการร่วมกันผ่านหลากหลายกิจกรรม ซึ่งรวมถึงการเสริมสร้างความมั่นคงทางทะเล การป้องกันและบรรเทาสถานการณ์โรคอุบัติใหม่ และการตอบสนองต่อภัยพิบัติทางธรรมชาติครั้งใหญ่

ถือเป็นการฝึกซ้อมทางทหารที่ใหญ่ที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ระหว่างวันที่ 12 - 22 ก.พ.62 ในพื้นที่ของกองทัพภาคที่ 3 ในเขตพิษณุโลก สุโขทัย นครราชสีมาและชลบุรี ซึ่งไทยและสหรัฐฯ โดยกองกำลังภาคพื้นอินโดแปซิฟิกเป็นเจ้าภาพร่วม มีประเทศที่เข้าร่วมในการฝึกหลัก 7 ประเทศ คือไทย สหรัฐฯ สิงคโปร์ ญี่ปุ่น อินโดนีเซีย เกาหลีและมาเลเซีย มีจีนและอินเดีย มหาอำนาจผู้เป็นคู่แข่งในเอเชียมาร่วมฝึกเพิ่มเติมในโครงการช่วยเหลือประชาชน และยังมีอีกหลายประเทศที่เลือกที่จะเข้าสังเกตการณ์ตั้งแต่ภูมิพูซาไปจนถึงสวิสเซอร์แลนด์ เยอรมนีรวมแล้ว 29 ประเทศด้วยกัน รวมกำลังพลกว่า 4,500 นาย ถือเป็นการฝึกร่วมทางทหารที่มีขนาดใหญ่ที่สุดของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ผลการเลือกตั้ง 2562 อย่างเป็นทางการ
คะแนนมหาชน (เมื่อปิดการโหวต)

พลังประชารัฐ	8,433,137
เพื่อไทย	7,920,630
อนาคตใหม่	6,265,990
ประชาธิปัตย์	3,947,726
ภูมิใจไทย	3,732,883
เสรีรวมไทย	826,530
ชาติไทยพัฒนา	782,031
เศรษฐกิจใหม่	485,664
ประชาชาติ	485,436
เพื่อชาติ	419,393

ที่มา: สำนักข่าว CNN

ด้านการเมือง

สื่อมวลชนต่างประเทศติดตามสถานการณ์การเลือกตั้งในไทยเมื่อ 24 มี.ค. 62 อย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะประเด็นพรรคพลังประชารัฐได้รับคะแนนเสียงมากเป็นลำดับ 1 โดยสำนักข่าวรอยเตอร์ส รายงานว่า พรรคพลังประชารัฐได้คะแนนเสียง 8.4 ล้านเสียง ขณะที่พรรคเพื่อไทยได้ 7.9 ล้านเสียง ด้านสำนักข่าวเอเอฟพี ระบุว่า การเลือกตั้งครั้งนี้มีบัตรเสียถึง 1.9 ล้านใบ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อผลการเลือกตั้งในภายหลังได้ และว่าไทยยังมีความขัดแย้งทางการเมืองที่ฝังรากลึกระหว่างฝ่ายประชาธิปไตยและฝ่ายที่สนับสนุนทหาร สำนักข่าวเอพี นำเสนอประเด็นนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ประกาศลาออกจากการเป็นหัวหน้าพรรค เนื่องจากพรรคประชาธิปัตย์ไม่ประสบความสำเร็จในการเลือกตั้งฯ ด้านสำนักข่าว Channel News Asia ประเมินว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา จะได้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีต่ออีกสมัย แต่ยากที่จะขับเคลื่อนนโยบายได้เนื่องจากเสียงในสภาไม่มีเอกภาพ

ด้านเศรษฐกิจ

(1) การประชุมคณะกรรมการนโยบายการเงิน (กนง.) เมื่อวันที่ 21 มี.ค.62 ที่ผ่านมา ได้มีการส่งสัญญาณเศรษฐกิจที่สำคัญ โดย กนง. ได้ปรับตัวเลขประมาณการเศรษฐกิจ (จีดีพี) ของปี พ.ศ.2562 ใหม่จากเดิมที่คาดการณ์ไว้ว่าเศรษฐกิจปีนี้จะเติบโตร้อยละ 4.1 ก็จะเติบโตน้อยลงเหลือร้อยละ 3.8 เนื่องจาก ภาวะการส่งออกชะลอตัวลงมาก โดยคาดว่าจะขยายตัวที่ร้อยละ 3 จากเดิมร้อยละ 3.8 อันเป็นผลกระทบจากมาตรการกีดกันทางการค้าระหว่างจีน และสหรัฐฯ ทำให้เศรษฐกิจโลกขยายตัวลดลง และการค้าโลกลดลงตามไปด้วย

ทั้งนี้ กนง. ยังได้คงดอกเบี้ยนโยบายไว้ที่ร้อยละ 1.75 จากเดิมที่ตลาดคาดการณ์ว่า กนง.อาจจะขึ้นดอกเบี้ยนโยบายในปี 1 หรือ 2 ครั้ง เพื่อรักษาสภาพคล่องในประเทศไทยไม่ให้มีเงินไหลออก แต่หากพิจารณาจากสถานการณ์เศรษฐกิจโลกที่ดูเหมือนจะไม่สดใสเหมือนปีที่ผ่านมาทางสหรัฐฯ เองก็มีปัญหาเศรษฐกิจไม่แตกต่างจากประเทศอื่น ทำให้ธนาคารกลางสหรัฐฯ (เฟด) ส่งสัญญาณว่าอาจจะไม่มีการขึ้นดอกเบี้ยในปีนี้นอกจากนี้ ทีมข่าวเศรษฐกิจจากหนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ ได้กล่าวถึง

ปัจจัยเสี่ยงและโอกาสทางเศรษฐกิจไว้ว่า การเกิดสงครามการค้าระหว่างสหรัฐฯ - จีน เป็นโอกาสของไทยในภาคการส่งออกสินค้าไปทดแทนสินค้าจีนในตลาดสหรัฐฯ และจากระดับราคาน้ำมันยังผันผวน เป็นโอกาสของไทยที่จะโน้มน้าวให้เกิดการเคลื่อนย้ายทุนมาลงทุนใน EEC ในส่วนของความผันผวนในอัตราแลกเปลี่ยน ไทยสามารถจัดหารัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้ง เพื่อทำให้เกิดความเชื่อมั่นได้ เป็นต้น

(2) การพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจของประเทศไทย เป็นการพัฒนาพื้นที่ที่ถูกกำหนดขอบเขตขึ้นเพื่อกระตุ้นการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เน้นหนักทางด้าน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเป็นหลักก่อน และจึงส่งเสริมให้เกิดการเชื่อมโยงในกิจกรรมส่วนอื่นให้ได้มากขึ้นจนเกิดเป็นนิคมอุตสาหกรรมต่างๆ โดยสมาคมการค้าเมืองไทย เห็นว่าประเทศไทยมีพื้นที่ที่มีศักยภาพที่จะทำระเบียงเศรษฐกิจได้อีกหลายแห่ง จำนวนทั้งหมด 15 แห่ง แบ่งตามภูมิภาคในประเทศ ดังนี้

ภาคเหนือจำนวน ๒ กลุ่ม

1. ระเบียงภาคเหนือตอนบน (เชียงใหม่ - เชียงราย - แม่สาย)
2. ระเบียงภาคเหนือตอนล่างหรือภาคตะวันตก หรือ EWEC (พิษณุโลก - สุโขทัย - ตาก)

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๓ กลุ่ม

3. ระเบียงภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน (อุดรธานี - หนองคาย)
4. ระเบียงภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง (ขอนแก่น - มหาสารคาม - กาฬสินธุ์ - มุกดาหาร)
5. ระเบียงภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง (นครราชสีมา - บุรีรัมย์ - ศรีสะเกษ - อุบลราชธานี)

ภาคกลาง 5 กลุ่ม

6. ระเบียงภาคกลางตอนบนด้านตะวันตก (พระนครศรีอยุธยา - สุพรรณบุรี - ราชบุรี (บ้านโป่ง) - กาญจนบุรี)
7. ระเบียงภาคกลางตอนบนด้านตะวันออก (สระบุรี - นครนายก - ปราจีนบุรี - สระแก้ว)
8. ระเบียงภาคกลางตอนล่างด้านตะวันตก 1 (นครปฐม - ราชบุรี - เพชรบุรี - ประจวบคีรีขันธ์)
9. ระเบียงภาคกลางตอนล่างด้านตะวันตก 2 (สมุทรปราการ - สมุทรสาคร - สมุทรสงคราม)
10. ระเบียงภาคกลางตอนล่างด้านตะวันออก (ชลบุรี - ฉะเชิงเทรา - ระยอง - จันทบุรี - ตราด)

ภาคใต้ 5 กลุ่ม

11. ระเบียงภาคใต้ตอนบน 1 (ชุมพร - ระนอง - สุราษฎร์ธานี)
12. ระเบียงภาคใต้ตอนบน 2 (พังงา - ภูเก็ต - กระบี่)
13. ระเบียงภาคใต้ตอนล่าง 1 (พัทลุง - สะเดา - หาดใหญ่)
14. ระเบียงภาคใต้ตอนล่าง 2 (หาดใหญ่ - ยะลา - เบตง)
15. ระเบียงภาคใต้ตอนล่าง 3 (ปัตตานี - นราธิวาส - ตากใบ)

หากแนวคิดการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจทั่วทุกภาคของประเทศไทยสามารถเกิดขึ้นจริงได้ จะเป็นการพัฒนาประเทศอย่างก้าวกระโดด แม้จะใช้ระยะเวลานาน แต่ก็ไม่ใช่เรื่องเพ้อฝันจนเกินไป และทำให้เกิดความหวังของการพึ่งพาตนเองได้ยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม การขับเคลื่อนเศรษฐกิจทุกภาคส่วนและทุกคนต้องมีส่วนร่วมไปด้วยกัน จึงจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น เป็นผลให้ประเทศไทยก้าวพ้นกับดักรายได้ปานกลาง

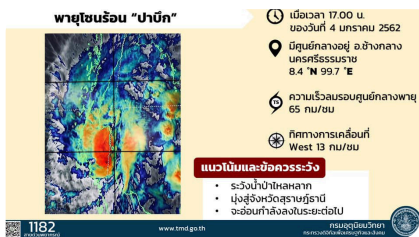
(3) โครงการรถไฟความเร็วสูงไทย - จีน (ช่วงกรุงเทพ - นครราชสีมา) ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผน สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ (สบน.) เปิดเผยว่า การกู้เงินจากจีนโครงการพัฒนาระบบรถไฟความเร็วสูงเพื่อเชื่อมโยงภูมิภาคช่วงกรุงเทพมหานคร-หนองคาย (ระยะที่ 1 ช่วงกรุงเทพมหานคร-นครราชสีมา) ได้ผ่านการวิเคราะห์จากสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) แล้วว่า จะเกิดผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ เพิ่มโอกาสให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการขนส่งของภูมิภาคอาเซียนในอนาคต โดยใช้แหล่งเงินทุนภายในประเทศส่วนร้อยละ 80 สำหรับว่าจ้างผู้ประกอบการในประเทศไทยในงานก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน วงเงินประมาณ 1.27 แสนล้านบาท และใช้เงินตราต่างประเทศเพียงร้อยละ 20 ของวงเงินโครงการ เป็นค่าใช้จ่ายด้านเทคโนโลยีจากต่างประเทศ ภายใต้เงื่อนไขเช่น อัตราดอกเบี้ยต่ำ อายุเงินกู้ยาว ไม่มีข้อผูกมัดที่ทำให้ประเทศไทยต้องเสียเปรียบ ซึ่งธนาคาร China Exim Bank เสนอดอกเบี้ยที่ร้อยละ 2.3 เป็นอัตราดอกเบี้ยแบบคงที่ (Fixed Rate) สำหรับการกู้เงินในส่วนสัญญา 2.3 ที่เป็นงานเกี่ยวกับระบบราง ถนนดีเซลราง และขบวนรถไฟ จำนวน 3.85 หมื่นล้านบาท

ซึ่งการพิจารณาทางฝ่ายไทยได้คำนึงถึงกรอบการบริหารหนี้สาธารณะภายใต้พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลัง พ.ศ. 2561 และพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ.2548 ขณะที่ทุนสำรองระหว่างประเทศยังคงอยู่ในระดับสูงกว่า 2.03 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐ ณ สิ้นเดือน พ.ย.61 ซึ่งยังปลอดภัยอยู่มากในการกู้เงินต่างประเทศในครั้งนี้ ดังนั้น ประเทศไทยเป็นผู้ลงทุนในโครงการพัฒนาระบบรถไฟความเร็วสูงเพื่อเชื่อมโยงภูมิภาคเองทั้งหมด ไม่ได้ร่วมลงทุนกับฝ่ายจีน ไทยจึงเป็นเจ้าของโครงการแต่เพียงผู้เดียว โดยจีนเป็นเพียงผู้ให้บริการด้านเทคโนโลยีระบบรถไฟความเร็วสูงเท่านั้นจึงเป็นไปได้ที่ไทยจะติดกับดักหนี้เงินยืมที่หลายฝ่ายกังวล

ทันสิ่งแวดล้อม

(1) พายุไซออน

ปาบึก (Pabuk) เป็นพายุหมุนเขตร้อน ชื่อนี้ส่งโดยประเทศลาวคำว่า “ปาบึก” ในภาษาลาว หมายถึง ปลาบึก พายุนี้เคลื่อนตัวเข้าประเทศไทยตั้งแต่วันที่

2 - 5 ม.ค.62 ทำให้บริเวณดังกล่าวมีฝนตกหนักถึงหนักมากหลายพื้นที่ และเกิดพายุลมแรง สำหรับคลื่นลมบริเวณอ่าวไทยและทะเลอันดามันจะมีกำลังแรง โดยอ่าวไทยมีคลื่นสูง 3 - 5 เมตร ส่วนทะเลอันดามันมีคลื่นสูง 2 - 3 เมตร ทำให้ประเทศไทยได้รับผลกระทบในพื้นที่ภาคใต้ 18 จังหวัด รวม 90 อำเภอ 407 ตำบล 2,635 หมู่บ้าน 133 ชุมชน ประชาชนได้รับผลกระทบ 212,784 ครัวเรือน 696,189 คน ประชาชนยังอยู่อาศัยในศูนย์อพยพ 8 จุด รวม 1,119 คน ผู้เสียชีวิต 3 ราย (นครศรีธรรมราช 2 ราย/ปัตตานี 1 ราย) ผู้สูญหายในจังหวัดปัตตานี 1 ราย

ในส่วนของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) ในส่วนของกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง (กอปภ.ก.) ได้จัดเจ้าหน้าที่ พร้อมระดมวัสดุอุปกรณ์ ยานพาหนะ และเครื่องจักรกลด้านสาธารณภัยให้การช่วยเหลือผู้ประสบภัยและคลี่คลายสถานการณ์ภัย โดยติดตั้งเครื่องสูบน้ำ รถบรรทุกเครื่องสูบน้ำระยะไกลเร่งระบายน้ำออกจากพื้นที่น้ำท่วมขัง อีกทั้งซ่อมแซมสาธารณูปโภค โดยเฉพาะระบบไฟฟ้า ให้สามารถใช้งานได้ตามปกติโดยเร็ว รวมถึงดูแลชีวิตความเป็นอยู่ของผู้ประสบภัย โดยแจกจ่ายอาหาร น้ำดื่ม และถุงยังชีพ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนในเบื้องต้น ตลอดจนจัดเจ้าหน้าที่พร้อมรถเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัยให้บริการขนย้ายสิ่งของและอำนวยความสะดวกในการเดินทางแก่ประชาชน

ในส่วนกองทัพไทย ผบ.ทร. ได้สั่งการยกระดับเตรียมพร้อมช่วยเหลือผู้ประสบภัยขั้นสูงสุด โดยนำเรือหลวงจักรีนฤเบศร ใช้ในการขน

เสบียง พร้อม ฮ.ปฏิบัติการกองทัพเรือ 4 ลำ รวมถึง ชุดปฏิบัติการกู้ชีพและช่วยชีวิตทางน้ำ (Maritime Aquatic Life Support Team : MAL) ชุดสำรวจและประเมินความเสียหาย ทร. (Naval Disaster Assessment Team : NDAT) ชุดค้นหาและช่วยเหลือผู้ประสบภัยบนบก และชุดปฏิบัติการจิตวิทยาและประชาสัมพันธ์ช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่อย่างเร่งด่วน

(2) ประเทศไทยประสบปัญหา PM 2.5 ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

และปริมณฑล และพื้นที่ภาคเหนือ เช่น เชียงใหม่ ลำปาง แพร่ ลำพูน แม่ฮ่องสอน และภาคอีสาน เช่น เลย ขอนแก่น นครราชสีมา ฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM 2.5) เป็นฝุ่นพิษที่เล็กกว่า 1 ใน 25 ส่วนของเส้นผ่าศูนย์กลางของเส้นผมมนุษย์ สามารถเข้าสู่ระบบทางเดิน

หายใจ ฝังลงในปอดและกระแสเลือดโดยตรง เพิ่มความเสี่ยงต่อการเป็นโรคเรื้อรัง โดยมีสาเหตุหลักมาจากการเผาไหม้จำนวน 4 แหล่ง (1) การคมนาคมขนส่ง (2) การเผาในที่โล่ง ทั้งจากการเกษตรและการเผาตอ (3) โรงงานอุตสาหกรรม และ (4) การผลิตไฟฟ้า ส่วนการก่อสร้างสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน

อย่างรถไฟฟ้าหรือการทำถนนนั้น ศ.ดร.นันทวรรณ วิจิตรวาทการ กล่าวว่า ไม่ใช่สาเหตุของปัญหาฝุ่นละออง PM2.5 ที่เกิดขึ้นอยู่ในขณะนี้ เนื่องจากฝุ่นจากการก่อสร้างมีขนาดใหญ่ และส่วนใหญ่มันจะตกลงมาบนพื้นดิน แต่ฝุ่นละอองขนาดเล็กมันก็มีเช่นกัน เพียงแต่ว่ามีสัดส่วนที่น้อยกว่า

อย่างไรก็ตาม PM 2.5 ได้ถือเป็นมลพิษข้ามพรมแดนและปนเปื้อนอยู่ในบรรยากาศได้นาน เป็นฝุ่นอันตรายที่มีองค์ประกอบของสารที่เป็นอันตราย เช่น โปรท แคดเมียม อาร์เซนิก หรือโพลีไซคลิกอะโรมาติกไฮโดรคาร์บอน (PAHs) องค์การอนามัยโลก (WHO) จึงกำหนดให้ PM 2.5 จัดอยู่ในกลุ่มที่ 1 ของสารก่อมะเร็ง ในปี พ.ศ.2556 องค์การนาชาติกรีนพีซ จึงเสนอให้กรมควบคุมมลพิษยกมาตรฐาน PM 2.5 ในบรรยากาศสำหรับประเทศไทยขึ้นใหม่โดยค่าเฉลี่ย PM2.5 รายปีเป็น 12 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตรและค่าเฉลี่ย PM2.5 ใน 24 ชั่วโมงเป็น 35 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ภายในปี พ.ศ.2562

(3) กรมอุตุนิยมวิทยาแจ้งเตือนผลกระทบจากพายุฤดูร้อน จากสภาพอากาศเย็นประเทศจีน ปกคลุมมาทางประเทศเวียดนามและสปป.ลาว ส่งผลให้บางพื้นที่ของไทยจะมีพายุฝนฟ้าคะนอง ลมกระโชกแรง และมีลูกเห็บตก ระหว่างวันที่ 24 - 27 มี.ค.62 หลายพื้นที่ของประเทศไทย โดยเฉพาะภาคอีสาน ภาคตะวันออก ภาคกลาง ภาคเหนือตอนล่าง รวมถึงกรุงเทพมหานครและปริมณฑล แต่ภาพรวมภาคเหนือ ภาคกลาง ส่วนใหญ่ยังมีสภาพอากาศร้อนถึงร้อนจัดในหลายพื้นที่ จึงขอเตือนประชาชนหลีกเลี่ยงการอยู่ในที่โล่งแจ้ง ในส่วนพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างตั้งแต่จังหวัดสุราษฎร์ธานีไปจนถึงจังหวัดนราธิวาส ยังมีฝนฟ้าคะนอง ส่วนภาคใต้ฝั่งตะวันตก ที่จังหวัดภูเก็ต สภาพอากาศค่อนข้างดี โดยเฉพาะการประกาศเตือนภัยสึนามิ พบว่า การเกิดแผ่นดินไหว 6.1 ที่ประเทศอินโดนีเซีย ไม่ส่งผลกระทบต่อภาคเกิดสึนามิกับประเทศไทย

ทันข้อมูลข่าวสาร และอื่นๆ

(1) สหภาพยุโรปได้ประกาศปลดสถานะใบเหลืองของภาคประมงไทย เมื่อวันที่ 8 ม.ค.62 โดยมี พลเอก ฉัตรชัย สาริกัลยะ รองนายกรัฐมนตรี ในฐานะผู้แทนรัฐบาลไทย ได้เดินทางไปร่วมงานแถลงข่าวกับนายเคอเมนู เวลลา กรรมาธิการยุโรปด้านสิ่งแวดล้อม กิจการทางทะเล และประมง ณ สำนักงานใหญ่สหภาพยุโรป ณ กรุงบรัสเซลส์ ประเทศเบลเยียม เพื่อแถลงถึงความสำเร็จของไทยภายใต้ความร่วมมือกับสหภาพยุโรปในการแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย ทั้งในด้าน

กรอบกฎหมาย การบริหารจัดการประมง การบริหารจัดการกองเรือ การตรวจสอบควบคุม และเฝ้าระวัง การตรวจสอบย้อนกลับ และการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งทำให้สหภาพยุโรปเห็นว่า ขณะนี้ไทยมีกลไกแก้ไขปัญหากฎการทำประมงผิดกฎหมายที่เข้มแข็งที่สุดในภูมิภาค และสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับประเทศต่าง ๆ ที่มีปัญหาเดียวกันได้

(2) กระทรวงการต่างประเทศของไทยเปิดตัวระบบขอวีซ่าออนไลน์ (Thai e-Visa) ในประเทศจีน เมื่อวันที่ ๒๕ ม.ค.62 นายชัยสิริ อนะมาน ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเป็นประธาน ณ ห้องรัตนไมตรี สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปักกิ่ง

โดยมีนายพิริยะ เข็มพล เอกอัครราชทูต ณ กรุงปักกิ่ง นายชาติ อรรถจนา นันท์ อธิบดีกรมการกงสุล และนายพิเชต เอนกนิธิ กรรมการผู้จัดการธนาคารกสิกรไทย ร่วมทำพิธีเปิดตัวด้วย

โดยเริ่มให้บริการที่กรุงปักกิ่งเป็นแห่งแรกเมื่อวันที่ 15 ก.พ.62 และจะขยายไปยังเมืองอื่น ๆ ของจีน ในวันที่ 1 มี.ค.62 เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ชาวต่างชาติที่ต้องการเดินทางมาประเทศไทยให้สามารถขอวีซ่าออนไลน์ได้ด้วยตัวเอง สะดวก รวดเร็ว และสามารถยื่นคำร้องได้ทุกที่ทุกเวลา มีกระบวนการขั้นตอนการยื่นขอรับการตรวจลงตรา ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ลงทะเบียนกรอกแบบฟอร์ม และทำการนัดหมายผ่านเว็บไซต์ www.thaievisa.go.th (2) ชำระค่าธรรมเนียมผ่านระบบ E-Payment ที่ปลอดภัยและหลากหลายช่องทาง โดยสามารถยื่นคำร้องได้ทุกที่ ทุกเวลา และ (3) นำหนังสือเดินทางไปยังที่สถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลใหญ่ของไทยตามวันและเวลาที่นัดหมายในขั้นตอนที่ 1 เพื่อให้เจ้าหน้าที่พิจารณาอนุมัติและติดแปะตรวจลงตราลงบนเล่มหนังสือเดินทาง

ทั้งนี้ การนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในระบบดังกล่าวจะสร้างความประทับใจในการให้บริการผ่านระบบ Thai e-Visa และทำให้การท่องเที่ยวไทยเติบโตอย่างยั่งยืนด้วยระบบที่มีมาตรฐานสากลเพื่อรองรับการให้บริการแห่งอนาคต

(3) แต่งตั้งผู้แทนไทยในคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน เมื่อวันที่ 12 ก.พ.62 คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบตามที่กระทรวงการต่างประเทศเสนอให้แต่งตั้งนางอมรา พงศาพิชญ์ ดำรงตำแหน่งผู้แทนไทย ในคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

(ASEAN Intergovernmental Commission on Human Rights - AICHR) ในวาระวันที่ 1 ม.ค.62 ถึงวันที่ 31 ธ.ค.64 เป็นบุคคลผู้ที่มีความรู้ความสามารถ สำเร็จการศึกษาคุณวุฒิบัณฑิตสาขามานุษยวิทยาจากมหาวิทยาลัยวอชิงตัน สหรัฐฯ และเคยดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ระหว่างปี 2552 - 2558 ปัจจุบันดำรงตำแหน่งคณบดีคณาจารย์สายสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ผ่านมา ไทยมีผู้แทนไทยใน AICHR มาแล้ว 2 คน ได้แก่ ดร. ศรีประภา เพชรหมี่ศรี (ต.ค.52 - ต.ค.55) และ ดร. เสรี นนทสูติ (ม.ค.56 - ธ.ค.58 และ ม.ค.58 - ธ.ค.61) เนื่องจากปี พ.ศ.2562 นี้เป็นปีสำคัญของไทยในฐานะประธานอาเซียน โดยผู้แทนไทยใน AICHR จะต้องปฏิบัติหน้าที่

ประธานการประชุม AICHR ซึ่งจัดขึ้นปีละ 4 ครั้ง เพื่อหารือเกี่ยวกับทิศทางและการดำเนินงานของ AICHR นอกจากนี้ จะต้องจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับพันธกิจของ AICHR ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมประเด็นด้านสิทธิมนุษยชนในภูมิภาคอาเซียน และเพื่อให้อาเซียนเป็นประชาคมที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลางอย่างแท้จริง

(4) ประเทศไทยนั้นถูกจัดว่าเป็นประเทศที่มีความทุกข์เข็ญน้อยที่สุดในโลก เมื่อวันที่ 15 ก.พ.61 ที่ผ่านมา สำนักข่าวบลูมเบิร์กเสนอรายงาน ดัชนีความทุกข์เข็ญ (Misery Index) ประจำปี ค.ศ.2018 ตามรายงานฉบับดังกล่าว ประเทศที่อยู่อันดับบนสุดหรือมีความทุกข์เข็ญทางเศรษฐกิจมากที่สุด ได้แก่ เวเนซุเอลา แอฟริกาใต้ และอาร์เจนตินา ตามลำดับ ขณะที่ประเทศไทยนั้นถูกจัดว่าเป็นประเทศที่มีความทุกข์เข็ญน้อยที่สุดในโลกเป็นปีที่สี่ติดต่อกัน ตามมาด้วยประเทศพัฒนาแล้ว เช่น สิงคโปร์ ญี่ปุ่น และสวีเดน

ดัชนีความทุกข์เข็ญ คำนวณจาก (1) อัตราการว่างงาน และ (2) อัตราเงินเฟ้อ ซึ่งเป็น 2 ปัจจัยที่ทำให้ผู้คนไม่มีความสุขในเชิงเศรษฐกิจ ประเทศที่มีคะแนนต่ำในดัชนีนี้จึงถือว่ามีความสุขในเชิงเศรษฐกิจ ซึ่งไทยเป็นหนึ่งในประเทศที่มีอัตราการว่างงานต่ำที่สุดในโลก คือไม่ถึงร้อยละ 1

ติดต่อกันมาเป็นเวลานาน เนื่องจาก โครงสร้างของเศรษฐกิจไทยที่มีภาคเศรษฐกิจที่ไม่เป็นทางการ (Informal sector) ขนาดใหญ่ ซึ่งสามารถดูดซับแรงงานที่ไม่มีงานทำจากภาคการผลิตอื่น ๆ ได้ แรงงานที่ต้องออกจากภาคอุตสาหกรรมหรือภาคบริการย่อมสามารถหันไปทำงานในภาคเกษตรหรือภาคเศรษฐกิจที่ไม่เป็นทางการได้ อาทิ พ่อค้าแผงลอย วินมอเตอร์ไซค์รับจ้าง การทำงานพาร์ทไทม์ภาคบริการ ฯลฯ และแรงงานนอกระบบนี้มักมีรายได้ต่ำ ไม่แน่นอน และขาดสวัสดิการที่มั่นคง ซึ่งการทำเช่นนั้นถูกนับว่าเป็นผู้มีงานทำไปโดยปริยายเช่นกัน ด้วยเหตุนี้เองจึงทำให้อัตราการว่างงานต่ำ ในขณะที่อัตราเงินเฟ้อของไทยมีความเสี่ยงที่จะติดกับดักเงินเฟ้อต่ำ (Low-inflation, low-growth trap) ที่อาจสะท้อนได้ว่าอุปสงค์ภายในประเทศมีไม่เพียงพอ ส่งผลเสียต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจภายในประเทศได้ กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund: IMF) ได้แนะนำให้ใช้ทั้งนโยบายการคลังและการเงิน ควบคู่ไปกับการปฏิรูปเชิงโครงสร้าง เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจในระยะยาว

(5) ประเทศไทยได้รับรางวัลรองชนะเลิศรางวัล STOP IUU FISHING AWARD ครั้งที่ 3 จากผลงาน “Fish Product Traceability System: the Key Tool for Combating IUU Fishing of Thailand” เมื่อวันที่ 21 ก.พ.62 ที่กรมประมงได้ส่งเข้าประกวดกับองค์กร International MCS Network ระหว่างการประชุม Global Fisheries Enforcement Training Workshop ครั้งที่ 6 ที่กรุงเทพฯ

เป็นผลจากการดำเนินการพัฒนาระบบตรวจสอบย้อนกลับของไทยทั้งระบบ ที่มีการนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการควบคุมและตรวจสอบสัตว์น้ำที่จับจากเรือประมงไทย และสัตว์น้ำที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ โดยมีการเชื่อมโยงระหว่างระบบข้อมูลของหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ (1) ระบบ Fishing Info System (FI System) ซึ่งเป็นระบบที่มีการเชื่อมโยงฐานข้อมูลของเรือประมง ระบบการออกใบอนุญาตทำการประมง และระบบการตรวจสอบติดตามการทำการประมงของเรือประมงของไทย โดยใช้ระบบติดตามเรือประมง (Vessel Monitoring System - VMS)

(2) ระบบ Thai - flagged Catch Certificate System ซึ่งเป็นระบบบันทึกข้อมูลของสัตว์น้ำ และควบคุมการตรวจสอบย้อนกลับของเรือประมงไทยโดยหน่วยงานของไทยสามารถตรวจสอบย้อนกลับข้อมูลของสัตว์น้ำได้ตลอดสายการผลิต และ (3) ระบบ PSM Linked Processing Statement System (PPS) ซึ่งเป็นระบบที่ควบคุมการนำเข้าสินค้าสัตว์น้ำจากต่างประเทศโดยจะมีการบันทึกข้อมูลการตรวจสอบสัตว์น้ำ ตั้งแต่ก่อนเข้าเทียบท่า การตรวจสอบ ณ ท่าเทียบเรือ และการควบคุมกระบวนการตรวจสอบการนำสัตว์น้ำขึ้นท่า ซึ่งระบบดังกล่าวสามารถเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมเจ้าท่า และกรมศุลกากร รวมทั้งผู้ประกอบการ ทำให้เกิดความโปร่งใสในการตรวจสอบตลอดทั้งสายการผลิต

การได้รับรางวัลของไทยดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงผลสำเร็จของรัฐบาลไทยในการพัฒนาระบบการตรวจสอบย้อนกลับสัตว์น้ำตลอดห่วงโซ่อุปทานมาตลอดระยะเวลากว่า 3 ปี ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทำประมง IUU และควบคุมมิให้มีการนำเข้าและส่งออกสัตว์น้ำที่มาจากการทำประมง IUU ทั้งนี้ เพื่อให้อุตสาหกรรมประมงไทยปราศจากการทำประมง IUU ทั้งระบบ และเพื่อให้กระบวนการผลิตสินค้าประมงของไทยได้คุณภาพมาตรฐาน สามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ทุกขั้นตอน ซึ่งก่อให้เกิดความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภคจากทั่วโลก

สถานการณ์ภายในประเทศเวียดนาม

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย นายณกนกคุณ รัชพรพรานนท์

สถานการณ์ภายในประเทศของเวียดนามในมิติต่าง ๆ ได้แก่ ด้านการเมืองและความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคมและวัฒนธรรม ในห้วง ม.ค. - มี.ค. 62 มีรายละเอียด ดังนี้

ด้านการเมืองและความมั่นคง

เวียดนามออกแถลงการณ์โดยมีใจความสำคัญว่า รัฐบาลเวียดนามพร้อมแบ่งปันประสบการณ์ด้านการพัฒนาประเทศและการบูรณาการระหว่างประเทศให้แก่เกาหลีเหนือ โดย นายฟาม บิงห์ มิงห์ รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเวียดนาม ได้เดินทางเยือนเกาหลีเหนือ เมื่อระหว่างวันที่ 12-14 กุมภาพันธ์ 2562 และพบหารือกับ นายรี ย็อง-โฮ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเกาหลีเหนือ

ภายหลังการหารือทางรัฐบาลเวียดนามได้ออกแถลงการณ์ว่าพร้อมจะแบ่งปันประสบการณ์ด้านการพัฒนาประเทศ การบูรณาการ และกระชับความสัมพันธ์กับเกาหลีเหนือมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปี 2563 ที่จะครบรอบ 70 ปี ของการสถาปนาความสัมพันธ์ระหว่างเวียดนาม-เกาหลีเหนือ ซึ่งที่ผ่านมาเวียดนามยังได้เป็นเจ้าภาพจัดประชุมสุดยอดผู้นำสหประชาชาติ-เกาหลีเหนือ ครั้งที่ 2 ระหว่าง 27-28 กุมภาพันธ์ 2562 ณ ฮานอย เวียดนาม

เมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2562 นายกรัฐมนตรีของญี่ปุ่น นายชินโซ อาเบะ ได้มีการกล่าวถึงความเป็นหุ้นส่วนระหว่างญี่ปุ่น-เวียดนาม ว่ามีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างสันติภาพและความรุ่งเรืองในภูมิภาค ในขณะที่ญี่ปุ่นต้องการแสวงหาความร่วมมือเพื่อเป็นพันธมิตรกับเวียดนามด้านกลาโหมเพื่อการแก้ไขปัญหาความมั่นคง ประเด็นปัญหาในภูมิภาค และการพัฒนาเศรษฐกิจ โดย นายชินโซ อาเบะ ระบุว่าข้อตกลง Comprehensive and Progressive Agreement for Trans-Pacific Partnership (CPTPP) เป็นผลพวงที่เกิดขึ้นมาจากความสัมพันธ์ใกล้ชิดระหว่างญี่ปุ่น-เวียดนาม ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการส่งเสริมการค้าเสรี และเชื่อว่า CPTPP จะช่วยส่งเสริมการค้าการลงทุนญี่ปุ่น-เวียดนามด้วย

นอกจากนี้ นายกรัฐมนตรี นายชินโซ อาเบะ ได้เชิญ นายกรัฐมนตรีของเวียดนามให้เดินทางเยือนญี่ปุ่นเพื่อร่วมประชุม G20 ในเดือนมิถุนายน 2562 โดยคาดหวังว่าทั้งญี่ปุ่นและเวียดนามจะร่วมมือกันทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลกในโอกาสที่เวียดนามจะเป็นประธานอาเซียนในปี 2563

ด้านเศรษฐกิจ

รัฐบาล สปป.ลาว กับเวียดนามส่งเสริมความร่วมมือในการพัฒนาทางด้านพลังงาน โดย ดร.คัมมะนี อินทิลาด รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานและป่อแร่ของ สปป.ลาว ได้เข้าพบหารือกับ นาย Trinh Dinh Dung รองนายกรัฐมนตรีเวียดนาม ในห้วงระหว่างวันที่ 16 - 19 กุมภาพันธ์ 2562 ซึ่งทั้งสองฝ่ายได้เน้นย้ำว่าจะส่งเสริมความร่วมมือภาคพลังงาน รวมถึงภาคอุตสาหกรรม และการค้าทวิภาคี โดยเฉพาะอย่างยิ่งการซื้อขายพลังงานไฟฟ้า ทั้งนี้รองนายกรัฐมนตรีเวียดนามได้ร้องขอให้รัฐบาล สปป.ลาว กำหนดกลไกการตรวจสอบโครงการก่อสร้างเขื่อนผลิตพลังงานไฟฟ้าจากแหล่งน้ำในบริเวณพื้นที่ชายแดน สปป.ลาว-เวียดนาม โดย สปป.ลาว ได้มีการตั้งเป้าหมายจะส่งออกกระแสไฟฟ้าไปยังเวียดนามให้ได้กว่า 5,000 เมกะวัตต์ภายในปี 2573

นอกจากนี้ เมื่อระหว่างวันที่ 25 - 26 กุมภาพันธ์ 2562 ประธานาธิบดีเวียดนามได้เดินทางเยือนกัมพูชาอย่างเป็นทางการ เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจและการค้า โดย นายเหิงยีน ฟู จ๋อง มีกำหนดการพบหารือกับนายกรัฐมนตรีฮุน เซน, นายชาย ชุม ประธานวุฒิสภากัมพูชา, และนายเฮง สัมริน ประธานสภาแห่งชาติกัมพูชา พร้อมกับการลงนามความตกลงทวิภาคีหลายฉบับ และใช้โอกาสนี้เข้าเฝ้าฯ สมเด็จพระนโรดม สีหมุนี กษัตริย์ของกัมพูชา ซึ่งการเดินทางเยือนกัมพูชาของผู้นำเวียดนามครั้งนี้ จะช่วยส่งเสริมความร่วมมือด้านความมั่นคงบริเวณชายแดนของทั้งสองประเทศให้มีความคืบหน้ามากขึ้น

ด้านสังคมและวัฒนธรรม

เมื่อ 19 มีนาคม 2562 จีนและเวียดนามได้ทำพิธีเปิดสะพานข้ามแดนแห่งใหม่ โดยทางการจีนและเวียดนามได้เปิดใช้สะพานไปหลุน 2 ขนาด 4 เลน ความยาว 3 กิโลเมตร ซึ่งสามารถเชื่อมต่อเมืองต่งซิงของจีนกับเมืองมองไคของเวียดนาม (สำหรับขบวนรถไฟขนส่งสินค้าระหว่างกันเท่านั้น) โดยสะพานแห่งนี้สามารถใช้สำหรับการคมนาคมของประชาชนโดยทั่วไป เริ่มก่อสร้างตั้งแต่ปี 2557 ด้วยงบประมาณสนับสนุนจากทั้งจีนและเวียดนาม 32.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และคาดว่าสะพานแห่งนี้จะช่วยอำนวยความสะดวก ย่นระยะเวลาทาง และทำให้กระบวนการด้านศุลกากรมีความรวดเร็วมากขึ้น อีกทั้ง ยังสามารถช่วยเชื่อมต่อเครือข่ายเส้นทาง

คมนาคมในภูมิภาคตามกรอบ Belt and Road Initiative ของจีนได้อีกด้วย

จะเห็นได้ว่า ขณะนี้เวียดนามมีการพัฒนาประเทศที่น่าสนใจในทุกมิติ ทั้งการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสุดยอดผู้นำสหประชาชาติ-เกาหลีเหนือ ครั้งที่ 2 และเป็นประเทศคอมมิวนิสต์ที่มีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจที่รวดเร็ว ซึ่งเป็นสัญญาณที่บ่งบอกได้ว่าเวียดนามได้ก้าวมาไกลมาก นับตั้งแต่สิ้นสุดสงครามเวียดนามในปี ค.ศ. 1975 และยังคงเป็นที่น่าจับตามองประเทศหนึ่งในอนาคต

สถานการณ์ภายในประเทศฟิลิปปินส์

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย ร.ต.ท.หญิง ศิวศิษฐ์ สรรโรจน์บรรณ

สถานการณ์ภายในประเทศของฟิลิปปินส์ ในมิติด้านการเมืองและความมั่นคง ช่วง ม.ค.-มี.ค.62 มีความเคลื่อนไหวที่น่าสนใจ ดังนี้

27 ม.ค.62: คณะกรรมการการเลือกตั้งฟิลิปปินส์ได้แถลงผลการลงประชามติเกี่ยวกับกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญบังสาโมโร (Bangsamoro Organic Law: BOL) เมื่อ 21 ม.ค.61 ว่าประชาชนส่วนใหญ่ยอมรับ BOL โดยมีผู้ลงคะแนนเห็นด้วยประมาณ 1.5 ล้านคน และไม่เห็นด้วยประมาณ 200,000 คน

ส่งผลให้ยกเลิกเขตปกครองตนเองมุสลิมมินดาเนา (Autonomous Region in Muslim Mindanao: ARMM) และจัดตั้งเขตปกครองตนเองบังสาโมโรมุสลิมมินดาเนา (Bangsamoro Autonomous Region in Muslim Mindanao: BARMM) แทน ซึ่งรวมถึงเมืองโคตาบาโตที่ประชาชนเห็นด้วยที่จะรวมเข้ากับ BARMM ขณะที่เมืองอิสเบลลาของ จ.บาสิลัน ที่เสียส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับการเข้าร่วมอยู่กับ BARMM ทั้งนี้ จ.มากินดาเนา มีประชาชนลงคะแนนเห็นด้วยกับ BOL มากที่สุดร้อยละ 93.35 ส่วนเมืองโคตาบาโตมีประชาชนลงคะแนนเห็นด้วยกับ BOL น้อยที่สุดร้อยละ 54.22

25 ก.พ.62: ฟิลิปปินส์เริ่มจัดตั้งเขตปกครองตนเองบังสาโมโรมุสลิมมินดาเนา เพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางภาคใต้ โดยพิธีการเปลี่ยนผ่านจากเขตปกครองตนเองมุสลิมมินดาเนาสู่การเป็นเขตปกครองตนเองบังสาโมโรมุสลิมมินดาเนา เพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางภาคใต้ของฟิลิปปินส์ จะมีขึ้นที่เมืองโคตาบาโตในวันที่ 26 ก.พ.62 ประธานาธิบดีโรดริโก ดูเตอร์เต ของฟิลิปปินส์ จะแต่งตั้งคณะทำงานเปลี่ยนผ่านบังสาโมโรจำนวน 80 คน ใน 1 มี.ค.62 โดยมีนายมูราต อิบราฮิม ผู้นำแนวร่วมปลดปล่อยอิสลามโมโร (MILF) เป็นหัวหน้าคณะทำงานฯ ทำหน้าที่ประธานด้านนิติบัญญัติและบริหารในช่วงก่อนมีการจัดเลือกตั้ง และกำหนดจะจัดตั้งรัฐบาลบังสาโมโรครั้งแรกในปี 2565 อย่างไรก็ตาม รัฐบาลฟิลิปปินส์ยังคงมีอำนาจในด้านการต่างประเทศและความมั่นคง ขณะที่รัฐบาลบังสาโมโร มีอำนาจด้านงบประมาณ ยุติธรรม การเกษตร สิทธิมนุษยชน และการท่องเที่ยว โดยคาดว่าคณะทำงานเปลี่ยนผ่านบังสาโมโรจะเร่งบัญญัติกฎหมายเพื่อให้เกิดการพัฒนาในด้านการศึกษา สาธารณสุข และสวัสดิการสังคมเป็นลำดับแรก

สำหรับประเด็นเรื่องการก่อการร้าย

สถานการณ์การก่อการร้ายยังคงเป็นภัยคุกคามสำคัญภายในประเทศของฟิลิปปินส์

27 ม.ค.62 เกิดเหตุระเบิดสองลูกซ้อนบริเวณโบสถ์ Marian Cathedral of Our Lady of Mount Carmel ซึ่งตั้งอยู่ในเมืองโจโล จ.ซูลู ทางตอนใต้ของฟิลิปปินส์ ส่งผลให้มีผู้เสียชีวิต 27 ราย บาดเจ็บ 77 ราย เหตุระเบิดลูกแรกเกิดขึ้นใกล้กับโบสถ์ ส่วนระเบิดลูกที่สองเกิดขึ้นบริเวณลานจอดรถภายในโบสถ์ฯ ซึ่งระหว่างเกิดเหตุคริสตศาสนิกชนจำนวนมากอยู่ระหว่างประกอบพิธีทางศาสนา

29 ม.ค.62 กลุ่ม Islamic State (IS) ได้ออกแถลงการณ์แสดงความรับผิดชอบเหตุระเบิดโบสถ์คาทอลิกในเขตเทศบาลโจโล จ.ซูลู ซึ่งตั้งอยู่บนเกาะมินดาเนาของฟิลิปปินส์ ผ่านช่องทางออนไลน์ Amaq News โดยอ้างว่าเป็นการระเบิดฆ่าตัวตายจากสมาชิกรวม 2 คน ทั้งนี้ เหตุดังกล่าวทำให้มีผู้เสียชีวิตทั้งหมด 27 คน เป็นพลเรือน 20 คนและทหาร 7 นาย พร้อมทั้งมีผู้ได้รับบาดเจ็บอีกประมาณ 80 คน ซึ่งโฆษกกองพลมินดาเนาตะวันตกได้ให้สัมภาษณ์ต่อสื่อว่า กลุ่ม Ajang-ajang กลุ่มย่อยของกลุ่มก่อการร้ายอาบู ไชยาฟ (สามีภักดิ์ต่อกลุ่ม IS) เป็นผู้ก่อเหตุ

4 ก.พ.62 เกิดเหตุปะทะระหว่างทหารฟิลิปปินส์กับกลุ่มอาบูไชยาฟ โดยเกิดเหตุยิงปะทะระหว่างทหารฟิลิปปินส์กับกลุ่มอาบูไชยาฟจำนวนประมาณ 150 คน เป็นระยะเวลาประมาณ 2 ชม. เมื่อ 2 ก.พ.62 ที่เกาะโจโล จ.ซูลู ทางตอนใต้ของฟิลิปปินส์ ซึ่งเป็นฐานที่มั่นของกลุ่มดังกล่าว ส่งผลให้มีผู้เสียชีวิตรวม 8 คน เป็นทหารฟิลิปปินส์ 5 คน และสมาชิกอาบูไชยาฟ 3 คน

23 มี.ค.62 กระทรวงการต่างประเทศฟิลิปปินส์เผยแพร่แถลงการณ์ระบุว่า แม้ว่าฟิลิปปินส์จะยินดีกับชัยชนะในการกวาดล้างกลุ่ม IS ในซีเรีย แต่ฟิลิปปินส์ยังถือว่ากลุ่ม IS เป็นภัยคุกคามที่ฟิลิปปินส์ต้องเฝ้าระวัง เนื่องจากยังคงมีกลุ่มนักรบและผู้สนับสนุนกลุ่ม IS อยู่ในฟิลิปปินส์ และยังคงเป็นแรงบันดาลใจให้กลุ่มก่อการร้ายท้องถิ่นปฏิบัติการโจมตีฟิลิปปินส์ เช่นที่เคยเกิดเหตุโจมตีวิหารคริสต์นิกายคาทอลิกในเมืองโฮโล จังหวัดซูลู มินดาเนา เมื่อปลายม.ค.62 ซึ่งกลุ่ม IS ยังคงยึดครองพื้นที่เหล่านั้นอยู่ และยังคงเป็นแรงบันดาลใจให้คนที่มีแนวคิดสุดโต่งก่อเหตุโจมตีแบบ lone wolf แม้ไม่ได้รับคำสั่งมาจากกลุ่ม IS โดยตรง

จะเห็นได้ว่า สถานการณ์การก่อการร้ายยังคงเป็นภัยคุกคามสำคัญภายในประเทศของฟิลิปปินส์ ซึ่งฟิลิปปินส์ตระหนักดีถึงภัยคุกคามดังกล่าว และได้ทำงานอย่างใกล้ชิดกับมิตรประเทศ โดยเฉพาะสหรัฐฯ สิงคโปร์ มาเลเซีย และอินโดนีเซีย ในการต่อสู้กับภัยก่อการร้าย นอกจากนี้ ยังได้เฝ้าระวังนักรบต่างชาติจากมาเลเซีย อินโดนีเซีย โมร็อกโก เยเมน และปากีสถาน ที่อยู่ใน จ.ซูลู บาสิลัน และมินดาเนาตอนกลาง ที่อาจจะปฏิบัติการโจมตีฟิลิปปินส์

การเลือกตั้งในอินโดนีเซีย

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย นางสาวนิตยา งานโอ

การเลือกตั้งของอินโดนีเซีย ได้มีขึ้นในวันที่ 17 เม.ย.62 ซึ่งมีชาวอินโดนีเซียที่มีสิทธิออกเสียงกว่า 192 ล้านคน โดย 40% ของผู้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง มีอายุระหว่าง 17 – 35 ปี หรือคิดเป็นจำนวนประมาณ 80 ล้านคน ทั้งนี้การเลือกตั้งนี้เป็นการเลือกตั้งประธานาธิบดี สมาชิกรัฐสภาระดับประเทศ และรัฐสภาท้องถิ่น สำหรับการเลือกตั้งครั้งนี้ มีผู้สมัครรับเลือกตั้งเพื่อชิงตำแหน่งต่างๆ ทั้งในระดับประเทศและระดับท้องถิ่นรวมกันมากกว่า 245,000 คน โดยจะต้อง

แข่งขันกันเพื่อชิงเก้าอี้ ส.ว., ส.ส. และสมาชิกสภาท้องถิ่นกว่า 20,000 ที่นั่ง สำหรับตำแหน่งที่สำคัญที่สุดในการเลือกตั้งครั้งนี้คงหนีไม่พ้นตำแหน่งประธานาธิบดี ซึ่งอินโดนีเซียใช้วิธีการโหวตเลือกโดยตรง โดยจะมีบัตรเลือกตั้ง 1 ใบแยกเฉพาะสำหรับการเลือกประธานาธิบดีเท่านั้น

โดยผู้สมัครชิงตำแหน่งประธานาธิบดีในครั้งนี้ คือ นายโจโก วิโดโด (Joko Widodo) จากพรรคประชาธิปไตยของการต่อสู้แห่งอินโดนีเซีย (Indonesian Democratic Party of Struggle: PDI P) กับ พล.ท.ปราโบโว ซูเบียนโต อดีตทหารผู้บัญชาการหน่วยรบพิเศษและลูกเขยนายพลซูฮาร์โต อดีตประธานาธิบดีจอมเผด็จการ จากพรรคขบวนการอินโดนีเซียยิ่งใหญ่ (Great Indonesia Movement Party) ซึ่งมีแนวทางชาตินิยม โดยการเลือกตั้งครั้งนี้แล้วเมื่อปี 2014 นายวิโดโดชนะนายซูเบียนโตไปเพียง ๖ เปอร์เซ็นต์เท่านั้น

การเลือกตั้งครั้งนี้มีการใช้ข้อมูลปลอมซึ่งมาฟินโด องค์กรด้านการต่อสู้กับข่าวปลอมและส่งเสริมการรู้เท่าทันด้านดิจิทัล ออกรายงานล่าสุดที่ระบุว่า ในช่วงหลายเดือนที่ผ่านมาจำนวนข่าวปลอมและการใช้ข้อมูลผิดๆ เพิ่มขึ้นอย่างมาก ก่อนที่จะมีการเลือกตั้งประธานาธิบดีและสมาชิกรัฐสภาของอินโดนีเซียในวันที่ 17 เม.ย.62 โดยระบุว่า ข่าวปลอมเกี่ยวกับการเมืองพุ่งสูงขึ้นถึงร้อยละ 61 ในช่วงเดือน ธ.ค.61 ถึง ม.ค.62 โดยช่วงเดือน ธ.ค.61 มีข่าวปลอมเกิดขึ้นทั้งหมด 88 เรื่อง ในจำนวนนี้เป็นเรื่องการเมือง 36 เรื่อง ส่วนข่าวปลอมที่เกิดขึ้นในเดือน ม.ค.62 ทั้งหมด 109 เรื่อง มีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเมือง 58 เรื่อง และข่าวปลอมเกี่ยวกับการเมืองก็เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในเดือน ก.พ.62 โดยมีเป้าหมายในการโจมตี คือ ผู้สมัครชิงตำแหน่งประธานาธิบดีอินโดนีเซียและ ส.ส.เขต และโจมตีหน่วยงานจัดการเลือกตั้งด้วย โดยมีกรสร้างข่าวให้ประชาชนไม่เชื่อถือในกระบวนการเลือกตั้ง เช่น มีข่าวไวรัสไปทั่วโซเชียลมีเดียของผู้ใช้ชาวอินโดนีเซียว่า มีบัตรเลือกตั้งที่กาเลือกผู้สมัครไว้แล้วหลายล้านใบเก็บไว้ที่ท่าเรือจาการ์ตา เป็นต้น จะเห็นได้ว่าข่าวปลอมในการโจมตีกระบวนการเลือกตั้งถือเป็นการกระทำที่อันตรายมาก หากหน่วยงานจัดการเลือกตั้งถูกตั้งคำถามเกี่ยวกับความโปร่งใสในกระบวนการเลือกตั้ง ประชาชนก็อาจไม่เชื่อถือผลการเลือกตั้งจนนำไปสู่ความวุ่นวายได้

สำหรับผลการเลือกตั้งประธานาธิบดีอินโดนีเซียที่มีการนับคะแนนด่วน (Quick Count) ได้รายงานผลอย่างไม่เป็นทางการว่า นายโจโก วิโดโด ตัวแทนพรรคประชาธิปไตยอินโดนีเซีย-การต่อสู้ (PDI-P) ประธานาธิบดีคนปัจจุบันและพรรครัฐบาล นำ พล.ท.ปราโบโว ซูเบียนโต ตัวแทนจากพรรคขบวนการอินโดนีเซียยิ่งใหญ่ อยู่ที่ร้อยละ 55.49 ต่อ 44.51 ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ของอินโดนีเซียจะประกาศผลการเลือกตั้งอย่างเป็นทางการในเดือนพฤษภาคมนี้

สถานการณ์ในตะวันออกกลาง

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย จ.อ.ทญิง สุวิมล สารโกศล พสวอ

อิสราเอลปฏิบัติการค้นหาและทำลายอุโมงค์ของกลุ่มฮิซบอลลอฮ์ จากปฏิบัติการ “Northern Shield” ของอิสราเอล ตรวจพบเป็นอุโมงค์ที่ 6 ของกลุ่มฮิซบอลลอฮ์ขุดจากหมู่บ้านรามเยห์ในเลบานอนที่อยู่ห่างจากพรมแดนอิสราเอลประมาณ 800 เมตร โดยอุโมงค์ดังกล่าวขุดเข้ามาเข้ามายังฝั่งประเทศอิสราเอลประมาณ 20 เมตร มีความลึก 55 เมตร ถือว่าเป็นอุโมงค์ที่มีความยาวและลึกที่สุดจากที่กองทัพอิสราเอลตรวจพบ โดยอิสราเอลมี

ความเชื่อว่ากลุ่มฮิซบอลลอฮ์วางแผนขุดอุโมงค์เพื่อใช้เป็นเส้นทางในการเข้ามาโจมตีอิสราเอล ทั้งนี้กองทัพอิสราเอลยังคงเฝ้าติดตามความเคลื่อนไหวของกลุ่มฮิซบอลลอฮ์ที่อยู่ใน เลบานอน และเรียกร้องให้รัฐบาลเลบานอนรับผิดชอบต่อการละเมิดมติของสหประชาชาติที่ 1701 ตามข้อตกลงที่จะยุติสงครามระหว่างกลุ่มฮิซบอลลอฮ์และอิสราเอลเมื่อปี 2549

โดนัลด์ ทรัมป์ ประธานาธิบดีสหรัฐฯ ลงนามรับรองอธิปไตยของอิสราเอลเหนือที่ราบสูงโกลาน เมื่อ 25 มี.ค.62 ระหว่างการเดินทางเยือนสหรัฐฯ ของนายเบนจามิน เนทันยาฮู นายกรัฐมนตรีอิสราเอล โดยให้เหตุผลว่าเพื่อแก้ปัญหาข้อพิพาทระหว่างอิสราเอลกับปาเลสไตน์ หลายประเทศได้มีแถลงการณ์ต่อกรณีนี้สหรัฐฯ รับรองที่ราบสูงโกลานว่าเป็นการขัดกับมติและละเมิดข้อตกลงของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ และละเลยหลักพื้นฐานของกฎหมายระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งท่าทีของกลุ่มชาติอาหรับต่างไม่เห็นด้วยกับการดำเนินการดังกล่าวของสหรัฐฯ เพราะที่ราบสูงโกลานเป็นพื้นที่ที่อิสราเอลทำการยึดครองดินแดนของซีเรียจากสงครามเมื่อปี ค.ศ.1967 อาจส่งผลต่อกระบวนการสันติภาพ เสถียรภาพและความมั่นคงในตะวันออกกลาง และจะไม่นำไปสู่การสร้างสันติภาพ นอกจากนี้ที่ราบสูงโกลานจะมีสำคัญในเชิงยุทธศาสตร์ทางทหารของ 2 ประเทศที่อิสราเอลและซีเรียแล้ว พื้นที่ดังกล่าวยังมีความอุดมสมบูรณ์ทางการเกษตรและการเลี้ยงปศุสัตว์ และเมื่อวันที่ 31 มี.ค.62 ผู้นำกลุ่มประเทศอาหรับได้มีแถลงการณ์ร่วมระหว่างการประชุมสันนิบาตอาหรับ ณ กรุงตูนิส ประเทศตูนิเซีย โดยสมเด็จพระราชาธิบดีซัลมานแห่งซาอุดีอาระเบีย ทรงประกาศว่าจะไม่ยอมรับมาตรการใดๆ ที่ส่งผลกระทบต่ออำนาจอธิปไตยของซีเรียเหนือที่ราบสูงโกลาน และมีการร่วมลงนามในแถลงการณ์ดังกล่าวโดยผู้นำประเทศอาหรับ จำนวน 22 ประเทศ

การเสด็จเยือนปากีสถาน อินเดีย และจีน ของมกุฎราชกุมารแห่งซาอุดีอาระเบีย

เมื่อวันที่ 17 ก.พ.62 มกุฎราชกุมารมูฮัมหมัด บิน ซัลมาน เสด็จเยือนปากีสถาน ซึ่งมีกำหนดการเยือนปากีสถานเป็นเวลา 2 วัน รัฐบาลปากีสถานได้การจัดพิธีต้อนรับอย่างสมพระเกียรติถึงแม้ว่าปากีสถานกำลังประสบปัญหาด้านการเงินอยู่ในขณะนั้น โดยการเสด็จเยือนปากีสถานของมกุฎราชกุมารในครั้งนี้ ทั้งสองฝ่ายได้มีการลงนามในข้อตกลงด้านการลงทุนและช่วยเหลือด้านเศรษฐกิจ รวมมูลค่า 20,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ อาทิ การลงทุนสร้างโรงกลั่นน้ำมันใน เมืองกวาดาร์ มูลค่า 10,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ นอกจากนี้ซาอุดีอาระเบียยังมีคำสั่งปล่อยตัวนักโทษชาวปากีสถานกว่า 1,200 คน ที่ถูกคุมขังอยู่ในประเทศซาอุดีอาระเบียตามคำขอของผู้นำปากีสถาน ปัจจุบันปากีสถานมีเงินตราต่างประเทศคงคลังเหลือเพียง 8,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ส่วนที่ 2 สถานการณ์ ความมั่นคงที่สำคัญ

แม้จะมีการขอความช่วยเหลือจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) แต่ยังไม่ประสบผลสำเร็จเนื่องจากเงื่อนไขที่เข้มงวด การที่ปากีสถานได้รับเงินช่วยเหลือจากซาอุดีอาระเบียจะช่วยให้ปากีสถานบรรเทาปัญหาด้านการเงินได้ในขณะหนึ่ง

เมื่อวันที่ 20 ก.พ.62 มกุฎราชกุมารมูฮัมหมัด บิน ซัลมาน เสด็จเยือนอินเดีย นับเป็นการเสด็จเยือนอินเดียเป็นครั้งแรกของพระองค์ ในการนี้นายกรัฐมนตรีนเรนทรา โมดี เฝ้ารับเสด็จด้วยตนเอง ถือว่าเป็นการแหวกธรรมเนียมทางการทูตของอินเดีย ซึ่งโดยปกติประธานาธิบดีและนายกรัฐมนตรีของอินเดียจะไม่ไปต้อนรับหรือเฝ้ารับเสด็จ อาคันตุกะจากต่างประเทศด้วยตนเอง การเสด็จเยือนอินเดียของมกุฎราชกุมารในครั้งนี้นี้ ได้มีการประกาศแผนการลงทุนระหว่างซาอุดีอาระเบียและอินเดียที่มีโอกาสในการลงทุนและกระชับความร่วมมือร่วมกันในหลายด้าน อาทิ การต่อต้านการก่อการร้าย และระบบความมั่นคงทางไซเบอร์ โดยแผนการลงทุนของซาอุดีอาระเบียในอินเดียมีมูลค่าถึง 100,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ครอบคลุมทั้งด้านพลังงาน การเกษตร และเทคโนโลยี ทั้งนี้กระทรวงการต่างประเทศของอินเดียมีแถลงการณ์ว่า ซาอุดีอาระเบียยินดีจะปล่อยนักโทษชาวอินเดียกว่า 850 คน ตามคำร้องขอของนายกรัฐมนตรีอินเดีย ภายหลังการเสด็จเยือนอินเดียของมกุฎราชกุมาร มูฮัมหมัด บิน ซัลมาน

เมื่อวันที่ 22 ก.พ.62 มกุฎราชกุมารมูฮัมหมัด บิน ซัลมาน เสด็จเยือนจีนที่เป็นจุดหมายสุดท้ายของการเยือนชาติพันธมิตรในเอเชีย ได้มีการหารือร่วมกันในวาระสำคัญเกี่ยวกับความร่วมมือทางเศรษฐกิจและกระชับความสัมพันธ์ ในฐานะหุ้นส่วนยุทธศาสตร์ในปี 2559 ซึ่งจีนเป็นประเทศคู่ค้ารายใหญ่ที่สุดของซาอุดีอาระเบีย โดยเฉพาะโครงการริเริ่มหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทางของจีน ที่ทั้งสองประเทศมุ่งพัฒนาความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจให้แน่นแฟ้นมากขึ้น ซึ่งจะสอดคล้องกับโครงการ Vision 2030 ของซาอุดีอาระเบีย ที่เป็นแผนระยะยาวในการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจที่ลดการพึ่งพารายได้จากการส่งออกน้ำมัน และจีนก็มีตลาดการค้าที่นำลงทุน ในโอกาสนี้คณะผู้แทนของจีนและซาอุดีอาระเบียได้ร่วมลงนามความตกลงทางเศรษฐกิจถึง 35 ฉบับ รวมมูลค่ากว่า 28,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

วัตถุประสงค์ของการเสด็จเยือนประเทศต่างๆ ในแถบเอเชียใต้และจีนของมกุฎราชกุมารมูฮัมหมัด บิน ซัลมาน ของซาอุดีอาระเบียในครั้งนี้ เป็นการสานสัมพันธ์และมีความพยายามที่จะฟื้นฟูภาพลักษณ์ของพระองค์จากกรณีการสังหารนายอุมะด คอซุกูญี ผู้สื่อข่าวชาวซาอุดีอาระเบียประจำหนังสือพิมพ์วอชิงตันโพสต์ของสหรัฐฯ อีกทั้งมกุฎราชกุมารมูฮัมหมัด บิน ซัลมาน ยังคงเป็นผู้ต้องสงสัยอันดับ 1 ในคดีดังกล่าว จนมีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างซาอุดีอาระเบียกับสหรัฐฯ และยุโรป

สถานการณ์ในทะเลจีนใต้

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย ร.ศ.ท.หญิง ศิวศิษฐ์ สิริโรจน์บริรักษ์

สถานการณ์ในทะเลจีนใต้ช่วง ม.ค. - มี.ค.62 “สหรัฐฯ” แม้ไม่ได้เป็นประเทศคู่พิพาทในพื้นที่ทะเลจีนใต้โดยตรง แต่ประกาศชัดเจนมาโดยตลอดว่าจะไม่ยอมรับมาตรการต่าง ๆ ของจีน ที่เป็นการบั่นทอนเสรีภาพของภูมิภาค พร้อมทั้งยืนยันที่จะดำรงภารกิจทางทหารในทะเลจีนใต้ดังนี้

8 ม.ค.62: เรือ USS McCampbell ซึ่งเป็นเรือพิฆาตติดซีปนาวุธนำวิถีของกองทัพสหรัฐฯ แล่นเข้าไปใน เขตรัศมีห่างจากหมู่เกาะพาราเซล 22 กม. (13 ไมล์ทะเล) เพื่อทำหาค่ากล่าวอ้างกรรมสิทธิ์ของจีน และเพื่อแสดงให้เห็นว่าสหรัฐฯ มีเสรีภาพในการบินและการเดินเรือตามกฎหมายระหว่างประเทศ

11 ม.ค.62: กองทัพเรือของสหรัฐฯ และสหราชอาณาจักร ได้ดำเนินการซ้อมรบในทะเลจีนใต้ร่วมกันเป็นครั้งแรก นับตั้งแต่ปี 2553

27 ม.ค.62: เรือรบของสหรัฐฯ จำนวน 2 ลำ ได้แล่นผ่านช่องแคบระหว่างไต้หวันกับจีน โดยจีนได้เฝ้าติดตามดูเรือรบดังกล่าวอย่างใกล้ชิด พร้อมเรียกร้องให้สหรัฐฯ ยึดมั่นตามหลักการจีนเดียว

11 ก.พ.62: กองทัพเรือสหรัฐฯ ส่งเรือพิฆาต USS Spruance และ USS Preble ปฏิบัติการลาดตระเวน เพื่อแสดงถึงเสรีภาพในการเดินเรือในบริเวณน่านน้ำใกล้พื้นที่พิพาทในทะเลจีนใต้ โดย พล.ร.อ. Phillip Davidson ผู้บัญชาการกองเรือภาคพื้นอินโด-แปซิฟิกของสหรัฐฯ ระบุว่า จะดำเนินการกิจดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเรียกร้องให้พันธมิตรของสหรัฐฯ อาทิ สหราชอาณาจักร ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ แคนาดา ฝรั่งเศส เพิ่มบทบาทของตนในการกิจลาดตระเวน “FONOPs”

26 มี.ค.62: จีนติดตามเรือรบของสหรัฐฯ 2 ลำ ได้แก่ เรือพิฆาต Curtis Wilbur ของกองทัพเรือ และเรือรบ Bertholf ของหน่วยยามฝั่ง ขณะแล่นผ่านช่องแคบไต้หวัน ซึ่งสร้างความไม่พอใจต่อทางการจีนเป็นอย่างมาก พร้อมกันนี้ได้เรียกร้องให้สหรัฐฯ ยึดมั่นในหลักการจีนเดียว อย่างไรก็ตาม สหรัฐฯ ระบุว่า การกระทำนี้เป็นไปตามหลักการปฏิบัติตามข้อบังคับสากล และยืนยันว่าจะแล่นเรือและบินผ่านทุกพื้นที่ที่กฎหมายระหว่างประเทศอนุญาตต่อไป

จากเหตุการณ์ข้างต้นอาจส่งสัญญาณให้เห็นว่า สหรัฐฯ มีความกังวลต่อกิจกรรมทางทหารของจีน และศักยภาพของกองทัพจีนในทะเลจีนใต้ ทั้งความก้าวหน้าที่เป็นรูปธรรมมากที่สุดอันมาจากการที่จีนและอาเซียน ซึ่งเป็นประเทศคู่พิพาทหลักได้ใช้กลไกพหุภาคี เช่น การริเริ่มการฝึกซ้อมทางทะเลระหว่างจีนกับชาติสมาชิกอาเซียนเป็นครั้งแรกภายใต้รหัส “ACMEX 2018” (ASEAN China Maritime Exercise) เมื่อ 20-29 ต.ค.61 รวมทั้งการที่จีนประกาศว่าจะเร่งจัดทำประมวลการปฏิบัติในทะเลจีนใต้ (Code of Conduct in the South China Sea: COC) ให้เสร็จสิ้นภายใน 3 ปี ในการประชุมผู้นำอาเซียน-จีน (10+1) ครั้งที่ 21 หรือ ASEAN-China Summit ครั้งที่ 21 ระหว่างวันที่ 14-15 พ.ย.61 ณ ประเทศสิงคโปร์ จึงทำให้ สหรัฐฯ พยายามดึงพันธมิตรรายนอกเข้ามาตอบโต้ต่อท่าทีที่แข็งกร้าวของจีน และนับเป็นครั้งแรกที่อังกฤษแสดงออกอย่างชัดเจนถึงการต่อต้านการกระทำของจีน

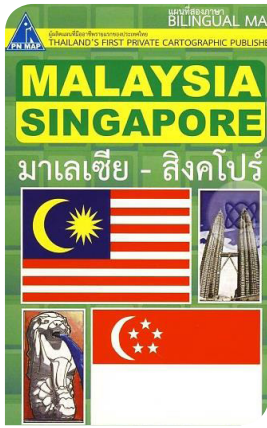

ปัญหาการอ้างสิทธิ์พื้นที่ทับซ้อนระหว่าง สิงคโปร์ - มาเลเซีย

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย นายกนกกฤษณ์ รัชชพรทนต์

กรณีปัญหาความขัดแย้งระหว่าง มาเลเซียกับสิงคโปร์ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับการขยายท่าเรือ และการเปิดเส้นทาง การบินใหม่นั้น ต่างฝ่ายต่างมีมุมมองและ ข้อโต้แย้งที่แตกต่างกัน ทั้งการมองว่าพื้นที่ ดังกล่าวอยู่ภายใต้อธิปไตยของตน และมอง ว่าการกระทำของอีกฝ่ายหนึ่งเป็นการ ละเมิดอำนาจอธิปไตยของตน ซึ่งผลการ เจริญหรือที่ผ่านมา ทั้งสองประเทศยัง ไม่ได้ข้อสรุปที่ชัดเจนเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ใน พื้นที่อ้างสิทธิ์ทับซ้อน โดยมีเพียงมาตรการ ในการปฏิบัติร่วมกัน ซึ่งไทยในฐานะประธาน อาเซียนต้องติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด เพื่อเตรียมพร้อมรับมือกับ สถานการณ์ที่อาจส่งผลกระทบต่อไทยและภูมิภาคอาเซียนในอนาคต

ลำดับเหตุการณ์

จากกรณีที่รัฐบาลสิงคโปร์ออกแถลงการณ์ประท้วงมาเลเซีย เมื่อวันที่ 4 ธ.ค. 61 เกี่ยวกับ แผนการขยายท่าเรือยะโฮร์บาห์รู ซึ่งสิงคโปร์มองว่าการดำเนินการดังกล่าวเป็นการละเมิดน่านน้ำและ อธิปไตยของตน โดยมีใจความสำคัญว่าสิงคโปร์ยินดีและพร้อมเจรจากับ มาเลเซีย ตามหลัก กฎหมายสากล ในขณะที่ จะไม่ล้มเลิกที่จะใช้ มาตรการเชิงกึ่งชั่วคราวต่อ ผู้บุกรุกและละเมิดน่าน น้ำโดยไม่ได้รับอนุญาต โดยวันต่อมา (เมื่อวันที่ 5 ธ.ค. 61) รัฐบาลมาเลเซีย เสนอการหารือกับสิงคโปร์

เพื่อแก้ไขปัญหาเขตแดนทางทะเลและน่านฟ้า โดยมีการชี้แจงว่าการขยาย ท่าเรือยะโฮร์บาห์รูนั้น เป็นการดำเนินการที่อยู่ภายใต้ น่านน้ำและอธิปไตย ของมาเลเซีย ต่อมาเมื่อวันที่ 7 ธ.ค. 61 รัฐบาลสิงคโปร์ออกแถลงการณ์ แจ้งเตือนให้รัฐบาลมาเลเซียนำเรือที่ถูกล้ำอธิปไตยออกไปจากน่านน้ำ ของสิงคโปร์ พร้อมทั้งได้มีการโพสต์วิดีโอแสดงถึงการเตรียมความพร้อม ของกองทัพสิงคโปร์ที่จะดำเนินการต่อการรุกรานของเรือมาเลเซีย ซึ่งในวัน เดียวกันนี้เองมาเลเซียได้ออกแถลงการณ์โต้แย้งสิงคโปร์ โดยมีใจความ สำคัญว่าปัญหาความขัดแย้งเรื่องเขตแดนทางทะเลและน่านฟ้า ควรยุติลง ด้วยการเจรจาระหว่างกันโดยอิงข้อกฎหมายและตามสิทธิที่มีอยู่

วันที่ 10 ธ.ค. 61 ภายหลังการเจรจาระหว่างกัน รัฐบาลสิงคโปร์ ได้ออกมาแสดงความผิดหวังต่อมาเลเซียที่ปฏิเสธที่จะยุติโครงการขยาย ท่าเรือยะโฮร์บาห์รู พร้อมทั้งเรียกร้องให้มาเลเซียยุติการกระทำที่เป็นการ บุกรุกน่านน้ำของสิงคโปร์ อันจะส่งผลก่อให้เกิดความตึงเครียดระหว่างกัน เพิ่มขึ้น ต่อมาวันที่ 12 ธ.ค. 61 รัฐบาลมาเลเซียออกแถลงการณ์แสดง

ความยินดีที่สิงคโปร์เคลื่อนย้ายการติดตั้งระบบเครื่องวิทยุที่ใช้ในการช่วย การเดินอากาศ (Instrument Landing System: ILS) สำหรับการขึ้น-ลง ของเครื่องบิน ไปอยู่ทางทิศใต้ของสนามบิน Seletar ซึ่งจากเดิมสิงคโปร์ มีแผนที่จะติดตั้งระบบ ILS ทางทิศเหนือของสนามบิน Seletar ซึ่งทำให้ บางสายการบินที่ต้องบินผ่านเขตน่านฟ้าของมาเลเซีย (เขตปาริสุตัง รัฐยะโฮร์)

วันที่ 9 ม.ค. 62 มุขมนตรีรัฐยะโฮร์ของมาเลเซีย ได้นำเรือแล่น เข้าไปในพื้นที่บริเวณน่านน้ำที่สิงคโปร์อ้างกรรมสิทธิ์ ในขณะที่ความ สัมพันธ์ระหว่างมาเลเซียและสิงคโปร์ ยังคงอยู่ในสภาวะตึงเครียดจาก เหตุการณ์ข้อพิพาทเรื่องดินแดน (ปัญหาเขตแดนทางทะเลและน่านฟ้า)

สถานการณ์ล่าสุดผลการหารือระหว่างผู้แทนของรัฐบาลมาเลเซีย และสิงคโปร์ เมื่อวันที่ 14 มี.ค. 2562 มีข้อสรุปว่า ทั้งสองฝ่ายเห็นพ้องจะ ปฏิบัติตามมาตรการ 5 ข้อ เพื่อแก้ไขปัญหาข้อพิพาททางทะเลระหว่างกัน ดังนี้

- 1) การให้ทั้งสองฝ่ายระงับการใช้พื้นที่ที่อ้างสิทธิ์
- 2) การให้ระงับกิจกรรมเชิงพาณิชย์ในพื้นที่อ้างสิทธิ์เป็นการ ชั่วคราว
- 3) การไม่ให้เรือของภาครัฐของทั้งสองประเทศเข้ามาในพื้นที่อ้างสิทธิ์
- 4) การกำหนดให้เรือของทั้งสองประเทศต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ระหว่างประเทศ และอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล (United Nations Convention on the Law Of the Sea: UNCLOS) รวมทั้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการป้องกันเหตุอันไม่พึงประสงค์ที่ อาจเกิดขึ้น
- 5) การจัดตั้งคณะกรรมการร่วม เพื่อปฏิบัติตามมาตรการข้างต้น ภายใน 1 เดือน จากนั้นให้จัดการเจรจาเพื่อกำหนดเขตแดนทางทะเล ระหว่างกันภายในอีก 1 เดือน

มุมมองต่อปัญหา

สิงคโปร์ : สิงคโปร์อาจมองว่าการถมทะเลเพื่อขยายพื้นที่ท่าเรือ ยะโฮร์บาห์รูของมาเลเซีย นั้น จะส่งผลทำให้พื้นที่อาณาเขตทางทะเลของ มาเลเซียขยายเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลทำให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมา ได้แก่ การเกิดพื้นที่ทับซ้อนทางทะเลระหว่างสิงคโปร์และมาเลเซียที่มีอาณาเขต ขยายเพิ่มมากขึ้น การมีเส้นทางเดินเรือที่มีความทับซ้อนกัน การเกิด อุบัติเหตุทางเรือเพิ่มมากขึ้น การเกิดปัญหาการอ้างสิทธิ์และการรุกราน อธิปไตยทางทะเล การสูญเสียอำนาจอธิปไตยและผลประโยชน์แห่งชาติ ทางทะเล ฯลฯ ซึ่งประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้ อาจนำมาสู่ปัญหาความขัดแย้ง ที่รุนแรงระหว่างกัน ซึ่งความตึงเครียดที่เกิดขึ้น ณ ปัจจุบันอาจกลายเป็น ปัญหา “น้ำผึ้งหยดเดียว” หรือชนวนเหตุที่นำไปสู่ปัญหาความสัมพันธ์ ระหว่างประเทศในอนาคต

มาเลเซีย : สำหรับสิงคโปร์นั้น ถือได้ว่าเป็นประเทศขนาดเล็ก ที่รายล้อมไปด้วยประเทศขนาดใหญ่อย่างเช่น มาเลเซียและอินโดนีเซีย ส่งผลทำให้การคมนาคมทางทะเลและทางอากาศของสิงคโปร์ มีความ จำเป็นต้องผ่านน่านน้ำและน่านฟ้าของมาเลเซียอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยเฉพาะเส้นทางการบินใหม่ของสิงคโปร์ที่ต้องบินผ่านเขตปาริสุตัง รัฐยะโฮร์ ของมาเลเซีย ซึ่งส่งผลทำให้พื้นที่ดังกล่าวของมาเลเซีย ไม่สามารถก่อสร้างอาคารสูงได้ โดยมาเลเซียอาจมองว่าเส้นทางการบิน ใหม่ของสิงคโปร์นั้น ส่งผลกระทบต่อประเทศของตนในมิติต่าง ๆ ทั้งการ ถูกละเมิดน่านฟ้า มลภาวะทางอากาศที่เกิดจากเครื่องบิน (เสียงเครื่องบิน และควันจากท่อไอเสีย) การต้องจำกัดความสูงของอาคาร และสิ่งที่สำคัญ

คือ มาเลเซียต้องการเข้ามามี อำนาจในการบริหารจัดการ น่านฟ้าเหนือรัฐยะโฮร์โดยไม่ ต้องเกรงใจสิงคโปร์

ส่วนที่ 2 สถานการณ์ ความมั่นคงที่สำคัญ

อาเซียน : หากสิงคโปร์ใช้มาตรการที่แข็งกร้าวต่อมาเลเซียดังที่ประกาศไว้ กล่าวคือ การดำเนินมาตรการของกองทัพเรือสิงคโปร์ต่อการรุกรานน่านน้ำโดยไม่ได้รับอนุญาตของเรือมาเลเซีย ก็อาจส่งผลทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างสิงคโปร์และมาเลเซีย ต้องตกอยู่ในภาวะความตึงเครียดเพิ่มมากขึ้น อันจะส่งผลกระทบต่อความร่วมมือเป็นหนึ่งเดียวและเสถียรภาพของอาเซียนได้ เช่น การเกิดเสียงแตกในเวทีระดับนานาชาติ ซึ่งขัดต่อจุดเป้าหมายที่อาเซียนกำหนดไว้ คือ การทำให้ “อาเซียนเป็นเสียงเดียว”

นอกจากนี้ หากสิงคโปร์และมาเลเซียไม่ประสบความสำเร็จในการหารือร่วมกันระดับทวิภาคี และสิงคโปร์ดึงเอาประเทศมหาอำนาจที่อยู่นอกภูมิภาค เข้ามาเป็นตัวกลางในกระบวนการเจรจาระหว่างกัน (การเจรจา 3 ฝ่าย) ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือของอาเซียนในสายตาของสังคมโลก ซึ่งชาติสมาชิกอาเซียนมองว่าเวทีการประชุมอาเซียนถือว่าเป็นเวทีการแก้ไขปัญหาในระดับภูมิภาค แต่กลับไม่ได้รับความไว้วางใจ หรือเลือกใช้ให้ดำเนินการแก้ไขปัญหาในระดับนี้เกี่ยวกับพื้นที่ทับซ้อนทางทะเลและน่านน้ำระหว่างสิงคโปร์และมาเลเซีย

ไทย : ปัญหาพื้นที่ทับซ้อนทางทะเลและน่านน้ำระหว่างสิงคโปร์และมาเลเซีย นั้น สามารถมองได้ 2 กล่าวคือ 1) อาจมองได้ว่าเป็นปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างสองประเทศเท่านั้น ซึ่งไทยในฐานะประธานอาเซียน ไม่ควรเข้าไปแทรกแซงกลไกการแก้ไขปัญหาในระดับทวิภาคี แต่ไทยอาจช่วยให้การแก้ไขปัญหาสามารถดำเนินไปได้ด้วยดี เช่น การช่วยเสริมสร้างบรรยากาศที่ดีที่เอื้อต่อการเจรจาแก้ปัญหาระหว่างมาเลเซียและสิงคโปร์ เมื่อมีโอกาสพบปะหารือกันในเวทีต่าง ๆ และ 2) แต่ถ้าหากปัญหาดังกล่าวถูกชาติสมาชิกอาเซียนมองว่า เป็นปัญหาที่ต้องใช้กลไกระดับภูมิภาคเข้ามาช่วยแก้ไข ปัญหา ไทยในฐานะประธานอาเซียนจะต้องพิจารณาแนวทาง หรือมาตรการในการรับมือกับแรงกดดันจากชาติสมาชิก เช่น มีแนวทางในการตอบคำถามแก่ชาติสมาชิก ในลักษณะเชิงบวก

หรือมีคำอธิบายในลักษณะกลาง ๆ เพื่อมิให้ส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ หรือผลเสียต่อกระบวนการแก้ไขปัญหาระหว่างสิงคโปร์และมาเลเซีย

ข้อพิจารณา

ระดับรัฐบาล : ในฐานะที่ไทยเป็นประธานอาเซียน ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้สิงคโปร์และมาเลเซียพิจารณาเลือกใช้แนวทางการแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการสันติวิธี กล่าวคือ หากมีการให้ออกแถลงการณ์ในนามของอาเซียน ไทยในฐานะประธานควรเสนอแนวทางให้สิงคโปร์และมาเลเซียปฏิบัติตามกฎหมายระหว่างประเทศและข้อตกลงต่าง ๆ ที่มีและใช้ตามหลักสากล เพื่อคลี่คลายปัญหาข้อพิพาททางเขตแดนระหว่างกันให้ประสบความสำเร็จจลุล่วงอย่างรวดเร็วและราบรื่น โดยทั้งสิงคโปร์และมาเลเซียจะต้องพยายามใช้ความสุจริตและเหตุผลมาพิจารณาในการแก้ไขปัญหาหารือร่วมกัน แต่สิ่งที่ไทยพึงระมัดระวัง คือ การไม่เข้าไปแสดงบทบาทหน้าในการแก้ไขปัญหา จนทำให้ไทยต้องกลายเป็นประเทศคู่ขัดแย้งเสียเอง อีกทั้ง การดำเนินการใด ๆ ควรสื่อออกไปในลักษณะรูปแบบของคณะกรรมการ หรือมติความเห็นชอบในภาพรวมของอาเซียน

หน่วยงานความมั่นคง : กองทัพไทยมีความสัมพันธ์ที่ดีกับกองทัพสิงคโปร์และกองทัพมาเลเซียในทุกระดับ ผู้บังคับบัญชาระดับสูงมีการเดินทางเยี่ยมเยียนระหว่างกัน มีการฝึกซ้อมผสมระหว่างกันเป็นประจำทุกปี มีการให้เข้าพื้นที่ฝึกและเก็บอาวุธยุทโธปกรณ์ มีการลาดตระเวนร่วม และมีกรอบความร่วมมือในลักษณะต่าง ๆ ซึ่งทั้งกองทัพไทย กองทัพสิงคโปร์ และกองทัพมาเลเซีย ต่างก็ได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน ฉะนั้น จากกรณีข้อพิพาทเรื่องเขตแดนระหว่างสิงคโปร์และมาเลเซีย กองทัพไทยควรพิจารณาหลีกเลี่ยงการแสดงความคิดเห็นที่อาจส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน หากมีความจำเป็นต้องแสดงความคิดเห็น ควรแสดงความคิดเห็นในเชิงสร้างสรรค์ เช่น การเชิญชวนให้มีการฝึกซ้อมผสม 3 ฝ่าย และการจัดสัมมนาเกี่ยวกับแนวทางการเสริมสร้างกรอบความร่วมมือทางทะเล เป็นต้น

สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างอินเดียและปากีสถาน

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย นางสาวธราภรณ์ กัลยาณมิตร

ภูมิหลังความขัดแย้ง

ความขัดแย้งระหว่าง อินเดีย - ปากีสถาน เกิดขึ้นตั้งแต่ปี 1947 เป็นช่วงหลังจากที่อังกฤษมอบเอกราชให้กับทั้งสองประเทศ แคมเมียร์มีอิสระในการเลือกว่าจะอยู่กับอินเดียหรือปากีสถาน โดยปากีสถานเป็นประเทศที่ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม ในขณะที่ประชาชนอินเดียส่วนใหญ่นับถือศาสนาฮินดู ขบวนการสำคัญคือแคว้นแคมเมียร์เป็นแคว้นที่มีประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวมุสลิม แต่มีภาษา ฮารี ซิงห์ ผู้ปกครองแคมเมียร์ในขณะเป็นฮินดูและเลือกไปรวมกับอินเดีย จึงสร้างความไม่พอใจให้กับประชาชนชาวปากีสถานเพราะเป็นชาวมุสลิมเหมือนกัน ในขณะที่อินเดียก็ถือว่าตนมีสิทธิ์ในแคมเมียร์แล้วตามที่ผู้ปกครองลงนาม จึงเกิดปัญหาการอ้างสิทธิ์เหนือดินแดนระหว่างรัฐกับรัฐ ความขัดแย้งได้ขยายวงกว้างจนนำไปสู่การเกิดสงครามในที่สุด ความขัดแย้งระหว่างอินเดียและปากีสถานได้สะสมและเพิ่มพูนขึ้นเรื่อย ๆ จนกลายเป็นคู่ปรปักษ์ที่ทำสงครามระหว่างกันมายาวนานกว่า 6 ทศวรรษ นอกจากนี้ยังมีปัญหาการก่อการร้ายข้ามแนวชายแดน (Cross-border Terrorism) และกลุ่มกบฏแบ่งแยกดินแดนในแคมเมียร์เป็นระยะ ๆ ซึ่งประเด็นปัญหานี้ได้สร้างความวิตกกังวลแก่ประชาคมโลก เพราะทั้งอินเดียและปากีสถานต่างก็มีอาวุธนิวเคลียร์ในครอบครอง

ขบวนการสำคัญอีกประการหนึ่งของปมความขัดแย้ง คือ การแย่งชิงทรัพยากรน้ำที่เป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิตของทั้งสองประเทศ แคมเมียร์เป็นพื้นที่สำคัญที่มีลุ่มแม่น้ำสินธุที่เป็นแม่น้ำสายหลักไหลผ่าน ทำให้ทั้งสองประเทศต่างต้องการพื้นที่ต้นน้ำจุดนี้ ที่ผ่านมา อินเดียผู้ครอบ

ครองแคมเมียร์เป็นผู้ควบคุมสายน้ำที่ไหลไปหล่อเลี้ยงปากท้องของคนทั้ง 2 ประเทศ จึงทำให้ถือฝ่ายเกิดความไม่พอใจในเงื่อนไขนี้ ทั้งอินเดียและปากีสถานได้มีการพูดคุยถึงประเด็นเรื่องทรัพยากรน้ำกันมาอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ยังมีธนาคารโลกที่เข้ามาไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางเขตแดนในการตกลงต่อรองเรื่องการจัดสรรน้ำระหว่างอินเดียและปากีสถาน ทำให้เกิด “อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการน้ำในลุ่มแม่น้ำสินธุ” ซึ่งแบ่งแม่น้ำในลุ่มแม่น้ำดังกล่าวที่มี 6 สาย ไปยังปากีสถาน 3 สาย และอินเดีย 3 สาย ในจำนวนสายแม่น้ำเท่า ๆ กัน แต่ปากีสถานมีความเสียเปรียบจากอนุสัญญาตรงที่แม่น้ำสายที่ปากีสถานได้รับมานั้น เป็นสายที่ต้องไหลผ่านประเทศอินเดียอยู่ดี ด้วยเหตุนี้ ทำให้ปากีสถานรู้สึกไม่ปลอดภัย เพราะแม่น้ำสายดังกล่าวเป็นแม่น้ำสายใหญ่ที่ประชาชนชาวปากีสถานกว่าร้อยละ 90 ใช้หล่อเลี้ยงการเกษตรของประเทศ มากไปกว่านั้นปากีสถานยังอยู่ในสถานะตกที่นั่งลำบากจากปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

1. ผลกระทบจากปรากฏการณ์ global warming หรือ ภาวะโลกร้อน ทำให้แหล่งน้ำในประเทศปากีสถานเหือดแห้ง ด้วยเหตุนี้ทำให้น้ำในประเทศปากีสถานลดลง ส่งผลกระทบต่อปริมาณการดำเนินการต่าง ๆ เป็นไปอย่างยากลำบาก และส่งผลกระทบต่อปากท้องของประชาชนในประเทศที่ผ่านมาจากปากีสถานเองประสบปัญหาขาดแคลนน้ำเข้าขั้นวิกฤติ
2. ตั้งแต่ปี 1970 อินเดียเริ่มดำเนินการโครงการจัดการน้ำ โดยเริ่มสร้างเขื่อน และเดินหน้าโครงการนี้มาเรื่อย ๆ ทำให้ปากีสถานวิตกกังวลผลกระทบที่ตามมา เนื่องจากแม่น้ำในอินเดีย มีความเชื่อมโยงกับประเทศปากีสถาน การสร้างเขื่อนอาจจะทำให้น้ำไหลมายังปากีสถานได้น้อยลง

สรุปสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างอินเดียและปากีสถานในครึ่ง ก.พ.62

● 14 ก.พ.62 กลุ่มก่อการร้าย Jaish-e-Mohammed (JeM) เข้าโจมตีกองกำลังทหารอินเดียที่กำลังปลดประจำการจากฐานทัพในตอนเหนือของแคชเมียร์ ด้วยระเบิดคาร์บอม ส่งผลให้เจ้าหน้าที่เสียชีวิตกว่า 40 นาย ซึ่งอินเดียเชื่อว่าปากีสถานอยู่เบื้องหลังเหตุการณ์ครั้งนี้

● 15 - 17 ก.พ.62 ปากีสถานออกแถลงการณ์ว่าไม่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว และกล่าวหาอินเดียว่าอ้างเหตุผลไม่มีมูลเหตุที่เกี่ยวข้องระหว่างกลุ่มก่อการร้ายกับทางการปากีสถาน ทั้งยังไม่มีหลักฐานอันน่าเชื่อถือ โดยปากีสถานได้ตอบโต้กลับว่าอินเดียพยายามปลุกความผิดนี้ให้ปากีสถาน เพื่อกลบเกลื่อนความล้มเหลวของหน่วยข่าวกรอง และหน่วยงานความมั่นคงภายในอินเดียเอง

● 18 - 22 ก.พ.62 การประกาศเคอร์ฟิวทั่วรัฐจัมมูและแคชเมียร์ ส่งผลให้มีการออกลาดตระเวนของทหารอินเดีย และเกิดการปะทะกับกลุ่มก่อการร้าย มีการออกตรวจและสำรวจพื้นที่ต่าง ๆ ที่คาดหมายว่าเป็นแหล่งกบดานของผู้ก่อการร้าย โดยการปะทะระหว่างทหารกับผู้ก่อการร้าย ส่งผลให้มีทหารเสียชีวิตเพิ่มอีก 4 คน ในขณะที่ผู้ก่อการร้ายเสียชีวิต 2 คน โดย 1 ในนั้น คาดว่าเป็นผู้นำระดับสูงของกลุ่ม JEM คือ นาย Kamran

● 23 - 25 ก.พ.62 กองทัพปากีสถานออกแถลงการณ์เตรียมพร้อมกำลังเต็มรูปแบบ (Full Force) หากมีการโจมตีจากอินเดีย โดยนายกรัฐมนตรีปากีสถาน นายอิมราน ข่าน อนุมัติให้กองทัพปากีสถานสามารถตอบโต้ได้ทันทีหากเห็นว่าสมควร แถลงการณ์ของกองทัพปากีสถานนี้ส่งผลให้ทางการอินเดียออกประกาศให้ชุมชนแคชเมียร์ที่อยู่ตามแนวเส้นควบคุม (Line of Control: LOC) เตรียมพร้อมตลอดเวลาเพื่อการอพยพ มีการปะทะเล็ก ๆ ระหว่างทหารอินเดียและปากีสถานตามแนวพรมแดนกองทัพอินเดียได้เคลื่อนกองกำลังกว่า 1,100 นาย จากจัมมูมาที่เมืองศรีนาการ์ทางตอนเหนือของรัฐ ซึ่งเป็นพื้นที่ใกล้กับเส้นควบคุมที่เป็นพรมแดนของทั้งสองประเทศ

● 26 ก.พ.62 กองทัพอากาศอินเดียโจมตีทางอากาศถล่มฐานกองกำลังกลุ่มก่อการร้ายในปากีสถาน มีผู้เสียชีวิตราว 200 - 300 คน นายกรัฐมนตรี อิมราน ข่าน ของปากีสถานเรียกประชุมเจ้าหน้าที่ทางการทหารระดับสูง เพื่อหารือเกี่ยวกับเหตุการณ์การโจมตีที่เกิดขึ้น พร้อมประณามการกระทำของอินเดียที่รุกล้ำอำนาจอธิปไตยเหนือดินแดนของประเทศอื่น ชี้แจงกล่าวด้วยว่าเป็นการกระทำที่ดูหมิ่นและขาดการยั้งคิดของอินเดียที่อาจนำมาซึ่งปัญหาที่ยากจะแก้ไขของทั้งสองประเทศ

● 27 ก.พ.62 ปากีสถานส่งเครื่องบิน F-16 จำนวน 3 ลำ บินล้ำเข้าไปในน่านฟ้าของอินเดีย และเกิดการปะทะกันระหว่างอินเดียและปากีสถาน นอกจากนี้ปฏิบัติการดังกล่าว โฆษกกระทรวงกลาโหมของปากีสถานยังได้แถลงถึงการโจมตีเครื่องบินรบอินเดียสองลำ ที่รุกล้ำเข้ามาในน่านฟ้าปากีสถาน สามารถจับกุมนักบินของอินเดียได้ 1 คน สถานการณ์ที่เกิดขึ้นส่งผลให้รัฐบาลปากีสถานประกาศปิดน่านฟ้าและสนามบินชั่วคราวทั่วประเทศ สายการบินจำนวนมากที่ต้องบินผ่านประเทศปากีสถานโดยเฉพาะเส้นทางจากอาเซียนไปยุโรป ไม่สามารถทำการบินได้ รัฐบาลปากีสถานให้เหตุผลว่าเพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดการรุกล้ำน่านฟ้าแบบเฉียบพลันของอินเดีย และป้องกันการโจมตีเครื่องบินพลเรือน ขณะเดียวกัน นายกรัฐมนตรีปากีสถานได้ระบุว่ารัฐบาลอินเดียควรหยุดการกระทำเพียงเท่านี้ และเดินหน้าเจรจาสันติภาพกับปากีสถานก่อนที่สถานการณ์จะลุกลามบานปลาย

● 28 ก.พ.62 รัฐบาลอินเดียออกแถลงการณ์เรียกร้องให้รัฐบาลปากีสถานทำตามสนธิสัญญาเจเนวาเกี่ยวกับการไม่ทำร้ายพลเรือน และ

ออกมาประณามการกระทำดังกล่าวที่ทำเกินกว่าเหตุ ในเวลาต่อมานายกรัฐมนตรีของปากีสถานออกแถลงการณ์เรียกร้องให้อินเดียหันหน้าเข้ามาคุยกัน อย่าขยายขอบเขตความขัดแย้งออกไปมากกว่านี้ พร้อมเน้นย้ำว่าจะให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ในการปราบปรามกลุ่มก่อการร้าย แต่การกระทำของอินเดียถือได้ว่าละเมิดอำนาจอธิปไตยของปากีสถานก่อน

● 1 มี.ค.62 อินเดียได้รับมอบ น.ท. Abhinandan Varthaman คืนจากปากีสถาน ที่พรมแดนบริเวณเขต Wagah รัฐปัญจาบ อย่างปลอดภัย

● 2 มี.ค.62 กองกำลังของอินเดียและปากีสถานยังคงยิงตอบโต้กันเป็นระยะ บริเวณชายแดนพื้นที่พิพาทแคชเมียร์ ใกล้แนวเส้นแบ่งเขตหยุดยิง (LOC) ระหว่างอินเดียกับปากีสถาน ส่งผลให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณดังกล่าวเสียชีวิต 6 ราย (อินเดีย 3 ราย และปากีสถาน 3 ราย) บาดเจ็บอย่างน้อย 3 ราย และทหารปากีสถานเสียชีวิต 2 นาย ทั้งนี้ สถานการณ์ตึงเครียดระหว่างอินเดียกับปากีสถานยังคงไม่ผ่อนคลาย แม้ปากีสถานจะส่งตัวนักบินอินเดีย ซึ่งถูกปากีสถานควบคุมตัวไว้คืนแก่อินเดียเมื่อ 1 มี.ค.62 โดยยังปรากฏการยิงตอบโต้ของทั้งสองฝ่ายบริเวณแนว LOC ซึ่งต่างโจมตีกันว่าเป็นการละเมิดข้อตกลงหยุดยิงระหว่างกันปี พ.ศ.2546

● 4 มี.ค.62 บ. Sukhoi-30 ของ ทอ.อินเดียยิงอากาศยานไร้คนขับ (UAV) ของปากีสถานตก หลังจากรุกล้ำเข้ามาในเขตแดนของอินเดีย ใกล้เมือง Bikaner ทางตอนเหนือของรัฐราชสถาน นับเป็นครั้งที่ 2 หลังจาก UAV ลำแรกถูก ทอ.อินเดียยิงตก ทั้งนี้ สถานการณ์บริเวณชายแดนพื้นที่พิพาทแคชเมียร์ตามแนวเส้นแบ่งเขตหยุดยิง (LOC) ยังคงตึงเครียด กองกำลังของทั้งสองฝ่ายยังคงยิงตอบโต้กันเป็นระยะ ส่งผลให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณดังกล่าวเสียชีวิต 6 ราย (อินเดีย 3 ราย และปากีสถาน 3 ราย) บาดเจ็บอย่างน้อย 3 คน และมีทหารปากีสถานเสียชีวิต 2 นาย

● 5 มี.ค.62 กรมการบินพลเรือนของปากีสถานประกาศปิดน่านฟ้าทั่วประเทศและอนุญาตให้เที่ยวบินพาณิชย์บินได้ตามปกติ หลังจากปากีสถานปิดน่านฟ้าและระงับเที่ยวบินพาณิชย์ทั้งหมดตั้งแต่ 27 ก.พ.62 เนื่องจากสถานการณ์ความตึงเครียดระหว่างปากีสถานกับอินเดีย

● 6 มี.ค.62 ทร.ปากีสถานรายงานว่า ได้สกัดเรือดำน้ำอินเดียที่พยายามรุกล้ำน่านน้ำปากีสถาน ซึ่ง ทร.อินเดียปฏิเสธข้อกล่าวหาดังกล่าว พร้อมทั้งระบุว่าในห้วงที่ผ่านมาปากีสถานใช้การโฆษณาชวนเชื่อที่ไม่เป็นจริงและพยายามเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นเท็จ พร้อมกับยืนยันว่า การประจำการเรือดำน้ำของกองทัพเรืออินเดียที่มีอยู่ในปัจจุบันมีวัตถุประสงค์เพียงเพื่อปกป้องผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเลของอินเดียเท่านั้น

● 22 มี.ค.62 อินเดียประกาศให้กลุ่ม Jammu and Kashmir Liberation Front (JKLF) เป็นองค์กรผิดกฎหมาย โดยห้ามเคลื่อนไหวดำเนินกิจกรรมในรัฐจัมมูและแคชเมียร์เป็นระยะเวลา 5 ปี เนื่องจากมีอุดมการณ์ในการแบ่งแยกดินแดน และมีการดำเนินกิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่ออธิปไตย และบูรณภาพแห่งดินแดนของอินเดีย ตลอดจนให้การสนับสนุนบุคคล/กลุ่มบุคคลที่มีแนวคิดรุนแรง และผู้ก่อการร้าย ในขณะที่ นาย Mohammed Yasin Malik หัวหน้ากลุ่ม JKLF ที่ถูกทางการอินเดียจับกุมเมื่อ 22 ก.พ.62 ถูกตั้งข้อหากระทำผิดรัฐบัญญัติการรักษาความปลอดภัยสาธารณะ (Public Safety Act-PSA) โดยถูกตัดสินจำคุก 2 ปี และไม่ได้รับอนุญาตให้ประกันตัว ทั้งนี้ อินเดียเร่งปราบปรามกลุ่มแบ่งแยกดินแดนแคชเมียร์อย่างต่อเนื่องภายหลังเหตุการณ์การร้ายที่เขต Pulwama ของรัฐจัมมูและแคชเมียร์ เมื่อ 14 ก.พ.62 โดยเมื่อปลาย ก.พ.62 ทางการอินเดียได้ประกาศห้ามองค์กร Jamaat-e-Islami (JeI) เคลื่อนไหวดำเนินกิจกรรมในรัฐจัมมูและแคชเมียร์เป็นระยะเวลา 5 ปี และสามารถจับกุมสมาชิก JeI และกลุ่มแบ่งแยกดินแดนได้กว่า 300 คน

ท่าทีของนานาประเทศต่อเหตุการณ์ความขัดแย้ง

- นรม.เทเรซา เมย์ ของสหราชอาณาจักร แถลงแสดงความกังวลต่อสถานการณ์ฯ และเรียกร้องให้ทั้งสองประเทศหลีกเลี่ยงการทำให้สถานการณ์บานปลาย และพร้อมร่วมมือกับประชาคมระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC)
- กต.รัสเซีย แถลงแสดงความกังวลอย่างยิ่งต่อสถานการณ์ฯ พร้อมเรียกร้องให้ทุกฝ่ายใช้ความยับยั้งชั่งใจ และเร่งแก้ไขความขัดแย้งโดยเร็ว รวมทั้งยืนยันความพร้อมที่จะช่วยเหลืออินเดียและปากีสถานปราบปรามกลุ่มก่อการร้าย
- นายไมเคิล ปอมเปโอ รมว.กต.สหรัฐฯ ออกแถลงการณ์เรียกร้องให้ทั้งสองประเทศยับยั้งชั่งใจ และหลีกเลี่ยงการปะทะทางทหาร เช่นเดียวกับสหภาพยุโรปและองค์การสหประชาชาติที่เรียกร้องให้ทั้งสองประเทศใช้ความยับยั้งชั่งใจอย่างยิ่ง
- กต.จีน แถลงแสดงความหวังว่าทั้งสองประเทศจะแสวงหามาตรการที่จะช่วยให้สถานการณ์ในภูมิภาคมีเสถียรภาพ
- กต.ตุรกี แถลงแสดงความกังวลต่อสถานการณ์ดังกล่าว และเรียกร้องให้ทุกฝ่ายใช้ความยับยั้งชั่งใจ
- กต.มาเลเซียแนะนำให้พลเมืองมาเลเซียหลีกเลี่ยงการเดินทางโดยไม่จำเป็นไปยังรัฐจัมมูร์และแคชเมียร์ และขอให้ใช้ความระมัดระวังและติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด
- กต.ไทย เรียกร้องให้อินเดียและปากีสถานใช้ความยับยั้งชั่งใจสูงสุดและหลีกเลี่ยงจากการกระทำใด ๆ ที่อาจทำให้สถานการณ์เลวร้ายลง และเรียกร้องให้ทั้งสองฝ่ายดำเนินการร่วมกันเพื่อหาทางออกอย่างสันติผ่านการเจรจาอย่างสร้างสรรค์ เพื่อธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและเสถียรภาพในภูมิภาค

wane:nbที่กัเกิดขั้

- ผลกระทบโดยตรงจากการปิดน่านฟ้าส่งผลให้ สายการบินต่าง ๆ เช่น บริติชแอร์เวย์, แอร์อินเดีย, เจ็ตแอร์เวย์, กาตาร์แอร์เวย์ และสิงคโปร์แอร์ไลน์, การบินไทย ในช่วงแรกได้ยกเลิกเที่ยวบินที่เดินทางไปยุโรปทั้งหมด และภายหลังได้ทำการเปลี่ยนใช้เส้นทางการบินใหม่แทน ซึ่งใช้ระยะเวลาและระยะทางมากกว่าปกติ
- ประชาชนที่อาศัยอยู่ในปากีสถาน และนักท่องเที่ยวที่มีกำหนดเดินทางมาท่องเที่ยวในปากีสถานต้องเลี่ยงการเดินทางไปเมือง Azad Jammu and Kashmir และบริเวณพื้นที่ใกล้เคียง เช่น Mansehra Balakot Naran-Kaghan Rawoakot หลังเกิดการโจมตีบริเวณเส้นแบ่งเขตหยุดยิง (Line of Control - LOC) ในแคว้น Azad Jammu and Kashmir และบริเวณพื้นที่ใกล้เคียง
- ประชาคมโลกเกิดความวิตกกังวลต่อสถานการณ์ความขัดแย้งครั้งนี้ เนื่องจาก ทั้งอินเดียและปากีสถาน ต่างเป็นรัฐที่มีอาวุธนิวเคลียร์ในครอบครอง หากทั้งสองประเทศขาดการยับยั้งชั่งใจในการแก้ปัญหา อาจทำให้สถานการณ์บานปลาย และอาจนำไปสู่การใช้อาวุธนิวเคลียร์ในการตอบโต้ระหว่างกัน

unkv:kr:ห้

เมื่อพิจารณาประเด็นความขัดแย้งของอินเดียและปากีสถานที่เกิดขึ้น พบว่า รัฐบาลอินเดียยังคงแสดงท่าทีแข็งกร้าวต่อปากีสถาน เนื่องจากต้องการกดดันให้รัฐบาลปากีสถานปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศในการปราบปรามกลุ่มก่อการร้ายที่มีฐานที่มั่นอยู่ในปากีสถาน กับทั้งต้องการแสวงประโยชน์จากกระแสชาตินิยมของประชาชนอินเดียเพื่อเพิ่มคะแนนนิยมในการเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎรอินเดีย (โลกสภา) ที่จะมีขึ้นในห้วง เม.ย. - พ.ค.62 ในขณะที่รัฐบาลปากีสถานแสดงท่าทีต้องการเจรจากับรัฐบาลอินเดียเพื่อยุติปัญหาความตึงเครียดระหว่างสองประเทศ เนื่องจากปากีสถานประสบปัญหาเศรษฐกิจภายในประเทศ กับทั้งต้องการปรับเปลี่ยนภาพลักษณ์ของประเทศเกี่ยวกับการให้การสนับสนุนกลุ่มก่อการร้าย จึงทำให้ความตึงเครียดระหว่างอินเดียกับปากีสถานมีแนวโน้ม

ผ่อนคลายลงในระยะยาว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง จากกรณีที่ประชาคมระหว่างประเทศต่างแสดงท่าทีเรียกร้องให้อินเดียและปากีสถานมีความยับยั้งชั่งใจ หลีกเลี่ยงการใช้กำลังทางทหารเพื่อแก้ไขความขัดแย้ง และร่วมหารือเพื่อยุติสถานการณ์ตึงเครียด ขณะเดียวกัน การที่อินเดียและปากีสถานต่างครอบครองอาวุธนิวเคลียร์ ส่งผลให้ผู้นำทั้งสองประเทศจำเป็นต้องพิจารณาจำกัดขอบเขตการปฏิบัติการทางทหาร เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการตัดสินใจใช้อาวุธนิวเคลียร์ผิดพลาด ซึ่งจะสร้างความเสียหายต่อทั้งสองประเทศและภูมิภาคในวงกว้าง

หากมองถึงมิติความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและประเทศคู่ขัดแย้งทั้งสองแล้ว พบว่า มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันมายาวนาน โดย **ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับอินเดีย** ได้สถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างกันเมื่อวันที่ 1 ส.ค.2490 โดยอินเดียนับเป็นมหาอำนาจในภูมิภาคเอเชีย ทั้งในด้านการเมืองและเศรษฐกิจ มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับ 6 ของโลก รองจากสหรัฐฯ จีน ญี่ปุ่น เยอรมนี และฝรั่งเศส จุดเด่นของความสัมพันธ์ไทย-อินเดีย คือ ความสัมพันธ์ทางศาสนาและวัฒนธรรม ความร่วมมือที่เป็นรูปธรรมในด้านการทหารและความมั่นคง เช่น การลาดตระเวนร่วมทางเรือและกลไกคณะทำงานร่วมด้านความมั่นคง ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ เช่น การจัดทำ FTA โดยมีสินค้าเร่งลดภาษี 83 รายการ ที่มีผลบังคับใช้แล้ว (ปัจจุบันอยู่ระหว่างการเจรจา FTA อย่างเต็มรูปแบบ (Comprehensive FTA) ซึ่งจะรวมเรื่องการเปิดเสรีการค้าสินค้า การค้าบริการ การลงทุน และความร่วมมือทางเศรษฐกิจเข้าไว้ในความตกลงฉบับเดียวกัน) ในขณะที่ **ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับปากีสถาน** ได้สถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างกันตั้งแต่ 11 ต.ค.2494 ไทยและปากีสถานเป็นพันธมิตรกันมายาวนาน เคยเป็นสมาชิกในองค์การสนธิสัญญาป้องกันร่วมกันแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Southeast Asian Treaty Organization - SEATO) ซึ่งจัดตั้งขึ้นเมื่อปี 2497 แม้ว่าในปัจจุบันการดำเนินงานในกรอบของ SEATO จะยุติลงแล้ว แต่มิติทางประวัติศาสตร์ส่งผลให้เกิดความสัมพันธ์ที่ลึกซึ้งระหว่างไทยกับปากีสถาน โดยมีการแลกเปลี่ยนการเยือนระหว่างผู้นำระดับสูงอย่างสม่ำเสมอ มีความร่วมมือกันทั้งระดับทวิภาคีและพหุภาคี เช่น คณะกรรมาธิการร่วมทางเศรษฐกิจ (Joint Economic Commission - JEC) เพื่อร่วมกันผลักดันความร่วมมือทางเศรษฐกิจสาขาต่าง ๆ , Asia Cooperation Dialogue: ACD, ASEAN Regional Forum: ARF, การขยายความร่วมมือด้านความมั่นคงและการต่อต้านการก่อการร้าย, การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและงานข่าวกรอง นอกจากนี้ ไทยได้รับความร่วมมือจากปากีสถาน ซึ่งเป็นประเทศที่มีบทบาทสำคัญในเวทีองค์การการประชุมอิสลาม (Organization of Islamic Conference - OIC) และเป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ในภาคใต้ของไทย ไทยควรรักษาความสัมพันธ์ที่ดีที่มีมาอย่างยาวนานทั้งต่ออินเดียและปากีสถานต่อไป และให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนไทยที่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงที่เกิดความขัดแย้ง และได้รับผลกระทบจากความขัดแย้งครั้งนี้

ในมิติความมั่นคงของภูมิภาค ไทยในฐานะที่เป็นประธานอาเซียนในปีนี้ควรติดตามสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างอินเดียและปากีสถานอย่างใกล้ชิด เนื่องจากพื้นที่ความขัดแย้งนั้นอยู่ในภูมิภาคเอเชียใต้ซึ่งอยู่ไม่ไกลจากภูมิภาคอาเซียน หากทั้งสองประเทศขาดความยับยั้งชั่งใจในการแก้ปัญหาอาจนำมาสู่การใช้อาวุธนิวเคลียร์ระหว่างกันจะส่งผลกระทบต่อประเทศใกล้เคียง อีกทั้งอินเดียเป็นสมาชิก ASEAN+6 ที่มีส่วนร่วมในการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างอาเซียนกับภูมิภาคเอเชียใต้ หากความขัดแย้งครั้งนี้บานปลายและยืดเยื้ออาจส่งผลกระทบต่ออาเซียนระหว่างเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียใต้ และความร่วมมือที่มีระหว่างอาเซียนและอินเดียที่กำลังคืบหน้า และสิ่งที่สำคัญที่สุด คือ การเรียกร้องให้อินเดียและปากีสถานพยายามแก้ไขข้อขัดแย้งผ่านการเจรจาหารือ เพื่อธำรงไว้ซึ่งสันติภาพ ความมั่นคง และเสถียรภาพในภูมิภาค และเน้นย้ำถึงพันธกรณีอันหนักแน่นที่จะทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดกับประชาคมระหว่างประเทศในการต่อสู้กับการก่อการร้ายในทุกรูปแบบและทุกวิธีการ

สถานการณ์การก่อการร้ายของกลุ่มก่อการร้ายรัฐอิสลาม (Islamic State: IS)

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย นางลาวิตตา งามไว

ถึงแม้ว่ากลุ่มก่อการร้ายรัฐอิสลามจะมีความพยายามเข้ายึดครองพื้นที่ในตะวันออกกลางโดยเฉพาะในอิรักและซีเรียอีกครั้ง แต่ได้ถูกโจมตีโดยสหรัฐฯ และพันธมิตรอย่างต่อเนื่องจนไม่สามารถยึดครองพื้นที่ได้อีก ซึ่งข้อมูลนี้ยืนยันจาก คำให้สัมภาษณ์ของโฆษกกองกำลัง Syrian Democratic Forces (SDF) ซึ่งเป็นแนวร่วมกองกำลังชาวเคิร์ดที่ได้รับการสนับสนุนจากสหรัฐฯ ว่าได้โจมตีที่มั่นสุดท้ายของกลุ่ม IS ทางตะวันออกของซีเรียเมื่อสองเดือนที่ ผ่านมา และสามารถยึดหมู่บ้าน Baghouz ที่มั่นสุดท้ายของกลุ่มก่อการร้าย Islamic State (IS) ในซีเรียได้แล้ว ทำให้มีพลเรือนทั้งหมดกว่า 60,000 คน ได้อพยพออกจากพื้นที่ยึดครองของซีเรีย โดยจำนวนประมาณ 29,600 คน เป็นครอบครัวของสมาชิกกลุ่ม IS ซึ่งยอมจำนนเมื่อ SDF เข้ายึดหมู่บ้าน Baghouz อีกส่วนประมาณ 34,000 คน ซึ่งอพยพจากออกจาก Baghouz เมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมาเป็นชาวอิรัก นิกายสุหนี่ มาหลบภัยในซีเรียเนื่องจากเกรงการแก้แค้นของกลุ่ม Iraqi Hash al Shaabi ซึ่งเป็นกองกำลังที่ได้รับการสนับสนุนจากอิหร่าน และทำให้กลุ่ม IS สูญเสียพื้นที่ครอบครองทั้งหมดในซีเรียและอิรัก และไม่มีรัฐ Caliphate ตามประกาศของกลุ่ม IS อีกต่อไป อย่างไรก็ตาม แม้ไม่มีพื้นที่ครอบครองทางกายภาพชัดเจนเหมือนที่ผ่านมา แต่กลุ่ม IS จะยังคงมีความเคลื่อนไหวในซีเรีย เช่นเดียวกับที่อิรักประกาศชัยชนะเหนือกลุ่ม IS ตั้งแต่ปี 2560 แต่ขบวนการกลุ่ม IS ก็ยังคงสามารถก่อเหตุโจมตีในอิรักได้อย่างต่อเนื่อง

อย่างไรก็ตามแม้กลุ่ม IS จะพ่ายแพ้ในพื้นที่อิรักและซีเรียแต่ในพื้นที่อื่น ๆ ยังมีความเคลื่อนไหวของกลุ่ม IS อยู่ เช่น อัฟกานิสถานจับกุมสมาชิกของกลุ่ม Islamic State Khorasan (ISIS-K) จำนวน 6 คน ซึ่งเป็นเครือข่ายของกลุ่ม IS ในอัฟกานิสถาน ในข้อหาพร้อมกันใช้ตัวตนปลอมมากกว่า 100 บัญชี ในสื่อสังคมออนไลน์ อาทิ เฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ อินสตาแกรม และเทเลแกรม เพื่อเผยแพร่แนวคิดนิยมความรุนแรงและชักชวนคนเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม IS และในปากีสถานเมื่อ 12 เม.ย.62 เกิดระเบิดฆ่าตัวตายที่ตลาดแห่งหนึ่ง (Hazar Ganji) ในเมือง Quetta ของปากีสถาน ซึ่งส่งผลให้มีผู้เสียชีวิตจำนวน 18 ส่วนใหญ่เป็นชนเผ่าพื้นเมืองชาว Hazaras ซึ่งเป็นมุสลิมชาวซีกข์ โดยกลุ่มก่อการร้าย IS แล่งในช่องทางเผยแพร่ข่าวสารของกลุ่ม (Amaq news agency) อ้างว่าอยู่เบื้องหลังเหตุระเบิดฆ่าตัวตาย โดยปฏิบัติการโจมตีด้วยระเบิดฆ่าตัวตายดังกล่าวเชื่อว่ามีเป้าหมายสังหารชาว Hazaras และเป็นชนกลุ่มน้อยในปากีสถาน

จะเห็นได้ว่าแม้ว่า IS จะสูญเสียฐานที่มั่นสุดท้ายในซีเรียไปแล้ว แต่ IS ก็ยังถูกมองเป็นภัยคุกคามความมั่นคงของทั่วโลก เพราะทำให้ันกรบ IS กระจายกันไปหลายประเทศ เช่น ในลิเบีย คาบสมุทรไชนายของอียิปต์ ในจอร์เจีย ฟิลิปปินส์ อัฟกานิสถาน และอีกหลายประเทศ ซึ่งกลุ่ม IS ยังคงยึดครองพื้นที่เหล่านั้นอยู่ และยังจะสร้างแรงจูงใจให้คนที่มีความคิดสุดโต่งก่อเหตุโจมตีแบบ lone wolf ซึ่งอาจมีแนวโน้มสูงขึ้น เนื่องจากการพัฒนาของขบวนการก่อการร้ายในการแสวงหาแนวร่วม การฝึกผู้ก่อการร้าย และการโฆษณาชวนเชื่อ โดยมีการเผยแพร่ข้อมูลการณ มีโครงสร้างแบบกระจายอำนาจ ทำให้สามารถหาสมาชิกและสร้างแรงจูงใจในการก่อการร้ายให้กับผู้ก่อการร้ายได้ทั่วโลก ซึ่งสามารถเผยแพร่ผ่านอินเทอร์เน็ต ให้ผู้ก่อการร้ายอิสระสามารถเข้าถึงความรู้และประสบการณ์การก่อการร้ายได้จากกลุ่มผู้ก่อการร้ายที่มีประสบการณ์ทั่วโลกผ่านหน้าจอบทคอมพิวเตอร์ อีกทั้งยังสนับสนุนกลุ่มก่อการร้ายอื่นที่มีอุดมการณ์สร้างรัฐอิสลามเหมือนกันอีกด้วย

การออกจากสหภาพยุโรป (EU) ของสหราชอาณาจักร (UK)

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย พ.ท.ทศวิงษ์ ธีระชัย ปิ๋ว

“เบร็กซิต (Brexit)” เป็นคำสนธิระหว่าง “Britain” และ “Exit” สำหรับเรียก “การออกจากสหภาพยุโรป (EU) ของสหราชอาณาจักร (UK)” โดยวันที่ 29 มี.ค.62 นี้ จะเป็นวันครบกำหนดที่ UK จะต้องออกจากความเป็นสมาชิกของ EU อย่างเป็นทางการ (Brexit date) หลังจาก UK ออกเป็นกฎหมายเมื่อวันที่ 29 มี.ค.60 ซึ่งเป็นวันเริ่มต้นที่จะต่อรองกับ EU ให้ได้ “ข้อตกลงการแยกตัว”

สาเหตุของ “เบร็กซิต” คือ เกิดจากโครงสร้างแม่แบบสหภาพยุโรปที่มีจุดอ่อนของการบังคับใช้นโยบายทางการเงิน แต่ปล่อยให้ประเทศสมาชิกดำเนินนโยบายทางการคลังอย่างอิสระ ซึ่งในทางปฏิบัติการดำเนินนโยบายที่สอดคล้องและไปในทางเดียวกันเป็นไปได้ยาก รวมถึงการปรับตัวตามความเปลี่ยนแปลงภูมิรัฐศาสตร์โลก ที่ทำได้ไม่ดี ซึ่งทำให้สหภาพยุโรปดำเนินนโยบายออกจากเจตนารมณ์เดิมจนควบคุมได้ยาก ผ่านการเพิ่มจำนวนประเทศสมาชิกที่มีโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคม ที่แตกต่างกันเกินไป โดยจากเดิมที่มี 12 ประเทศที่ใช้สกุลเงินเดียวกันในปี 2545 จนปัจจุบันมีสมาชิกถึง 28 ประเทศ

โดยเมื่อวันที่ 23 มิ.ย.59 ประชาชนชาว UK ประมาณ 15.6 ล้านคน (จากผู้มาลงคะแนนทั้งหมด 30 ล้านคน) ลงมติให้ UK แยกตัวออกจาก EU แต่เป็นการชนะอย่างฉิวเฉียดคิดเป็นร้อยละ 51.9 ต่อ 48.1 และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายพื้นที่พบว่า เสียงส่วนใหญ่ที่ลงคะแนนให้แยกตัวคือ อังกฤษและเวลส์ ขณะที่สกอตแลนด์และไอร์แลนด์เหนือต้องการให้ UK ยังคงอยู่ใน EU ทั้งนี้ ชาว UK โดยเฉพาะคนรุ่นเก่า ไม่ต้องการเห็นการเคลื่อนย้ายแรงงานโดยเสรีและไม่เห็นด้วยกับนโยบายการรับผู้อพยพของ EU เพราะทำให้เกิดภาระต่อ UK จากชาวต่างชาติจำนวนมากที่เข้ามาอยู่อาศัยและแย่งงานชาว UK รวมทั้งทำให้อัตราการเกิดอาชญากรรมสูงขึ้น ขณะที่กลุ่มคนที่อยากให้ UK ยังเป็นสมาชิก EU โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ เห็นประโยชน์จากการไม่มีกำแพงภาษีการค้าระหว่างกันและการที่ UK เป็นศูนย์กลางทางการเงินของ EU

นโยบายที่ไม่สอดคล้องกันความแตกต่างของประเทศสมาชิกรุนได้ทำให้เกิดการเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตระหว่างประชาชน กลุ่มประเทศพัฒนาแล้วและกำลังพัฒนา และเป็นต้นเหตุของปัญหาผู้อพยพพระลอกแรกที่เกิดขึ้นในสหภาพยุโรป จากกลุ่มประเทศยุโรปตะวันออกที่ย้ายถิ่นฐานมายังตะวันตกจนเป็นชนวนก่อให้เกิดความไม่พอใจของประชาชนเดิมในประเทศหลักที่มองว่าถูกแย่งโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมจนปลุกกระแสชาตินิยม (Nationalist) โดยสถานการณ์เลวร้ายขึ้นเมื่อเกิดวิกฤติสงครามในตะวันออกกลางที่ทำให้มีผู้อพยพจากนอกยุโรปเข้ามาเพิ่ม ลามจนเกิด Brexit พร้อมการเข้ามาของฝ่ายการเมืองแนวคิดชาตินิยมในหลายประเทศ ณ ปัจจุบัน

UK สามารถแยกตัวออกจาก EU ได้โดยมี 2 ทางเลือก ได้แก่ 1) แยกตัวแบบมีข้อตกลง (ดีลเบริกซิท) หรือ 2) แยกตัวแบบไร้ข้อตกลง (โนดีลเบริกซิท) โดยทั้ง 2 กรณีต่างส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ UK โดยตรง เพราะจะเสียประโยชน์จากการเป็นสมาชิก EU เดิม แต่สำหรับกรณีหลังจะส่งผลกระทบรุนแรงกว่า โดยธนาคารกลางอังกฤษประเมินว่าจะทำให้เศรษฐกิจ UK หดตัวจากแนวโน้มเดิมก่อนการลงประชามติปี 59 ถึงประมาณร้อยละ 7 ถึง 10 เพราะ UK จะเสียข้อตกลงการค้ากับประเทศอื่น ๆ ที่เคยมีจากการเป็นสมาชิก EU ทำให้เกิดภาษีนำเข้า นำมาสู่ภาวะเงินเฟ้อที่สูงขึ้น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อเนื่องถึงเศรษฐกิจ EU ในที่สุด ดังนั้น ทั้งฝ่าย UK และ EU ต่างพยายามหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดกรณีโนดีลเบริกซิท (ยกเว้น ส.ส. UK ส่วนน้อยที่เป็นหัวรุนแรงต้องการให้แยกตัวแบบไร้ข้อตกลง)

1. ทำให้การเจรจา Brexit ถึงไม่เกิดผล : ปัญหาสำคัญคือประชาชนที่สนับสนุน Brexit ขาดความเข้าใจและมีแนวคิดที่แตกต่างจากรัฐบาลมาก แต่นางเมย์มีเวลามากกว่า 2 ปี ในการทำให้เกิดภาพที่ชัดและหาแนวร่วมการสนับสนุน Brexit ในรูปแบบที่พอจะเป็นไปได้ แต่กลับไม่ได้วางแผนและนำเสนออย่างเป็นระบบ จนทำให้ภาพออกมาว่าสหราชอาณาจักรไม่รู้ว่าจะต้องการอะไร ทำให้สหภาพยุโรปก็ไม่รู้ว่าต้องเจรจาอย่างไร ซึ่งประเด็นพื้นฐานที่ยังไม่มีใครยอมรับหรือไม่รู้ว่าจะแก้ไขอย่างไรคือไม่มีข้อตกลงใหม่ใดๆ ที่ดีกับสหราชอาณาจักรและสหภาพยุโรปไปกว่าการคงอยู่ในสหภาพยุโรป หรือ No Brexit ทั้งนี้ รู้ทั้งรู้ว่าการเกิดโนดีลเบริกซิทจะมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ UK อย่างรุนแรง แต่ ส.ส. ทั้งพรรคฝ่ายค้านและแม้แต่พรรครัฐบาลหลายคนยังคงไม่พอใจในร่างข้อตกลงที่นายกรัฐมนตรี UK นางเทเรซ่า เมย์ ทำการเจรจากับ EU มาเป็นแรมปี ซึ่งประกอบด้วย

1) ร่างข้อตกลงการแยกตัว ซึ่งกำหนดเงื่อนไขการออกจาก EU และมีผลบังคับทางกฎหมาย เช่น การระบุค่าใช้จ่ายที่ UK ต้องเสียให้ EU ประมาณ 39 พันล้านปอนด์ในการแยกตัว และมาตรการเพื่อหลีกเลี่ยงการกันเขตแดนที่ชัดเจน (backstop) ระหว่างไอร์แลนด์ (อยู่ใน EU) และไอร์แลนด์เหนือ (อยู่ใน UK)

2) ร่างปฏิญญาความสัมพันธ์ในอนาคตระหว่าง UK และ EU ซึ่งเป็นกรอบสำหรับการเจรจาระหว่างสองฝ่ายในช่วงการเปลี่ยนผ่าน (ระหว่างวันที่ 30 มี.ค. 62 – 31 ธ.ค.63) ทั้งด้านการค้าและความมั่นคง

ร่างข้อตกลงและปฏิญญาดังกล่าวจำเป็นต้องผ่านการลงมติจากรัฐสภา UK โดยล่าสุดนางเมย์ประกาศเลื่อนการลงมติจากวันที่ 13 ธ.ค. 61 มาเป็นช่วงสัปดาห์หน้า (วันที่ 15 ม.ค.62 นี้) เนื่องจาก ส.ส. UK ไม่เห็นด้วยกับประเด็น backstop ทำให้นางเมย์จำเป็นต้องแสวงหาคำยืนยันจาก EU ว่า backstop จะมีระยะเวลาสิ้นสุด เพื่อพยายามให้ได้เสียงสนับสนุนมากขึ้นและหวังว่าจะผ่านการลงมติและนำไปสู่การแยกตัวออกจาก EU แบบมีข้อตกลงได้

2. No Deal Brexit : สถานการณ์โดยรวมจะกลับไปเป็นเหมือนช่วงปี 2523 โดยการค้าระหว่างสหราชอาณาจักรและสหภาพยุโรปจะลด

ลง ซึ่งทำให้อัตราการเติบโตของเศรษฐกิจทั้ง 2 ฝั่งติดลบ และอาจถึงขั้นถดถอย (Recession) บริษัทที่มีกิจการอยู่ทั้ง 2 ฝั่ง จำเป็นต้องมีแนวทางการบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) กันใหม่ ซึ่งทั้งหมดจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโลกอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะเศรษฐกิจสหภาพยุโรปมีขนาดเป็น 1 ใน 3 ของเศรษฐกิจโลกประกอบกับการเริ่มชะลอตัวของเศรษฐกิจจีนและสหรัฐฯ Brexit จะทำให้โอกาสการเกิดเศรษฐกิจถดถอยของโลกเพิ่มขึ้น

เสียงส่วนใหญ่ในรัฐสภา UK อาจลงมติไม่เห็นชอบกับร่างข้อตกลงของนางเมย์ และต้องกลับไปเจรจาเพิ่มเติม แต่ EU ยืนยันว่าจะไม่มีการเจรจาใด ๆ อีก จึงมีความเป็นไปได้สูงที่จะเกิดกรณีโนดีลเบริกซิท อย่างไรก็ตาม เริ่มมี ส.ส. UK มากขึ้นที่เสนอให้มีการลงประชามติอีกครั้งว่ายังคงต้องการออกจาก EU อีกหรือไม่ หลังจากเริ่มเข้าใจถึงผลกระทบเบริกซิทมากขึ้น และเพื่อให้ผู้ที่ไม่มาลงคะแนนซึ่งคิดเป็นร้อยละ 30 ของผู้มีสิทธิลงประชามติครั้งก่อน ได้มีโอกาสแสดงความเห็น จึงเป็นไปได้เช่นกันว่าอาจเกิดกรณีการยกเลิกเบริกซิท หากเสียงส่วนใหญ่ต้องการให้ยังคงอยู่ใน EU ซึ่งจะยับยั้งผลทางลบต่อเศรษฐกิจ UK ได้ แต่กรณีนี้จำเป็นต้องขยายเวลา Brexit date ออกไป โดยการขยายเวลาต้องผ่านความเห็นชอบจาก EU ทั้ง 27 ประเทศ

3. ความน่าจะเป็นของ Brexit ใน 3 แนวทางดังนี้

- 1) รัฐบาลอังกฤษอาจต่อรองเพิ่มเติมกับสหภาพยุโรปแต่ข้อเสนอไม่น่าจะแตกต่างจากเดิมที่ถูกตีตกไปเมื่อ 16 มกราคมที่ผ่านมา
- 2) อาจมีการจัดทำประชามติ (Referendum) อีกครั้ง ซึ่งอาจนำไปสู่การยอมรับจากรัฐสภา โดยอาจออกมาในรูปของการยอมรับข้อเสนอเดิมของนางเมย์ No Deal Brexit หรือแม้กระทั่ง No Brexit
- 3) การนิ่งเฉยไม่ทำอะไร ซึ่งจะเกิด No Deal Brexit ที่มีความเสี่ยงต่อระบบ เศรษฐกิจสูงสุด แต่ไม่ว่าจะออกมาในทางไหน เส้นตายวันที่ 29 มีนาคมน่าจะถูกขยับไปอย่างน้อย 2-3 เดือน

ผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทย มีจำกัดเนื่องจากสัดส่วนการส่งออกนำเข้าของไทยกับ UK มีน้อย (ร้อยละ 1.6 และ 1.2 ตามลำดับ) และ

สัดส่วนนักท่องเที่ยวชาว UK ที่เข้ามาในไทยมีไม่มากนัก (ร้อยละ 2.5 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด) แม้ว่าเศรษฐกิจไทยอาจได้รับผลกระทบทางอ้อมจากเศรษฐกิจ EU ซึ่งได้รับผลกระทบจากการหดตัวของเศรษฐกิจ UK ด้วยบ้าง อย่างไรก็ตาม ตลาดการเงินไทยน่าจะได้รับผลกระทบตามความผันผวนในตลาดการเงินโลกที่สูงขึ้น

หากสหภาพยุโรปต้องการจะรักษากลุ่มเศรษฐกิจและการเมืองนี้ต่อไปจะต้องกลับมาประเมินสถานการณ์ในภาพรวมอย่างจริงจังว่านโยบายไทยปฏิบัติแล้วเกิดผลดี สามารถควบคุมได้และที่สำคัญส่งผลบวกด้านเศรษฐกิจและสังคม

การสร้างกำแพงกั้นพรมแดนสหรัฐฯ - เม็กซิโก เพื่อยุติวิกฤตด้านมนุษยธรรมและความมั่นคง

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย พ.ท.ทศพร ปิยะบุตร ปิยะบุตร

ประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ ผู้นำสหรัฐฯ ขอเสียงสนับสนุนจากชาวอเมริกันทั้งประเทศ ต้องได้รับอนุมัติงบประมาณไปสร้างกำแพงกั้นพรมแดนสหรัฐฯ - เม็กซิโก เพื่อยุติวิกฤตด้านมนุษยธรรมและความมั่นคง ณ ห้องทำงานรูปไข่ ในทำเนียบขาว ซึ่งเป็นนโยบายที่พยายามผลักดันมานาน โดยย้ำว่าสภาองเกรสจำเป็นต้องอนุมัติงบประมาณ 5,700 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือเกือบ 2 แสนล้านบาท เพื่อนำมาใช้เดินหน้าโครงการสร้างกำแพงดังกล่าว เพื่อแก้ปัญหาผู้อพยพลักลอบเข้าเมือง การค้ามนุษย์ และการค้ายาเสพติด ซึ่งสถานการณ์ตลอดแนวพรมแดนขณะนี้กลายเป็นวิกฤตด้านมนุษยธรรมและความมั่นคง ที่ส่งผลกระทบต่อจิตใจและจิตวิญญาณของชาวอเมริกันทั่วประเทศ ขณะที่รัฐบาลสหรัฐฯ ยังคงเผชิญกับภาวะขัดตาวาน ซึ่งทำให้หน่วยงานภาครัฐบางส่วนต้องปิดทำการมานานกว่า 18 วัน จนกลายเป็นภาวะขัดตาวานที่ยาวนานที่สุดเป็นอันดับ 2 ในประวัติศาสตร์ของสหรัฐฯ ซึ่งตัวการสำคัญของภาวะขัดตาวานครั้งนี้คือ พรอคเดโมแครต ที่ไม่ยอมอนุมัติเงินสร้างกำแพง ต่อมากระทรวงกลาโหมสหรัฐฯ ที่กรุงวอชิงตันกล่าวว่า เพนตากอนจะเสริมกำลังทหารอีกประมาณ 3,750 นาย เพื่อให้การสนับสนุนเพิ่มเติมแก่สำนักงานศุลกากรและป้องกันชายแดน (ซีบีพี) ที่ชายแดนตะวันตกเฉียงใต้ของสหรัฐฯ ตามที่แพทริก ชานาแฮน รักษาการรัฐมนตรีกลาโหม อนุมัติเมื่อวันที่ 11 มกราคม กำลังเสริมนี้จะปฏิบัติหน้าที่นาน 3 เดือนจนถึงเดือนกันยายนปีนี้ และจะทำให้จำนวนทหารที่ปฏิบัติหน้าที่ชายแดนรวมเป็น 4,350 นาย รัฐบาลเดโมแครตที่กั้นชายแดนสหรัฐฯ - เม็กซิโกบริเวณเฟรนด์ชิพพาร์ก ในมุมมองจากเมืองปลาซาส เด ตีฮัวนา รัฐบาลกาฬิฟอร์เนียของเม็กซิโก ภารกิจของทหารคือการช่วยเหลือเจ้าหน้าที่พลเรือนหน่วยตระเวนชายแดน ด้วยการสนับสนุนด้านกำลังบำรุงและติดตั้งรั้วตลอดแนวระหว่างจุดผ่านแดนเป็นระยะทาง 150 ไมล์

ประธานาธิบดีสหรัฐฯ ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน เพื่อตั้งงบประมาณสร้างกำแพงกั้นสหรัฐฯ และเม็กซิโก อ้างวิกฤตลักลอบเข้าเมืองอาชญากรรม และการค้ายาเสพติด และยืนยันลงนามประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน โดยเป็นการข้ามอำนาจสภาองเกรส เพื่อนำงบประมาณ 6,500 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ไปใช้สร้างกำแพงกั้นสหรัฐฯ และเม็กซิโก ท่ามกลางเสียงคัดค้านอย่างหนัก เนื่องจากจำเป็นต้องประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเพื่อหยุดยั้งการลักลอบเข้าเมืองที่ส่งผลให้เกิดปัญหาอาชญากรรมและการค้ายาเสพติด ก่อนหน้านั้น ทรัมป์ไม่พอใจที่ได้รับการอนุมัติงบประมาณเพียง 1,300 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพราะสมาชิกสภาองเกรสหลายคนมองว่าการสร้างกำแพงไม่ใช่เรื่องด่วน ไม่ใช่วิกฤตระดับชาติที่จะประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน เพื่อตั้งเงินที่ถูกกั้นไว้ใช้ในยามฉุกเฉินเอาไปสร้างกำแพงโดยอดีตประธานาธิบดีหลายคนเคยประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในเรื่องที่เร่งด่วนกว่านี้ เช่น การป้องกันภัยคุกคามจากการก่อการร้าย รับมือกับภัยพิบัติทางธรรมชาติ แต่ทรัมป์จะใช้กลไกนี้เพื่อหลีกเลี่ยงกระบวนการของงบประมาณตามขั้นตอนปกติ อ้างว่าสถานการณ์ตามแนวชายแดนด้านที่ติดกับเม็กซิโกอยู่ในขั้นวิกฤต จึงจำเป็นต้องประกาศภาวะฉุกเฉินแห่งชาติ เพื่อป้องกันผู้ก่อการร้ายที่แฝงตัวเป็นผู้อพยพลักลอบเข้ามาในสหรัฐฯ แม้ประธานาธิบดีจะมีอำนาจประกาศภาวะฉุกเฉินแห่งชาติ แต่กระบวนการถ่วงดุลอำนาจของรัฐบาลสหรัฐฯ เปิดทางให้ผู้ไม่เห็นด้วยสามารถยับยั้งเรื่องนี้ได้ ซึ่งมีความเป็นไปได้ว่าพรอคเดโมแครตอาจนำเรื่องนี้เข้าสู่กระบวนการทางศาล เพื่อขัดขวางการใช้อำนาจของผู้นำสหรัฐฯ และล่าสุดมีการเปิดเผยเป็นครั้งแรกว่า เจ้าหน้าที่ระดับสูงในกระทรวงยุติธรรมเคยหารือถึงการยื่นถอดถอนทรัมป์ออกจากตำแหน่ง

ภายใต้กฎหมายภาวะฉุกเฉินแห่งชาติ ประธานาธิบดีสามารถประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินแห่งชาติ แต่ต้องให้เหตุผลอย่างเฉพาะเจาะจง ทั้งนี้ การประกาศภาวะฉุกเฉินแห่งชาติจะมีขึ้นขณะประเทศชาติเผชิญวิกฤตร้ายแรง เพื่อให้ประธานาธิบดีสามารถเข้าถึง “อำนาจพิเศษ” ที่บรรจุอยู่ในกฎหมายอื่น ๆ กว่า 100 ฉบับ เพื่อให้มีความยืดหยุ่นในการตัดสินใจในเรื่องสำคัญได้ทันทีโดยไม่ต้องรออนุมัติจากสภาองเกรสซึ่งไม่มีเวลาพิจารณาเพียงพอ ในนั้นรวมถึงประกาศกฎอัยการศึก, ระงับเสรีภาพของพลเมือง, ขยายกองทัพ, ยึดทรัพย์สิน, จำกัดการค้า คมนาคมและการทำธุรกรรมทางการเงิน ก่อนหน้านี้นหลายฝ่ายชี้ว่าการสร้างกำแพงยังไม่จำเป็นเร่งด่วนถึงขั้นต้องใช้ภาวะฉุกเฉิน แต่ถ้าทรัมป์ทำจริง ความเป็นไปได้ว่าเขาอาจใช้กฎหมายบางมาตราที่เปิดช่องไว้ รวมทั้ง “โยก” งบประมาณจากโครงการของ “กองทัพ” ที่ได้รับอนุมัติจากสภาองเกรสแล้วมาเป็นงบสร้างกำแพงแทน เช่นงบของ “หน่วยวิศวกรกองทัพ” ซึ่งถูกตั้งไว้เพื่อป้องกันและบรรเทาภัยพิบัติ แต่ทรัมป์ต้องพิสูจน์ให้ได้ว่าการสร้างกำแพงคือโครงการก่อสร้างด้านการทหาร

สภาองเกรสสหรัฐฯ บรรลุข้อตกลงชั่วคราวเรื่องงบประมาณการสร้างกำแพงชายแดนสหรัฐฯ-เม็กซิโก โดยเห็นชอบให้สร้างกำแพงความยาว 55 ไมล์ มูลค่า 1.375 พันล้านดอลลาร์ ในบริเวณ Rio Grande Valley ของรัฐ Texas โดยประธานาธิบดี Trump กล่าวว่า ตนยังไม่พอใจกับข้อตกลงดังกล่าวเนื่องจากงบประมาณที่ได้ยังห่างจากที่เสนอไปมูลค่า 5.7 พันล้านดอลลาร์ อยู่มาก นอกจากนี้ ประธานาธิบดี Trump ยังได้ระบุว่า ตนไม่คิดว่าจะเกิด government shutdown อีกรอบ แต่หากเกิดขึ้นอีกครั้งต้องโทษเป็นความผิดของสมาชิกพรรค Democrats ทั้งนี้ ข้อตกลงชั่วคราวยังต้องถูกร่างเป็นกฎหมายและผ่านความเห็นชอบจากทั้งสองสภา รวมถึงได้รับการอนุมัติจากประธานาธิบดี Trump ก่อนคืนวันศุกร์นี้ เพื่อหลีกเลี่ยงการเกิด government shutdown อีกรอบ ผู้นำสหรัฐฯ อนุมัติพรมแดนกับประเทศเม็กซิโก ซึ่งอาจรวมถึงปิดการค้าด้วย หากเม็กซิโกไม่ช่วยหยุดการลักลอบเข้าเมืองที่กำลังมุ่งหน้ามาสหรัฐฯ โดยระบุว่าตอนนี้กำลังมีขบวนผู้อพยพขนาดใหญ่มาจากกัวเตมาลา และกำลังเดินทางข้ามประเทศเม็กซิโก เพื่อมุ่งหน้ามายังสหรัฐฯ ดังนั้นถ้าเม็กซิโกเข้มแข็ง ก็จะสามารถหยุดการลักลอบเข้าเมืองนี้ได้ การปิดชายแดนจะส่งผลกระทบต่อชุมชนตามแนวชายแดนในเมืองซานดิเอโกและรัฐเท็กซัสทางตอนใต้ของสหรัฐฯ และจะกระทบตลาดร้านค้าต่างๆที่ขายผลผลิตทางการเกษตรจากเม็กซิโก โรงงานที่พึ่งพาการนำเข้าชิ้นส่วนจากเม็กซิโก และแม้กระทั่งกิจการอีกหลายประเภททั่วประเทศ มูลค่าการค้าระหว่างสหรัฐฯและเม็กซิโกอยู่ที่ 1,700 ล้านดอลลาร์ต่อวัน การปิดชายแดนจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ และกระทบกับงานในสหรัฐฯด้วย

กระทรวงกลาโหมของสหรัฐฯ อนุมัติงบประมาณ 1,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ สำหรับการสร้างกำแพงกั้นชายแดนเม็กซิโก ระยะทางยาว 92 กิโลเมตร นายแพทริก ชานาแฮน รักษาการรัฐมนตรีกระทรวงกลาโหมของสหรัฐฯ เปิดเผยว่า เขาได้อนุมัติงบประมาณ 1,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือราว 31,625 ล้านบาท ให้กับกองทัพหน่วยทหารช่างสหรัฐฯ (US Army Corps of Engineers) เพื่อสร้างกำแพงกั้นชายแดนระหว่างสหรัฐฯ และเม็กซิโก บางส่วน โดยเป็นกำแพงความสูง 5.5 เมตร ระยะทางยาว 92 กิโลเมตร รวมทั้งการตัดและปรับปรุงถนน ติดตั้งแสงสว่าง เพื่อสนับสนุนการทำงานของกระทรวงความมั่นคงแห่งมาตุภูมิ และสำนักงานศุลกากรและลาดตระเวนพรมแดน ในการป้องกันการลักลอบขนยาเสพติด ก่อนหน้านั้น ประธานาธิบดี โดนัลด์ ทรัมป์ ได้ประกาศภาวะฉุกเฉิน เมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ ปีนี้ เพื่อใช้งบประมาณจากส่วนอื่นๆ และงบของกองทัพ จำนวนกว่า 8,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในการสร้างกำแพงตามคำมั่นที่ให้ไว้ตอนหาเสียงเลือกตั้งงบประมาณส่วนนี้เป็นไปตามคำร้องขอของกระทรวงความมั่นคงแห่งมาตุภูมิ ที่ต้องการให้กระทรวงกลาโหมก่อสร้างรั้วหรือกำแพงสูง 5.5 เมตรเป็นระยะทาง 92 กิโลเมตร, ก่อสร้างและบูรณะถนนและติดตั้งไฟส่องสว่างบริเวณชายแดนสหรัฐฯ-เม็กซิโก ตามคำประกาศภาวะฉุกเฉินของประธานาธิบดีทรัมป์

ส่วนที่ 2 สถานการณ์ ความมั่นคงที่สำคัญ

การประชุมผู้นำสหรัฐฯ - เกาหลีเหนือ ครั้งที่ 2

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย นางสาวธารทิพย์ กัลยาณมิตร

เมื่อ 27 - 28 ก.พ.62 ได้มีการประชุมสุดยอดผู้นำสหรัฐฯ - เกาหลีเหนือครั้งที่ ๒ ที่กรุงฮานอย ประเทศเวียดนาม โดยประธานาธิบดี โดนัลด์ ทรัมป์ของสหรัฐฯ และนายคิม จอง-อึน ผู้นำสูงสุดของเกาหลีเหนือ ได้รับประทานอาหารค่ำร่วมกันที่โรงแรม Hanoi Metropole ก่อนการประชุมอย่างเป็นทางการในวันที่ 28 ก.พ.62 ผู้นำทั้งสองประเทศได้จับมือและแสดงความยินดีต่อกันที่พบปะกันอีกครั้ง ทั้งยังแสดงความเชื่อมั่นว่าความคืบหน้าในการประชุมสุดยอดสหรัฐฯ - เกาหลีเหนือ ครั้งนี้จะนำไปสู่ความสำเร็จ โดยประธานาธิบดีทรัมป์คาดหวังว่าการประชุมครั้งนี้จะดียิ่งกว่าครั้งแรก ขณะที่นายคิม จอง-อึน กล่าวว่า สหรัฐฯ และเกาหลีเหนือสามารถเอาชนะอุปสรรคทั้งหมดนับตั้งแต่พบกันครั้งแรก และหวังว่าการประชุมครั้งนี้จะประสบความสำเร็จ ปัจจัยที่

ส่งเสริมให้เวียดนามได้รับเลือกเป็นเจ้าภาพจัดประชุม ได้แก่ เวียดนามมีระบบการปกครองแบบที่มีความผูกพันทั้งกับประเทศที่มีระบอบประชาธิปไตยเสรีและระบอบคอมมิวนิสต์ มีเมืองสำคัญ เช่น กรุงฮานอย เมืองหลวงของประเทศ นครดานังที่เคยจัดการประชุมเอเปคปี 2560 และนครโฮจิมินห์ซิตี้เป็นศูนย์กลางการค้าของประเทศและเคยเป็นเมืองหลวงของเวียดนามที่ได้รับการสนับสนุนจากสหรัฐฯ ในช่วงสงครามเวียดนาม นอกจากนี้ ยังมีเกณฑ์ตอบสนองสำคัญหลายประการ เช่น มีที่ตั้งใกล้กับเกาหลีเหนือ สามารถเดินทางด้วยเครื่องบินส่วนตัว และมีจุดยืนที่เป็นกลางต่อโครงการนิวเคลียร์ของเกาหลีเหนือ และการเลือกเวียดนามเป็นสถานที่จัดการประชุมสุดยอดคาดว่าจะเป็นที่ยอมรับของจีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อสถานการณ์ในคาบสมุทรเกาหลี

ผลการประชุมสุดยอดผู้นำสหรัฐฯ กับเกาหลีเหนือข้างต้นไม่สามารถบรรลุข้อตกลงการปลดอาวุธนิวเคลียร์ร่วมกันได้ โดยประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ เปิดแถลงข่าวที่โรงแรม JW Marriot ในกรุงฮานอย ภายหลังจากการประชุม โดยระบุว่ายังไม่ใช้เวลาที่เหมาะสมจะลงนามข้อตกลงกับเกาหลีเหนือในขณะนี้ แต่ยืนยันว่า ความสัมพันธ์กับนายคิม จอง-อึน ยังคงเป็นไปด้วยดี เพียงแต่ทั้งสองฝ่ายยังมีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกันเกี่ยวกับการยกเลิกมาตรการคว่ำบาตร โดยสหรัฐฯ ต้องการยกเลิกมาตรการคว่ำบาตรหลังจากเกาหลีเหนือมีศักยภาพทางเศรษฐกิจและยกเลิกโครงการพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์แล้ว ขณะที่ผู้นำเกาหลีเหนือต้องการให้มาตรการคว่ำบาตรถูกยกเลิกทั้งหมด ในส่วนของรัฐบาลเกาหลีเหนือก็ได้ยอมรับถึงความล้มเหลวต่อการประชุมดังกล่าว พร้อมทั้งแสดงความผิดหวังและตำหนิรัฐบาลสหรัฐฯ ที่เป็นฝ่ายทำให้การเจรจาต้องสิ้นสุดก่อนกำหนด นอกจากนี้ ยังพาดพิงถึงญี่ปุ่นว่าพยายามรบกวนความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลเกาหลีเหนือกับรัฐบาลสหรัฐฯ และเป็นประเทศที่มีท่าทียินดีอย่างเปิดเผยต่อความล้มเหลวของการประชุมครั้งนี้ โดยภายหลังจากการประชุมเสร็จสิ้น โฆษกทำเนียบประธานาธิบดีเกาหลีใต้ได้แถลงแสดงความผิดหวังต่อผลการประชุมผู้นำสหรัฐฯ-เกาหลีเหนือครั้งที่ 2 โดยระบุว่า รู้สึกเสียใจที่ประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ของสหรัฐฯ และนายคิม จอง-อึน ผู้นำสูงสุดของเกาหลีเหนือไม่สามารถบรรลุข้อตกลงร่วมกันได้ แต่

การประชุมแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าที่มีความหมายมากที่สุด การประชุมครั้งนี้ทำให้ผู้นำทั้งสองฝ่ายเข้าใจกันมากขึ้น มีความเป็นไปได้

มากขึ้นที่ทั้งสองฝ่ายจะร่วมกันแก้ไขปัญหาได้สำเร็จ นอกจากนี้ การที่ประธานาธิบดีทรัมป์แสดงความคาดหวังที่จะมีการเจรจากันต่อไปและมีทัศนคติเชิงบวก แสดงให้เห็นถึงโอกาสที่ดีสำหรับการประชุมครั้งต่อไป ทั้งยังระบุถึงความเป็นไปได้ที่จะถอนหรือผ่อนปรนมาตรการคว่ำบาตรที่เชื่อมโยงกับการปลดอาวุธนิวเคลียร์ของเกาหลีเหนือ ทั้งนี้ รัฐบาลเกาหลีใต้พร้อมจะสนับสนุนให้สหรัฐฯ และเกาหลีเหนือรักษาบรรยากาศของการเจรจาและความร่วมมือกันอย่างต่อเนื่อง

จากนั้นไม่นานเจ้าหน้าที่ระดับสูงของ กต.สหรัฐฯ ได้แถลงต่อผู้สื่อข่าวเกี่ยวกับความคืบหน้าการพูดคุยระหว่างสหรัฐฯ กับเกาหลีเหนือ เมื่อ 7 มี.ค.62 โดยประเมินว่าเกาหลีเหนืออาจปลดอาวุธนิวเคลียร์โดยสมบูรณ์ได้ในปี 2564 ซึ่งเป็นปีสุดท้ายของการดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีสหรัฐฯ สมัยแรกของประธานาธิบดี โดนัลด์ ทรัมป์ตลอดจนระบุว่าสหรัฐฯ พร้อมจะจัดการประชุมสุดยอดกับผู้นำสูงสุดของเกาหลีเหนืออีกครั้ง แม้การประชุมสุดยอดครั้งล่าสุดที่

เวียดนามจะไม่ประสบความสำเร็จ อย่างไรก็ตามที่ สหรัฐฯ จะไม่เร่งให้เกิดข้อตกลงระหว่างทั้งสองฝ่าย ในขณะที่ นาง Choe Son Hui รมช.กต.เกาหลีเหนือได้แถลงเมื่อ 25 มี.ค.62 ว่าเกาหลีเหนือกำลังพิจารณาระงับการเจรจากับสหรัฐฯ ชั่วคราว และอาจทบทวนเรื่องการห้ามการทดสอบขีปนาวุธและนิวเคลียร์ พร้อมกล่าวถึงการประชุมสุดยอดผู้นำสหรัฐฯ และเกาหลีเหนือที่ฮานอย เวียดนาม เมื่อปลาย ก.พ.62 ว่าเกาหลีเหนือไม่ได้ตั้งใจที่จะยอมทำตามข้อเรียกร้องของสหรัฐฯ หรือมีส่วนร่วมในการเจรจาต่อรอบครั้งนี้ และผู้นำสูงสุดเกาหลีเหนืออาจไม่ยอมทำข้อตกลงกับสหรัฐฯ หลังจากถูกปฏิเสธคำขอให้ยกเลิกมาตรการคว่ำบาตรเพื่อแลกกับการทำลายอาวุธนิวเคลียร์ อย่างไรก็ตาม ความสัมพันธ์ส่วนตัวระหว่างผู้นำประเทศทั้งสองยังคงดีอยู่ จนในวันที่ 22 มี.ค.62 ฝ่ายบริหารประธานาธิบดี โดนัลด์ ทรัมป์ ของสหรัฐฯ ดำเนินมาตรการคว่ำบาตรเกาหลีเหนือรอบใหม่ ซึ่งเป็นครั้งแรกหลังการประชุมผู้นำสหรัฐฯ-เกาหลีเหนือ ครั้งที่ 2 เมื่อ ก.พ.62 จากกรณีตรวจพบบริษัทเดินเรือจีน 2 บริษัทให้การช่วยเหลือเกาหลีเหนือ และฝ่าฝืนข้อมูลมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ โดยการดำเนินมาตรการครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของการผลักดันอย่างต่อเนื่องของสหรัฐฯ ที่จะให้เกาหลีเหนือยุติโครงการนิวเคลียร์ ทั้งนี้ สหรัฐฯ เชื่อว่ามาตรการคว่ำบาตรเกาหลีเหนือจะมีประสิทธิภาพมากขึ้นหากได้รับความร่วมมือจากจีน เนื่องจากจีนเป็นประเทศคู่ค้าสำคัญของเกาหลีเหนือ โดยการค้าต่างประเทศของเกาหลีเหนือกว่าร้อยละ 90 ทำกับจีน

การประชุมผู้นำสหรัฐฯ - เกาหลีเหนือ ครั้งที่ 2 นับเป็นการประชุมที่ประชาคมโลกจับตาอย่างใกล้ชิดและคาดหวังถึงความสำเร็จในการปลดอาวุธนิวเคลียร์ แต่ผลการประชุมกลับไม่เป็นไปตามที่นานาประเทศคาดหวังไว้ โดยกระบวนการเจรจาระหว่างสองประเทศไม่ได้ล้มเลิกและจะเกิดขึ้นอีกในอนาคต แต่อาจจะเป็นการเจรจาระดับเจ้าหน้าที่ ซึ่งต้องใช้เวลาอีกระยะหนึ่ง อาจกล่าวได้ว่าการประชุมที่ล้มเหลวครั้งนี้ไม่ได้หมายความว่ากระบวนการเจรจาล้มเหลวไปด้วย แต่เป็นการที่ทั้งสองประเทศถอยหลังไปตั้งหลักก่อนที่จะกลับมาเจรจากันใหม่ ในบริบทของเกาหลีเหนือได้ตั้งเงื่อนไขการปลดอาวุธนิวเคลียร์ก็ต่อเมื่อสหรัฐฯ ดำเนินมาตรการต่างๆ ที่สอดคล้องควบคู่กันไป และหากสหรัฐฯ ยังเดินหน้ากดดันเกาหลีเหนือต่อไป นโยบายปลดนิวเคลียร์ของเกาหลีเหนือก็ยากที่จะเกิดขึ้นอย่างแน่นอน นอกจากประเด็นการพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์แล้วปัจจุบันยังมีอีกประเด็นที่เกาหลีเหนือพยายามมุ่งเน้นคือการพัฒนาเศรษฐกิจ จนอาจกล่าวได้ว่าเกาหลีเหนือมุ่งมั่นในการพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์ไปพร้อมกับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งเกาหลีเหนือพยายามเปิดให้นักลงทุนต่างชาติเข้าไปลงทุนและค้าขายมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความ

ต้องการการช่วยเหลือจากเกาหลีใต้ (ปฏิญญาปณมจอมได้ระบุถึงความพยายามของเกาหลีใต้ที่จะช่วยเกาหลีเหนือด้านเศรษฐกิจ รวมถึงการปรับปรุงและเชื่อมต่อรถไฟระหว่างเกาหลีเหนือกับเกาหลีใต้ และการสนับสนุนให้มีการเปิดเขตอุตสาหกรรมในเกาหลีเหนือขึ้นอีกครั้ง) แต่ความพยายามในการช่วยเหลือดังกล่าว ไม่อาจจะเดินหน้าต่อไปได้มากเนื่องจาก

มาตรการคว่ำบาตรต่อเกาหลีเหนือของสหรัฐอเมริกาที่ยังมีอยู่ ดังนั้น การเจรจาการปลดอาวุธนิวเคลียร์ระหว่างสหรัฐฯ และเกาหลีเหนือ จึงนับว่าเป็นเรื่องที่มีปัจจัยอื่นๆ ประกอบด้วย ไม่ว่าจะเป็นจุดยืนของสหรัฐฯ จุดยืนของเกาหลีเหนือ และประเทศผู้สนับสนุนที่เกี่ยวข้อง

สถานการณ์ด้านไซเบอร์

วิเคราะห์และเรียบเรียงโดย จ.อ.ทศวิญ สุวิมล สารโกศล พสวอ

ทั่วโลกกำลังประสบปัญหาเรื่องการเผยแพร่ข้อมูลทางไซเบอร์ เพื่อการโจมตี หรือการส่งต่อข้อมูลที่เห็นถึงผ่านสื่อโซเชียลมีเดีย โดยมีการหวังผลในการหลอกลวง สร้างความวุ่นวายให้เกิดการแตกแยกเกลียดชังภายในสังคมและส่งผลกระทบต่อสังคม ประเทศชาติ และความมั่นคง หลายประเทศรวมทั้งประเทศไทยได้มีความพยายามหาแนวทางในการรับมือกับสถานการณ์เกี่ยวกับไซเบอร์ผ่านการบังคับใช้กฎหมาย ดังนี้

เวียดนาม ได้ประกาศใช้กฎหมายความมั่นคงทางไซเบอร์ตั้งแต่ 1 ม.ค.62 โดยกำหนดให้บริษัทผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตในเวียดนามลบเนื้อหาที่รัฐบาลเวียดนามพิจารณาแล้วว่าเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศ ทั้งยังกำหนดให้ผู้ใช้บริการรายใหญ่ อาทิ เฟซบุ๊ก และกูเกิล ต้องส่งข้อมูลผู้ใช้งานให้แก่รัฐบาลเวียดนามหากได้รับการร้องขอ รวมทั้งเปิดสำนักงานตัวแทนในเวียดนามด้วย ทั้งนี้ กระทรวงความมั่นคงสาธารณะเวียดนามเผยแพร่ร่างกฎหมายดังกล่าวตั้งแต่ พ.ย.61 และระบุว่า กฎหมายมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันการโจมตีทางไซเบอร์ และปราบปรามกลุ่มที่เป็นปฏิปักษ์กับรัฐบาลด้วยการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อสร้างความรุนแรงและก่อความวุ่นวาย ด้านเฟซบุ๊กออกแถลงการณ์ยืนยันการปกป้องสิทธิความเป็นส่วนตัวส่วนตัวของผู้ใช้งาน รวมถึงเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น โดยจะลบเนื้อหาที่เฟซบุ๊กพิจารณาแล้วว่าละเมิดหลักเกณฑ์ของบริษัท และว่าเฟซบุ๊กมีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนในการปฏิบัติต่อ คำร้องขอของรัฐบาลจากทั่วโลก ส่วนกูเกิลเตรียมเปิดสำนักงานในเวียดนาม แต่ยังไม่ประกาศให้ความเห็นต่อกฎหมายฉบับดังกล่าว ขณะที่สหรัฐฯ สหภาพยุโรป และองค์กรด้านสิทธิมนุษยชนวิจารณ์ว่า เวียดนามกำลังดำเนินรอยตามจีน และทำให้พรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามผูกขาดอำนาจมากขึ้น

กัมพูชา นายกรัฐมนตรี ฮุนเซน สั่งการทุกกระทรวงที่เกี่ยวข้องร่วมกันพิจารณาเรื่องการออกกฎหมายต่อต้านข่าวเท็จและเร่งรัดการร่างกฎหมายต่อต้านอาชญากรรมทางไซเบอร์ เพื่อควบคุมผู้ใช้โซเชียลมีเดีย หลังจากเกิดเหตุการณ์บัญชีผู้ใช้โปรแกรมออนไลน์ Facebook ของ นรม.ฮุนเซน ถูกเจาะเข้าระบบเมื่อเดือน ก.พ.62 ที่ผ่านมา โดยร่างกฎหมายดังกล่าวยังไม่มีการกำหนดเวลาแล้วเสร็จ

รัสเซีย สภาผู้แทนราษฎรของรัสเซียเห็นชอบผ่านร่างกฎหมายว่าด้วยการห้ามและการลงโทษกรณีเผยแพร่ข่าวเท็จ ข่าวลวง จำนวน 2 ฉบับ โดยกฎหมายฉบับแรกว่าด้วยการห้ามเผยแพร่ข้อมูลที่ถูกลบปลอมแปลงให้นำเชื่อถือซึ่งส่งผลให้เป็นภัยคุกคามต่อสุขภาพหรือชีวิต ความสงบเรียบร้อยของสังคม หรือการดำเนินกิจการสาธารณะ กฎหมายฉบับที่สอง ว่าด้วยการเผยแพร่ข้อมูลที่ขัดต่อเกียรติของมนุษย์และศีลธรรมอันดีของสังคม การแสดงออกที่ไม่เคารพต่อสังคมนิยม สัญลักษณ์ของรัฐ รัฐธรรมนูญของประเทศ และหน่วยงานที่ใช้อำนาจรัฐ โดยกฎหมายทั้ง 2 ฉบับนี้จะมีผลบังคับใช้เมื่อได้

รับการรับรองจากสภาสหพันธ์ จากนั้นประธานาธิบดีวลาดิมีร์ ปูติน จะลงนามและประกาศให้สาธารณชนทราบอย่างเป็นทางการ ถึงแม้ว่าร่าง

กฎหมายฉบับนี้ยังไม่มีผลบังคับใช้ แต่มีทั้งผู้ที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย ในร่างกฎหมายดังกล่าว อาทิ ผู้สื่อข่าว นักสิทธิมนุษยชน หรือรัฐมนตรี ฝ่ายรัฐบาลบางคนให้ความคิดว่าการร่างกฎหมายดังกล่าว เป็นการควบคุมการใช้งานสื่ออินเทอร์เน็ตและเข้าจับตาดูการแสดงความคิดเห็นของกลุ่มต่อต้านรัฐบาล ส่วนผู้ที่เห็นด้วยให้เหตุผลว่า ร่างกฎหมายฉบับนี้จะสร้างความเชื่อมั่นในการป้องกันการก่อการร้ายบนเว็บไซต์ สร้างความตระหนักรู้ให้พลเมืองมีระเบียบวินัยและมีความรับผิดชอบในการใช้งานอินเทอร์เน็ตมากขึ้น ในเวลาต่อมารัสเซียได้วางแผนให้ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต (Internet Service Provider: ISP)

ทดสอบปิดการเชื่อมต่อเครือข่ายอินเทอร์เน็ตระหว่างประเทศภายในวันที่ 1 เม.ย.62 ภายใต้โครงการ Russian Internet หรือ RuNet ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับนโยบาย Great Firewall ของประเทศจีน เพื่อให้มั่นใจว่า หากเกิดเหตุการณ์ที่ต้องตัดการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตสู่ภายนอกแล้วจะไม่กระทบกับการใช้งานอินเทอร์เน็ตภายในประเทศ ซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมในการรับมือกับเหตุการณ์ในอนาคต ถึงแม้ว่ายังไม่มีการกำหนดวันทดสอบที่ชัดเจน ในมาตรการดังกล่าวผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตได้มีการวิเคราะห์ถึงการทดสอบครั้งนี้ อาจมีผลกระทบต่อภาคธุรกิจภายในรัสเซีย และจะกระทบกับระบบอินเทอร์เน็ตของประเทศอื่นๆ ด้วยเช่นกัน จากกรณีที่รัฐบาลเตรียมทดสอบการป้องกันการโจมตีทางไซเบอร์ ทำให้ประชาชนชาวรัสเซียกว่า 15,000 คน ออกมาร่วมชุมนุมประท้วงเพื่อคัดค้านในกรุงมอสโกและอีก 2 เมืองใหญ่

สิงคโปร์ เตรียมเสนอร่างกฎหมายต่อรัฐสภากำหนดให้สื่อสังคมออนไลน์ ต้องลงข้อความแจ้งเตือนหรือข่าวสารข้อมูลที่ถูกต้อง เมื่อพบว่ามี การเผยแพร่ข้อมูลเท็จหรือข่าวปลอม (Fake News) รวมทั้งลบข่าวสารข้อมูลที่อาจส่งผลกระทบต่อสังคม

ประเทศไทย เมื่อวันที่ 28 ก.พ.62 สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ที่รัฐบาลไทยมีความพยายามผลักดันตั้งแต่ปี 2558 แต่ร่าง พ.ร.บ.รักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์นี้ได้สร้างความกังวลใจในสื่อสังคมออนไลน์ โดยองค์กรพัฒนาเอกชนด้านสิทธิมนุษยชนซึ่งทำงานกับภาคประชาชน สังคมและคนทั่วไปในสังคม หรือ iLaw ว่า พ.ร.บ.ฉบับนี้ จะเป็นการเปิดช่องให้เจ้าหน้าที่รัฐสามารถละเมิดสิทธิของประชาชนในการแสดงความคิดเห็นต่าง บนโลกออนไลน์ ในกรณีดังกล่าวได้รับการชี้แจงจากผู้เชี่ยวชาญว่า ไม่มีการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล พ.ร.บ.ฉบับนี้ ไม่ได้ถูกออกแบบมาใช้กับประชาชน แต่ออกแบบมาเพื่อรองรับโครงสร้างหน่วยงานพื้นฐานสารสนเทศ หรือที่เรียกว่า critical infrastructure cyber attacks ยกตัวอย่างเช่น การโจมตีระบบคอมพิวเตอร์ของท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ รถไฟฟ้า บริษัทให้บริการโทรคมนาคมรายต่างๆ ซึ่งปัญหาความกังวลเกี่ยวกับ ร่าง พ.ร.บ.ฉบับนี้ มาจากความรวดเร็วในการสื่อสารและส่งต่อข้อมูล

ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ ทั้งที่ยังไม่มี การทำความเข้าใจในเนื้อหาทั้งหมด ทำให้ไม่เข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของ ร่าง พ.ร.บ.รักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ ฉบับนี้ ทำให้ประชาชนรับข่าวสารที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง

1. การประชุมเชิงปฏิบัติการศูนย์วิจัยและคณะผู้เชี่ยวชาญด้านอาเซียน (SAREC) ครั้งที่ 1/2562

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการศูนย์วิจัยและคณะผู้เชี่ยวชาญด้านอาเซียน (SAREC) ครั้งที่ 1/2562 เรื่อง “การบริหารจัดการชายแดนเพื่อรองรับภัยคุกคามความมั่นคงในทศวรรษหน้า: ศึกษาเฉพาะกรณีชายแดนภาคตะวันออกและภาคตะวันตก” ระหว่างวันที่ 7 – 9 ม.ค.62 ณ โรงแรม เดอะเวโล อ.อรัญประเทศ จ.สระแก้ว ซึ่งมีประเด็นสำคัญโดยสรุป ดังนี้

ปัญหาภัยคุกคามที่สำคัญที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน มีดังนี้

ด้านความมั่นคง (1) ปัญหายาเสพติด (2) ปัญหาคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย (3) ปัญหาการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ (4) ปัญหาเรื่องการลักลอบค้าชายสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ (5) ปัญหาการลักลอบค้าอาวุธสงคราม และ (6) ปัญหาการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ด้านเศรษฐกิจ (1) รายได้หลักของประชาชนในพื้นที่จังหวัดสระแก้วได้จากการส่งออกและนำเข้าคือสินค้าบริโภคและสินค้าการเกษตร (2) นักลงทุนชาวจีนเริ่มเข้ามาในพื้นที่เพิ่มมากขึ้นว่าในอนาคตคาดว่าในตลาดโรงเกลือจะมีผู้ค้าชาวจีนนำสินค้าจากจีนเข้ามาขายเพิ่มมากขึ้น (3) โครงสร้างพื้นฐานภายในเขตเศรษฐกิจพิเศษ ยังไม่มีความพร้อมทำให้นักลงทุนยังไม่ได้ให้ความสนใจเท่าที่ควร (4) การขนส่งและการคมนาคมยังขาดการสนับสนุนจากภาครัฐ (5) การดำเนินการของกรมศุลกากรและด่านตรวจคนเข้าเมืองมีความล่าช้ามีผลกระทบต่อ การส่งออกสินค้า โดยเฉพาะสินค้าการเกษตรที่ได้รับความเสียหาย (6) กฎระเบียบหรือกฎหมายของกัมพูชาที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาส่งผลกระทบต่อต้นทุนสินค้าสูงขึ้น (7) แรงงานในพื้นที่จังหวัดสระแก้วมีไม่เพียงพอต้องนำเข้าแรงงานจากประเทศกัมพูชาโดยเฉพาะในช่วงฤดูการเก็บเกี่ยวพืชผลทางการเกษตร

ด้านสังคม (1) ปัญหาด้านแรงงานชาวกัมพูชาที่เข้ามาในพื้นที่ที่เข้ามาทำงานแทนแรงงานไทยจากปัญหาแรงงานไทยเลิกงาน (2) การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมจากการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างกัน จึงทำให้มีวัฒนธรรมต่างชาติเข้ามาผสมกับวัฒนธรรมไทย (3) ภาษาสื่อสาร ชาวต่างชาติสามารถสื่อสารภาษาไทยได้ ในขณะที่คนไทยไม่สามารถสื่อสารและรับรู้ภาษาต่างชาติได้ (4) ปัญหาด้านสาธารณสุข อาทิ การเกิดโรคติดต่อ โรคอุบัติใหม่ และโรคอุบัติซ้ำ ชาวกัมพูชาเข้ามารักษาพยาบาลในไทยมากขึ้น ทำให้ไทยสูญเสียงบประมาณจากการดูแลผู้ป่วยกลุ่มนี้ ปัญหาสิ่งแวดล้อมถูกทำลายจากการเคลื่อนย้ายประชากรกัมพูชาเข้ามาในพื้นที่มากขึ้นทำให้เกิดการแย่งชิงทรัพยากร และ ปัญหาด้านการศึกษาที่เกิดจากชาวกัมพูชาเข้ามาเรียนในประเทศไทยมากขึ้น ทำให้เสียงบประมาณทั้งส่วนกลางและส่วนท้องถิ่นให้กับต่างชาติ

แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพของกลไกในการบริหารจัดการชายแดน เพื่อรองรับภัยคุกคามด้านความมั่นคงในทศวรรษหน้า มีดังนี้ (1) จัดระบบป้องกันพื้นที่ชายแดน (2) พัฒนาระบบการแจ้งเตือนภัยความมั่นคง (3) จัดทำการเชื่อมโยงฐานข้อมูลการสัญจรข้ามแดนประกอบด้วยสินค้าและยานพาหนะ (4) พัฒนาระบบการสัญจรข้ามแดนให้สามารถป้องกันและควบคุมการลักลอบเข้าเมืองและปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ (5) จัดระบบแรงงานต่างด้าวข้ามแดน เป็นการใช้ระบบการปฏิบัติงานให้มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ (6) พัฒนาระบบการตรวจโรคระบาดและระบบส่งต่อผู้ป่วยข้ามพรมแดนให้มีประสิทธิภาพ (7) ดำเนินการจัดระเบียบพื้นที่ที่มีเงื่อนไขของปัญหาความมั่นคงและควบคุมการใช้พื้นที่ที่มีปัญหาเขตแดน (8) พัฒนาระบบการข่าว การบูรณาการข่าวโดยใช้การเชื่อมโยงฐานข้อมูลด้านการข่าวที่มีความแม่นยำ (9) สนับสนุน พัฒนาปฏิบัติการข่าวสาร และการประชาสัมพันธ์ในพื้นที่ชายแดน และ (10) จัดฝึาดตรวจพื้นที่ชายฝั่งทะเล การใช้ระบบฐานข้อมูลด้านความมั่นคงทางทะเล การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร ตลอดจนแนวคิดในการใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลางเพื่อการติดตามสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในทะเล

ข้อเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงตามแนวชายแดนในปัจจุบันและอนาคต มีดังนี้ (1) ใช้ศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นแนวทาง (2) การมีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) ที่สมบูรณ์และมีฐานข้อมูล (Database) ที่บูรณาการ และเชื่อมโยงกันทั้งหน่วยงานภาครัฐในประเทศและต่างประเทศ (3) การแก้กฎหมายให้เอื้อต่อการทำงานและสอดคล้องต่อสภาพความเป็นจริง (4) การปลูกฝังค่านิยมที่ดีให้เกิดขึ้นกับประชาชน (5) ต้องมีการปักปันเขตแดนให้แล้วเสร็จและมีความชัดเจนมากขึ้น และ (6) การสื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐกับประชาชน เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในการทำงานของภาครัฐ

2. การประชุมเครือข่ายนักยุทธศาสตร์

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จัดประชุมเครือข่ายนักยุทธศาสตร์ เรื่อง “การตรวจสอบสถานะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ เพื่อรองรับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี” ระหว่างวันที่ 10 - 11 ม.ค.62 ณ ห้องประชุม 421 อาคารเอนกประสงค์ สปท. ซึ่งการจัดประชุมเครือข่ายนักยุทธศาสตร์ ประจำปี 2562 เพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรของกองทัพให้เป็นนักยุทธศาสตร์ (Strategist) ที่สามารถประเมินสภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ทหารและยุทธศาสตร์ชาติได้ รวมทั้งสามารถให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านการทหารและด้านความมั่นคง ตลอดจนการเสริมสร้างองค์ความรู้ให้กับหน่วยงานของกองทัพไทย ภาครัฐ ภาคเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านยุทธศาสตร์และความมั่นคง สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปจัดทำยุทธศาสตร์ในหน่วยงานต้นสังกัด มีการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพในการสนับสนุนการปฏิบัติงานของประเทศให้บรรลุตามเป้าหมายของแผนยุทธศาสตร์ ระยะ 20 ปี เพื่อบรรลุเป้าหมายของชาติ คือ ความเจริญก้าวหน้าและการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยวัตถุประสงค์ของการจัดประชุมฯ คือ (1) เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจและการยอมรับสถานะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ชาติ ให้บรรลุเป้าหมายของชาติ เพื่อให้บุคลากรทางด้านยุทธศาสตร์สามารถปฏิบัติงานในสาขาและสายงานที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ (2) เพื่อระดมสมองของผู้ร่วมประชุม และนักยุทธศาสตร์ในการตรวจสอบสถานะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ เพื่อรองรับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โดยสามารถคาดการณ์ผลสำเร็จตามเป้าหมายได้ในระยะยาวและกำหนดวางแผนงานรองรับได้อย่างถูกต้อง (3) เพื่อนำเสนอแนวคิดเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic thinking) และข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย (Policy Brief) ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารระดับสูงและผู้นำองค์กรทุกภาคส่วน ให้หน่วยงานนำไปดำเนินการตามแผนงานยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (4) เพื่อเสริมสร้างเครือข่ายนักยุทธศาสตร์ร่วมกันระหว่างหน่วยงานด้านยุทธศาสตร์ ทั้งในกองทัพและนอกกองทัพ ให้มีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม เป็นที่ยอมรับในฐานะหน่วยงานทางวิชาการด้านยุทธศาสตร์และความมั่นคงของกองทัพไทยและระดับชาติ

3. การประชุมเชิงสัมมนาทางวิชาการศูนย์อาเซียนศึกษา สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ครั้งที่ 2/2562

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ฝ่ายเลขานุการศูนย์อาเซียนศึกษา สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จัดการประชุมเชิงสัมมนาทางวิชาการ ศอศ.สปท. ครั้งที่ 2/2562 เรื่อง “วิกฤตการณ์โรฮิงญา ความท้าทายของไทยต่อการเป็นประธานอาเซียน” เมื่อวันที่ 23 ม.ค.62 ณ ห้องเรียนบัณฑิตวิทยาลัย 1 สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ โดยมี พล.ต. ไพศาล งามวงษ์วาน รอง เสธ.สปท. เป็นประธานในการประชุมฯ มีประเด็นสำคัญสามารถสรุปได้ดังนี้

พัฒนาการของความขัดแย้งระหว่างชาวเมียนมาและชาวโรฮิงญา เกิดขึ้นมาจากหลายปัจจัย ได้แก่ การสู้รบในสมัยพระเจ้าปดุงระหว่างรัฐยะไข่ที่นับถือศาสนาอิสลามกับรัฐเมียนมาที่นับถือศาสนาพุทธ เมื่อฝ่ายใดได้รับชัยชนะก็จะเผาทำลายศาสนาของฝ่ายที่พ่ายแพ้สงคราม การที่ชาวโรฮิงญาถูกเกณฑ์เข้ามาช่วยอังกฤษสู้รบกับเมียนมาจนสามารถยึดเป็นอาณานิคมได้สำเร็จ การที่รัฐบาลเมียนมาไม่ให้อาณาเขตชาวโรฮิงญาที่อพยพหลังปี ค.ศ.1982 เป็นพลเมืองเมียนมา ความแตกต่างของชาวโรฮิงญาที่เกิดขึ้นจากลักษณะของรูปร่าง หน้าตา และผิวพรรณ ที่มีความคล้ายคลึงกับชาวบังกลาเทศ การที่รัฐบาลเมียนมาไม่ยอมรับให้ชาวโรฮิงญาเป็นชนกลุ่มน้อยกลุ่มหนึ่งของเมียนมา สิ่งเหล่านี้ก็กลายเป็นแรงขับเคลื่อนที่ก่อให้เกิดความรุนแรงในรัฐยะไข่จนถึงปัจจุบัน

ที่ตั้งทางภูมิรัฐศาสตร์ของรัฐยะไข่ อยู่ในพื้นที่ที่ลุ่มมรสุมพัดผ่าน ทำให้ความเป็นอยู่ของชาวโรฮิงญามีความแร้นแค้น ส่งผลให้ต้องอพยพออกไปแสวงหางานทำนอกประเทศ ผู้อพยพชาวโรฮิงญาส่วนใหญ่จะอยู่ช่วงวัยทำงาน ซึ่งเป้าหมายในการอพยพย้ายถิ่นฐานของชาวโรฮิงญา คือ มาเลเซีย เพราะมีความคล้ายคลึงกันทั้งด้านการนับถือศาสนา ลักษณะของผิวพรรณ และรูปร่างหน้าตา ส่วนไทยเป็นเพียงประเทศทางผ่านและจุดพักเท่านั้น การอพยพจะใช้เรือประมงที่สามารถแล่นผ่านคลื่นลมที่รุนแรงได้และเข้ามาพักที่ฝั่งไทย จากนั้นจึงเดินทางต่อไปยังมาเลเซีย ซึ่งแต่ละจุดจะมีการเรียกเก็บเงินค่าใช้จ่ายในการเดินทาง หากตัวผู้อพยพไม่มีเงินก็จะมีกรติดต่อบรรณกรหรือญาติเพื่อเรียกเก็บเงิน ผู้อพยพชาวโรฮิงญาจึงมักลักลอบเดินทางเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายในช่วงที่ไม่มีมรสุม

สถานการณ์เกี่ยวกับผู้อพยพชาวโรฮิงจาในปัจจุบัน จากข้อมูลของหน่วยงานด้านความมั่นคงของไทยพบว่าชาวโรฮิงจาบางส่วนที่ตกเป็นเหยื่อของขบวนการค้ามนุษย์ และจากข้อมูลเชิงสถิติพบว่า การจับกุมชาวโรฮิงจาที่ลักลอบเดินทางเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมาย และการช่วยเหลือผู้ที่ตกเป็นเหยื่อของขบวนการค้ามนุษย์มีจำนวนลดน้อยลง สืบเนื่องจากการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดของเจ้าหน้าที่ไทย และการบริหารจัดการปัญหาที่ดีของรัฐบาลไทย โดยเฉพาะปัญหาในเรื่องการค้ามนุษย์

สำหรับ **กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.)** เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีบทบาทในการช่วยเหลือชาวโรฮิงจา โดยจะมีการคัดแยกกลุ่มผู้เสียหายซึ่งพิจารณาตามองค์ประกอบ 3 ข้อ คือ การพิจารณาที่การกระทำ การพิจารณาที่วิธีการ และการแสวงประโยชน์ ทั้งนี้ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์จะได้รับการคุ้มครองตามมาตรา 33 แต่ถ้าวินิจฉัยว่ามีใช้เป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ก็จะส่งต่อไปให้หน่วยงานอื่นที่รับผิดชอบต่อไป สำหรับผู้เสียหายที่อยู่ในความรับผิดชอบของ พม. สามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม กล่าวคือ **กลุ่มแรก** เป็นกลุ่มที่อยู่ระหว่างรอดำเนินการส่งไปประเทศที่สามเพื่อตั้งถิ่นฐานใหม่ (เนื่องจากสหรัฐอเมริกา ชะลอการรับเข้าผู้อพยพตามยุทธศาสตร์ความมั่นคงฉบับใหม่ของสหรัฐฯ (America First) ที่มุ่งเน้นให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ของสหรัฐฯ และพลเมืองชาวอเมริกัน โดยปัจจุบันยังมีชาวโรฮิงจาตกค้างอยู่ในไทยอีกจำนวนหนึ่ง) **กลุ่มที่สอง** เป็นกลุ่มที่ถูกปฏิเสธการตั้งถิ่นฐานจากประเทศที่สาม ซึ่งชาวโรฮิงจาจากกลุ่มนี้จะมีภาวะเครียดและวิตกกังวล เนื่องจากไม่สามารถออกไปทำงานภายนอกสถานคุ้มครองได้ และไม่มีแนวทางที่ชัดเจนว่าจะมีการดำเนินการกับพวกเขาอย่างไร และ **กลุ่มที่สาม** เป็นกลุ่มผู้หญิงและเด็กที่มีความประสงค์จะเดินทางไปมาเลเซีย เนื่องจากมีสามีหรือญาติอยู่ที่มาเลเซีย

4. การประชุมสนทนายุทธศาสตร์ ครั้งที่ 3/2562

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จัดการประชุมสนทนาปัญหายุทธศาสตร์ ครั้งที่ 3/2562 เรื่อง “ประเด็นความท้าทายทางยุทธศาสตร์ที่จะมีผลกระทบต่อโลก ภูมิภาค และอาเซียนในอนาคตอันใกล้” เมื่อวันที่ 11 ก.พ.62 ณ ห้องประชุม ศสย.สปท. ซึ่งมีสถานการณ์ แนวโน้ม ความท้าทาย ที่จะเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในระดับโลก ระดับภูมิภาค อาเซียน และไทย สำคัญโดยสรุป ดังนี้

- **ยุทธศาสตร์โลกที่น่ากังวลที่สุด** คือ ยุทธศาสตร์หนึ่งเส้นทางสายไหมทางบกหนึ่งเส้นทางสายไหมทางทะเลของจีน (Belt and Road Initiatives : BRI) ซึ่งเน้นการขยายโครงสร้างพื้นฐานทั้งทางราง ทางถนนและทางทะเล เชื่อมโยงจีนสู่ภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลก สำหรับสหรัฐฯ ปธน.โดนัลด์ทรัมป์ ได้เปลี่ยนยุทธศาสตร์ด้านการต่างประเทศ เน้นนโยบายชาตินิยมปิดประเทศ ไม่เน้นโลกภิวัตน์ ตลาดโลกและเสรี มุ่งอเมริกามาก่อน (America First) เกิดสงครามการค้า (Trade war) กับจีน อาเซียน ญี่ปุ่นและยุโรป ซึ่งสหรัฐฯ ดำเนินนโยบายที่ทำให้พันธมิตรเดิม เช่น เยอรมนี ญี่ปุ่น ยุโรป ห่างออกไป

- **ภูมิรัฐศาสตร์โลก** ประกอบด้วย การมองเชิงรุก และการมองเชิงสร้างสรรค์กล่าวคือ (1) ปัจจุบันภาพในโลกซับซ้อน จากเดิมในช่วงสงครามเย็นที่มี 2 ขั้ว ไปสู่ยุค New Cold War ซึ่งมี ผู้เล่นเพิ่มมากขึ้นนอกเหนือจากสหรัฐฯ รัสเซีย จีน เช่น อินเดีย กลุ่ม Non – State Actor ต่างๆ (เช่น IS) รวมถึง Social movement ซึ่งมีบทบาทมากขึ้น (2) การรักษาสมดุลระหว่างมหาอำนาจ สหรัฐฯ และจีน พบว่าทั้งคู่มีสัมพันธที่ทั้งขัดแย้งและร่วมมือ (Complex Engagement) คือ บางครั้งร่วมมือ และบางครั้งขัดแย้งท่ามกลางความซับซ้อนของสภาพแวดล้อมโลกที่เพิ่มมากขึ้น

- **ในระดับภูมิภาค** การเติบโตของกลุ่มก่อการร้ายในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นผลมาจากปัจจัยภายในของประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอง การก่อการร้ายคือผลลัพธ์และปลายเหตุที่เกิดขึ้นจากความล้มเหลวของรัฐ ในการจัดการกับรากเหง้าปัญหาภายในประเทศตน อันนำมาซึ่งการก่อตัวขึ้นของกลุ่มติดอาวุธต่อต้านรัฐที่หลากหลายกระจายอยู่ทั่วภูมิภาค ภัยจากความรุนแรงในภูมิภาคนี้วางอยู่บนบริบทของ “ความเป็นไปภายใน” ของประเทศต่างๆ ทั้งอินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และไทย ดังนั้นการทำความเข้าใจต่อปรากฏการณ์ดังกล่าว จึงต้องอยู่บนฐานของการตระหนักว่า กลุ่มก่อการร้ายเป็นเสมือน “อาการของโรค” อันเป็นปฏิกิริยาตอบกลับต่ออำนาจรัฐ ที่สั่นคลอน อ่อนแอตลอดจนความชอบธรรมของรัฐในบางพื้นที่ที่ลดน้อยลง

- **การก่อการร้ายทางชีวภาพ (Bioterrorism)** การโจมตีให้เกิดการติดเชื้อร้ายแรงตัวอย่างเช่นการใช้สารเคมี “ฝนเหลือง” ในสงครามเวียดนาม เป็นภัยที่สามารถเห็นและป้องกันได้ แต่การก่อการร้ายทางชีวภาพจากการโจมตีด้วยเชื้อแบคทีเรีย ไวรัส เช่น เชื้ออีโบล่า นั้น มองไม่เห็น รวดเร็วและอันตรายกว่า วิธีป้องกันและควบคุมจึงเน้นทั้งการตั้งรับและการรุก เนื่องจากไทยเป็นศูนย์กลางของภูมิภาคในเรื่องต่างๆ รวมทั้งเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์ (Medical Hub) ด้วย

5. การประชุมเชิงสัมมนาทางวิชาการศูนย์อาเซียนศึกษา สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ครั้งที่ 3/2562

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ/ฝ่ายเลขานุการศูนย์อาเซียนศึกษา สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จัดการประชุมเชิงสัมมนาทางวิชาการ ศอศ.สปท. ครั้งที่ 3/2562 เรื่อง “ทิศทางการเมืองมาเลเซียผลกระทบต่อความมั่นคงของไทย” เมื่อวันที่ 12 - 13 ก.พ.62 ณ โรงแรม ณ เวลา จ.ราชบุรี โดยมี พล.ท. ปรีพัฒน์ ผลาสินธุ์ รอง ผบ.สปท. เป็นประธานในการประชุมฯ ผลที่ได้จากการสัมมนากลุ่มย่อย (workshop) สรุปได้ดังนี้

1. การเมืองมาเลเซียส่งผลกระทบต่ออาเซียน ดังนี้ (1) สถานการณ์ทางการเมืองมาเลเซียส่งผลกระทบต่อชาติสมาชิกอาเซียนต้องตระหนักและให้ความสำคัญเกี่ยวกับประเด็นปัญหาที่ซับซ้อนมากขึ้น (2) การดำเนินการนโยบายภูมิบุตรของมาเลเซีย ที่ส่งผลกระทบต่อและทำให้เกิดความขัดแย้งของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในมาเลเซียเอง และส่งผลกระทบต่อการดำเนินนโยบายระหว่างประเทศของชาติสมาชิกอาเซียน (3) การแสดงท่าทีของผู้นำมาเลเซียที่มีความแข็งกร้าวต่อนานาชาติ อาจส่งผลกระทบต่อชาติอาเซียนในอนาคต (4) การที่มาเลเซียมีเสถียรภาพในการดำเนินนโยบายสูง อาจเป็นโอกาสและส่งผลดีให้แก่ชาติสมาชิกอาเซียนในการดำเนินนโยบายต่าง ๆ กับมาเลเซียมากขึ้น (5) การแสดงนโยบายต่างประเทศของมาเลเซียเกี่ยวกับปัญหาทะเลจีนใต้ อาจส่งผลกระทบต่อชาติสมาชิกอาเซียนเองและประเทศอื่น ๆ นอกภูมิภาค (6) การแข่งขันในการเป็นศูนย์กลางอาเซียน อาจทำให้อำนาจที่แท้จริงไม่ได้อยู่ที่ประธานอาเซียน และอาจทำให้มาเลเซียมีอำนาจเข้าป้อนำชาติสมาชิกอาเซียนในประเด็นต่าง ๆ ได้ และ (7) ปัญหาบุคคล 2 สัญชาติในมาเลเซียอาจก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ แก่ชาติสมาชิกอาเซียนในอนาคต เช่น การค้ามนุษย์ การค้าสิ่งผิดกฎหมาย การก่อการร้าย ฯลฯ

2. ความร่วมมือระหว่างอาเซียนและมาเลเซียจะร่วมมือกันเพื่อประโยชน์สูงสุด ดังนี้ (1) การเสริมสร้างการเชื่อมโยง (Connectivity) ของชาติอาเซียนในมิติต่าง ๆ ไม่ควรคำนึงถึงความแตกต่างของชาติ ศาสนา แต่ให้คำนึงภาพรวมของอาเซียน (2) อาเซียนควรเสริมสร้างการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้นำของชาติสมาชิกอาเซียนให้มีความใกล้ชิดมากขึ้น เช่น การเดินทางเยี่ยมเยือนระหว่างผู้นำ (3) การดำเนินการจัดกิจกรรม เพื่อเป็นปัจจัยขับเคลื่อนชาติอาเซียน เช่น การท่องเที่ยวอาเซียน อาหารอาเซียน เป็นต้น (4) ควรมีการเสริมสร้างความไว้วางใจระหว่างชาติอาเซียนมากขึ้น เพื่อให้เกิดผลประโยชน์ร่วมกันอย่างแท้จริง อันจะนำไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน (5) มาเลเซียและอาเซียน ควรให้การสนับสนุนการเจรจาสันติภาพในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และประเด็นปัญหาอื่น ๆ ของชาติสมาชิกอาเซียน (6) ชาติสมาชิกอาเซียน ควรยึดถือปฏิบัติตามกฎบัตรอาเซียนอย่างเคร่งครัด (7) หน่วยงานด้านความมั่นคงของชาติสมาชิกอาเซียน ควรดำเนินงานภายใต้กรอบการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน (8) การเสริมสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับการรวมตัวเป็นอาเซียนให้แก่ประชาชนในทุกระดับชั้นเกิดความเข้าใจที่ตรงกัน โดยการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง และ (9) อาเซียนควรรักษาเสถียรภาพและแก้ปัญหาด้วยตนเอง เพื่อป้องกันการแพร่ขยายพลังอำนาจของชาติมหาอำนาจ

3. การเมืองของมาเลเซียจะส่งผลกระทบต่อประเทศไทย ดังนี้ (1) ด้านการเมืองและความมั่นคง : ในยุคของ ดร.มหาเธร์ นโยบายด้านความมั่นคงในภาพรวมไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากนัก เนื่องจากการมีความสัมพันธ์ที่ดีในระดับผู้นำ โดยในทศวรรษ 2561 ดร. มหาเธร์ เยือนไทยถึงสามครั้ง

อย่างไรก็ตาม หากในอนาคต นายอันวาร์ ขึ้นมาเป็นผู้นำมาเลเซีย นโยบายในเรื่องสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ อาจมีการเปลี่ยนแปลง เนื่องจาก นายอันวาร์ มีความเป็นมุสลิม และเห็นใจพี่น้องมุสลิมมากกว่าในยุคของ อดีตนายกรัฐมนตรีนajib นอกจากนี้ยังมีความต้องการให้พื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้เป็นเขตปกครองพิเศษ ดังนั้นแนวนโยบายในอนาคตจึงอาจมีแนวนโยบายที่เอื้อเอียงไปทางพี่น้องมุสลิม (2) ด้านเศรษฐกิจ : หากในอนาคตมีการเปลี่ยนแปลงผู้นำทางการเมือง แนวนโยบายและยุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจอาจไม่เปลี่ยนแปลงมาก/ไม่กระทบต่อไทยมากนัก เนื่องจากที่ผ่านมาไทยเป็นฝ่ายขาดดุลการค้ากับมาเลเซีย และไทยไม่มีท่าเรือขนาดใหญ่ทางภาคใต้จึงทำให้การส่งออกของไทยต้องพึ่งมาเลเซีย และ (3) ด้านสังคมและวัฒนธรรม : ดร. มหาเธร์ และนายอันวาร์ ยึดหลักอิสลามสายกลาง เช่นเดียวกับ อดีตนายกรัฐมนตรีนajib จึงไม่มีการเปลี่ยนแปลงในทางนโยบายมากนัก

4. กองทัพและหน่วยงานภาครัฐควรเตรียมพร้อมในการรับมือกับความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของมาเลเซียในอนาคต ได้ดังนี้ **มาตรการเชิงรุก** ได้แก่ (1) การเสริมความเข้มแข็งของกลไกในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ โดยเฉพาะอาชญากรรมข้ามชาติ (2) การพัฒนาระบบการข่าว และการแจ้งเตือนร่วมกัน (3) การดำรงและดำเนินความสัมพันธ์โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ร่วมกัน เช่น การเชื่อมโยงพื้นที่ชายแดน การอำนวยความสะดวกต่างๆ การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร เป็นต้น (4) ในด้านการศึกษา ควรมีการบูรณาการร่วมกันในการสร้างภูมิคุ้มกันทางการศึกษา เช่น การให้การศึกษาก่อนขึ้น การให้ความรู้ในการอยู่ร่วมกันโดยสันติวิธี และ (5) ใช้โอกาสที่ไทยเป็นประธานอาเซียนในปี 2562 ในการรักษาผลประโยชน์แห่งชาติ **มาตรการเชิงรับ** ได้แก่ (1) ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ และ (2) ร่วมมือกันในการสร้างสันติสุขในชายแดนใต้ (3) ไทยและมาเลเซียจะมีแนวทางในการสร้างความร่วมมือกันได้อย่างไร

5. แนวทางในการสร้างความร่วมมือกันในอนาคต ได้แก่ (1) ผลักดันให้มีหอการค้าจังหวัด ไทย-มาเลเซีย เพื่อเข้ามาเพิ่มประสิทธิภาพด้านการค้า/การลงทุน (2) ไทยและมาเลเซียควรเสริมสร้างความสัมพันธ์ภาพรวมอย่างรอบด้าน และ (3) ส่งเสริมประสิทธิภาพกลไกที่มีอยู่ของไทยและมาเลเซียให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

6. การเมืองของมาเลเซียจะส่งผลกระทบต่อสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังนี้ (1) ดร. มหาเธร์ จะช่วยให้การแก้ปัญหาเป็นไปในทางที่ดีขึ้น มีความสัมพันธ์ที่ดีกับไทย เป็นอิสลามสายกลางที่ประนีประนอม ซึ่งจะช่วยให้แนวทางในการแก้ไขปัญหาเป็นไปในทางที่ดีขึ้นตามไปด้วย ดังนั้นจึงควรเร่งดำเนินการกระชับความสัมพันธ์ 2 ปีนี้ (2) ไทยต้องปรับนโยบายใหม่การแก้ปัญหาใหม่ เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงผู้นำด้านความมั่นคงมาเลเซีย และมีแนวคิดที่แตกต่างจากเดิม จึงต้องเริ่มความสัมพันธ์ใหม่กับไทย และอาจส่งผลกระทบต่อประสานงาน (3) มีนโยบายเชิงรุกด้านการต่างประเทศ เช่น การจัดทำโครงการบ้านที่เมืองน่องระหว่างสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยกับกัวตาบารู กลันตัน ตรังกานู ให้คนฝ่ายมาเลเซียขึ้นขอบฝ่ายไทยมากขึ้น เพื่อให้ผลประโยชน์แห่งชาติเกิดขึ้นร่วมกันทั้งสองฝ่าย และ (4) การปลูกฝังเยาวชนผ่านโรงเรียนปอเนาะ ซึ่งส่งผลมากในพื้นที่ เช่น ความเชื่อ ศาสนา และความขัดแย้งในพื้นที่

7. กองทัพและหน่วยงานภาครัฐควรเตรียมพร้อมในการรับมือกับความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของมาเลเซียในอนาคต ดังนี้ (1) สานความสัมพันธ์กับผู้นำเหล่าทัพ พลเรือนของมาเลเซีย และชุมชน (2) พัฒนาการข่าวให้มีความทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์มากขึ้น (3) ปรับนโยบาย โดยการใช้การกำหนดภาพอนาคต (Scenario) (4) จัดกิจกรรมเชื่อมความสัมพันธ์ เช่น กีฬาร่วมกัน (5) ส่งเสริมให้การเมืองมีเสถียรภาพ (6) ดำเนินนโยบายความมั่นคงต่อกันที่ติดต่อไป (7) พัฒนาระบบบริการสุขภาพให้ครบวงจรเพื่อรองรับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง และ (8) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเชื่อมระหว่างประเทศ

6. การประชุมสนทนาปัญหายุทธศาสตร์ครั้งที่ 4/2562

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จัดการประชุมสนทนาปัญหายุทธศาสตร์ ครั้งที่ 4/2562 เรื่อง “แนวทางการเรียกคนเข้ากองประจำการของกองทัพไทยในทศวรรษหน้า” เมื่อวันที่ 21 ก.พ.62 ณ ห้องประชุม ศสย.สปท. ซึ่งมี สรุปได้ดังนี้

มุมมองสถานการณ์ หรือรูปแบบของการเรียกคนเข้าประจำการในปัจจุบัน

• ปัจจุบันบริบทของโลกเปลี่ยนแปลงไปค่อนข้างมาก ส่งผลให้สังคมไทยเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย โดยปัจจุบันสังคมไทยให้ความสำคัญในปัจจัยด้านเศรษฐกิจ การมีคุณภาพชีวิตที่ดี การลดความยากจน และการลดความเหลื่อมล้ำ จึงทำให้มีแนวคิดในการปรับเปลี่ยนวิธีการและรูปแบบของการเกณฑ์ทหาร ซึ่งถูกมองว่าเป็นการบังคับให้เข้ามาเป็นทหารโดยไม่สมัครใจอันส่งผลกระทบต่อทางจิตใจทั้งตัวเองและครอบครัว อีกทั้งหลายคนมองว่าการสมัครใจเข้ารับราชการทหารจะทำให้สามารถปฏิบัติงานได้ดีกว่าการถูกบังคับ แต่อย่างไรก็ตามทุกคนมีความเห็นว่าประเทศชาติจำเป็นต้องมีทหารในการป้องกันประเทศ

• สำหรับสถานการณ์จำนวนของผู้ที่สมัครใจเข้ารับการเกณฑ์ทหารในปัจจุบัน

มีประมาณ 46 เปอร์เซ็นต์ และคาดว่าจะมีการเข้าประจำการด้วยความสมัครใจมากขึ้นทุกปี ซึ่งสอดคล้องกับหลายประเทศในโลกที่ไม่ใช้การเกณฑ์ทหารด้วยการบังคับ โดยมีข้อมูลด้านตัวเลขที่สำคัญ ดังนี้ (1) ประเทศที่มีการยกเลิกการเข้ารับราชการทหารโดยการบังคับ มาเป็นการคัดเลือกโดยสมัครใจเพียงอย่างเดียว จำนวน 103 ประเทศ (2) ประเทศที่ยกเลิกการเกณฑ์ทหาร แต่ยังคงสงวนอำนาจในการรื้อฟื้นการเกณฑ์ทหารในยามสงครามหรือเกิดวิกฤติไว้ ได้แก่ แอลบาเนีย ยูเครน และไต้หวัน (3) ประเทศที่ยังคงคัดเลือกแบบการบังคับอย่างเดียว จำนวน 26 ประเทศ และ (4) ประเทศที่มีการคัดเลือกแบบสมัครใจและแบบบังคับ จำนวน 45 ประเทศ รวมทั้งประเทศไทย

ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเรียกคนเข้าประจำการของกองทัพไทยในปัจจุบัน

• การร้องเรียนในประเด็นเรื่องการละเมิดสิทธิมนุษยชนในห้วงของการเกณฑ์ทหารมีเกิดขึ้นทุกปี โดยเฉพาะกลุ่มที่มีความหลากหลายทางเพศ เนื่องจากคนกลุ่มนี้เมื่อไปเข้าเกณฑ์ทหารจะถูกระบุในใบ สด.43 (ใบรับรองผลการตรวจเลือกทหาร) ให้เป็นบุคคลประเภทที่สามคือ เดิมใช้คำว่า “ผู้มีความผิดปกติทางจิตถาวร” ซึ่งทำให้เกิดผลกระทบในการศึกษาและการประกอบวิชาชีพในอนาคตของบุคคลนั้น ๆ แม้ภายหลังจาก เม.ย.55 ได้มีการแก้ไขถ้อยคำในใบ สด.43 ให้เปลี่ยนมาเป็น “ภาวะทางเพศสภาพไม่ตรงกับเพศกำเนิด” ซึ่งผู้รับผลกระทบมองว่าการระบุดังกล่าวนี้เป็นสิ่งที่กองทัพยังละเมิดสิทธิมนุษยชนอยู่

• เนื่องจากวิธีการคัดเลือกในปัจจุบันเป็นลักษณะของการบังคับด้วยกฎหมาย จึงทำให้ได้บุคคลที่เข้ามาเป็นทหารอย่างไม่เต็มใจ ทำให้ไม่เกิดการพัฒนาศักยภาพของพลทหารได้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้ทำให้เกิดการเสียโอกาสในความก้าวหน้าทางอาชีพและความเจริญเติบโตในการทำงาน และอาจเกิดการทุจริตคอร์รัปชันขึ้นได้

• ประชาชนรุ่นใหม่มีแนวโน้มที่จะมีแนวคิดที่เป็นอิสระมากขึ้น ดังนั้นการถูกบังคับให้เกณฑ์ทหารโดยไม่สมัครใจ จะทำให้ประชาชนมีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อกองทัพ และ

อาจนำไปสู่การต่อต้านกองทัพเพิ่มมากขึ้น

• โครงสร้างทางสังคมและประชากรไทยในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไป เช่น สังคมไทยกำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างเต็มตัว การมีอัตราการเกิดของประชากรต่ำ การขาดแคลนแรงงาน เป็นต้น ดังนั้นอัตราการเกณฑ์ทหาร จะส่งผลกระทบต่อโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมของไทยด้วย

7. การประชุมทางวิชาการนานาชาติด้านความมั่นคงแห่งอาเซียน (Track II Network of ASEAN Defence and Security Institutions: NADI)

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จัดการประชุมทางวิชาการนานาชาติด้านความมั่นคงแห่งอาเซียน (Track II Network of ASEAN Defence and Security Institutions: NADI) ประจำปี 2562 ครั้งที่ 12 (12th Annual Meeting) และการประชุมหารืออย่างไม่เป็นทางการ (Retreat Meeting) ระหว่าง 25 ก.พ. - 3 มี.ค.62 ณ โรงแรม ฮอลิเดย์ อินน์ เชียงใหม่ จ.เชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อแลกเปลี่ยนทางวิชาการกับสถาบันเครือข่ายทางวิชาการด้านความมั่นคงของประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง ๑๐ ประเทศและเพื่อให้ NADI สามารถให้การสนับสนุนด้านวิชาการต่อที่ประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน (ASEAN Defence Minister's Meeting: ADMM) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญจากการนำเสนอตามหัวข้อ ดังนี้

การนำเสนอหัวข้อ ASEAN Defence Security Foresighting in the Next 2 Decades มีประเด็นสำคัญ ดังนี้ (1) ภัยคุกคามความมั่นคงของอาเซียนในอีกสองทศวรรษข้างหน้า ได้แก่ การรักษาความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ในยุค Internet of Things (IoT) การก่อการร้ายและอิทธิพลจากแนวคิดนิยมความรุนแรง การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ อาชญากรรมข้ามชาติ และอิทธิพลของชาติมหาอำนาจที่จะเข้ามาในภูมิภาค โดยเฉพาะจีนและสหรัฐฯ (2) อาเซียนยังคงมีบทบาทสำคัญในการสร้างความมั่นคงให้เกิดขึ้นในภูมิภาค โดยเฉพาะการใช้กลไกด้านการทูตเชิงป้องกัน สำหรับด้านเศรษฐกิจ อาเซียนยังคงเป็นตลาดการค้าที่มีศักยภาพสูง ซึ่งการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจระหว่างกัน จะเป็นปัจจัยที่สร้างความแข็งแกร่งให้กับชาติสมาชิกอาเซียนในอีกสองทศวรรษข้างหน้า (3) อาเซียนควรเพิ่มความคล่องตัวในการปฏิบัติตามข้อกำหนดในกฎบัตรอาเซียน และแผนงานด้านการเมืองและความมั่นคงอาเซียน พร้อมกับการเสริมความแข็งแกร่งให้กับเสาหลักทั้งสามของอาเซียน เพื่อเพิ่มโอกาสในการรับมือกับภัยคุกคาม และการรักษาความมั่นคงของอาเซียนในสองทศวรรษข้างหน้าได้ครอบคลุมยิ่งขึ้น (4) ควรใช้กลไกความร่วมมือของอาเซียนที่มีอยู่เสริมสร้างความเข้มแข็งด้านไซเบอร์ โดยเริ่มความคิดให้ไกลไปกว่าความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ เพื่อสร้างความร่วมมือที่เป็นรูปธรรมในการพัฒนา กฎ กติกา สำหรับการใช้ประโยชน์จากปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) หรือแม้แต่อุปกรณ์ทางทหารซึ่งอาจถูกคุกคามจาก Cyber warfare

การนำเสนอหัวข้อ Drivers that lead to Sustainable Security มีประเด็นสำคัญ ดังนี้ (1) ในมุมมองด้านการป้องกันประเทศนั้น ควรให้ความสำคัญกับการสร้างและการกระชับความสัมพันธ์ที่ระหว่างหน่วยงานทหารและป้องกันประเทศ โดยการฝึกร่วมทางการทหารระดับพหุภาคี การแลกเปลี่ยนการเยือนระดับผู้นำ อาเซียนจำเป็นต้องมองถึงความร่วมมือระหว่างภาคส่วนเพื่อสร้างอาเซียนที่มีความยืดหยุ่น การตรวจหา/การเตือนภัยล่วงหน้า และฟื้นตัวอย่างรวดเร็ว เพื่อให้ภูมิภาคยังคงความคล่องตัวและรับมือกับความท้าทายที่ซับซ้อนในอนาคต (2) ประเด็นเรื่องภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ชาติสมาชิกฯ ควรเสริมสร้างสถาบันและกลไกความร่วมมือในการพัฒนาบุคลากรและให้ความสำคัญกับการสร้างสภาวะแวดล้อมเพื่อรักษาความมั่นคงอย่างยั่งยืน (3) อาเซียนต้องรักษาความเป็นกลาง ในการเผชิญแรงกดดันจากอำนาจภายนอก ในประเด็นขัดแย้งต่าง ๆ เช่น กรณีปัญหาทะเลจีนใต้ อาเซียนควรดำเนินการต่อในเรื่องระเบียบการปฏิบัติในทะเลจีนใต้ (The Code of Conduct: COC) เพื่อเสถียรภาพและความสงบของทะเลจีนใต้ รวมถึงต้องรักษาความเป็นแกนกลางของอาเซียนในฐานะผู้กำหนดวาระของภูมิภาค และสนับสนุนความริเริ่มด้านเศรษฐกิจเพื่อการพัฒนาและเติบโตของภูมิภาคโดยไม่เลือกข้าง (4) การที่อาเซียนจะสามารถส่งเสริมความมั่นคงของภูมิภาคอย่างยั่งยืนได้ต้องลงทุนระยะยาวเพื่อให้ประสบความสำเร็จในเรื่องเสถียรภาพการเมืองภายในประเทศ โดยการเอาชนะใจของประชาชน การเจรจาอย่างสันติและการปกครองตนเอง การแสดงตนของรัฐบาลในพื้นที่ที่อำนาจรัฐยังไม่ถึงมาก่อน และโอกาสทางเศรษฐกิจในรูปแบบการค้าแบบดั้งเดิม ความมั่นคงชายแดนทางทะเล โดยสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงชายแดนทางทะเลในระดับนานาชาติ (5) ปัญหาการก่อการร้ายยังคงเป็นปัญหาที่กระทบทั้งด้านความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคมต่อชาติสมาชิกฯ ดังนั้นจึงควรมีส่วนร่วมในการตอบสนองต่อเรื่องดังกล่าวอย่างรวดเร็วและทันที่ (6) ในการเผชิญกับมหาอำนาจที่เข้ามาในภูมิภาค อาเซียนควรสร้างระเบียบภูมิภาคบนพื้นฐานของกฎหมาย คัดค้านการคุกคามโดยใช้กำลัง แก้ไขข้อขัดแย้งโดยสันติบนพื้นฐานของกฎหมายระหว่างประเทศ ส่งเสริมให้มีการจัดทำระเบียบปฏิบัติ COC และส่งเสริมให้เกิดความเข้มแข็ง สร้างความเป็นปึกแผ่น และฉันทามติของชาติสมาชิกฯ

การนำเสนอหัวข้อ Practical Cooperation for the Future of ASEAN Security ซึ่งได้มีความร่วมมือที่เป็นรูปธรรมเพื่อการสร้างความมั่นคงของอาเซียนในอนาคตโดยมีประเด็นสำคัญ ดังนี้ (1) ชาติสมาชิกฯ ยังคงเผชิญกับความท้าทายด้านความมั่นคงทั้งรูปแบบเดิมและรูปแบบใหม่ ดังนั้นอาเซียนและประเทศคู่เจรจา ยังคงมีความจำเป็นต้องเสริมสร้างความร่วมมือในทางปฏิบัติ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน และสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมทั้งหมดและความริเริ่มที่ได้รับความเห็นจาก ADMM ADMM-Plus และกลไกอื่น ๆ ต่อไป (2) ชาติสมาชิกฯ และ ADMM ควรร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดในการป้องกันและปราบปรามการก่อการร้ายทุกรูปแบบตามกฎบัตรสหประชาชาติ และกฎหมายระหว่างประเทศ โดยเฉพาะความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข่าวกรองในการต่อต้านการก่อการร้ายในลักษณะ "Our Eyes Initiative (OEI) หรือ ASEAN Our Eyes Initiative (AOEI)" (3) ชาติสมาชิกฯ ควรมีการส่งเสริมการช่วยเหลือบรรเทาสาธารณภัยเมื่อเกิดวิกฤติ เช่น สึนามิ แผ่นดินไหว น้ำท่วม เป็นต้น อาเซียนควรกำหนดแนวทางในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน เพื่อป้องกันความเสียหายจากภัยพิบัติ และจัดทำ/ ออกแนวปฏิบัติ กฎ ระเบียบด้านการจัดการภัยพิบัติ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ร่วมกันของอาเซียน เพื่อประโยชน์ร่วมกันของชาติสมาชิก (4) ชาติสมาชิกฯ และ ADMM ควรเสริมสร้างขีดความสามารถทางทหารระดับชาติและระดับภูมิภาคในเรื่องความมั่นคงทางไซเบอร์ และควรจัดตั้งศูนย์ฝึกรวมด้านความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ทั่วอาเซียน เพื่อเป็นการริเริ่มการพัฒนามาตรฐานในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ร่วมกัน (5) หัวข้อที่ชาติสมาชิกฯ สามารถร่วมมือกันได้ง่าย คือความร่วมมือในด้านการช่วยเหลือบรรเทาสาธารณภัย การต่อต้านการก่อการร้าย การแพทย์ทหาร และความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ โดยประเด็นที่สำคัญคือการรักษาไว้ซึ่งความเป็นแกนกลางของอาเซียน

8. การประชุมเชิงปฏิบัติการศูนย์วิจัยและคณะผู้เชี่ยวชาญด้านอาเซียน (SAREC) ครั้งที่ 2/2562

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการศูนย์วิจัย และคณะผู้เชี่ยวชาญด้านอาเซียน (SAREC) ครั้งที่ 2/2562 เรื่อง “การบริหารจัดการชายแดนเพื่อรองรับภัยคุกคามความมั่นคงในทศวรรษหน้า : ศึกษาเฉพาะกรณีชายแดนภาคตะวันออกและภาคตะวันตก” เมื่อวันที่ 18 – 20 มี.ค.62 ณ โรงแรม คำแสด จ.กาญจนบุรี ซึ่งมีประเด็นสำคัญโดยสรุป ดังนี้

ปัญหาภัยคุกคามที่สำคัญที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน มีดังนี้

ด้านความมั่นคง (1) ปัญหาชายแดน เนื่องจากบริเวณชายแดนของประเทศเมียนมาเป็นพื้นที่ของชนกลุ่มน้อย ซึ่งเป็นฐานการผลิตยาเสพติด และลักลอบขนย้ายเข้ามาฝั่งไทยบริเวณชายแดน เพื่อนำส่งเข้ามาฝั่งที่กรุงเทพฯ และส่งไปยังภาคใต้ของไทย (2) **ปัญหาคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย** เนื่องจากในปัจจุบันสภาพพื้นฐานชีวิตความเป็นอยู่ของชาวเมียนมาซึ่งส่วนใหญ่ยากจน ขาดอาชีพ ขาดรายได้ และมาตรฐานการครองชีพต่ำกว่าไทยจึงมีความพยายามที่จะเข้ามาทำงานในไทยอย่างผิดกฎหมาย ซึ่งเป็นสาเหตุนำไปสู่ปัญหาอื่น ๆ เช่น แรงงานผิดกฎหมาย และการเข้ามาใช้บริการทางด้านสาธารณสุขในไทยที่เพิ่มมากขึ้น เป็นต้น (3) **การเพิ่มขึ้นของช่องทางการตามธรรมชาติ** ซึ่งยากแก่การตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ เช่น การคัดกรองบุคคล เป็นต้น (4) **การปลอมแปลงเอกสารทางราชการ** เช่น วีซ่า เป็นต้น (5) **อาจเกิดช่องว่างทางกฎหมาย** เช่น การให้สัญชาติแก่คนเมียนมา และ (6) **มีการบุกรุกที่ดินของรัฐเพื่อทำกิน** เช่น พื้นที่ป่าสงวนและพื้นที่ป่าไม้ เป็นต้น

ด้านเศรษฐกิจ (1) ความล่าช้าจากการส่งออกสินค้าจากฝั่งไทยไปยังเมียนมาโดยเฉพาะสินค้าการเกษตร ซึ่งที่ผ่านมาพบว่าหากการดำเนินการของกรมศุลกากรและด่านตรวจคนเข้าเมืองมีความล่าช้า อันเนื่องมาจากหลายปัจจัย เช่น ระบบการตรวจคัดกรองสินค้ามีความล่าช้า มีขั้นตอนที่ยุงยาก ทำให้สินค้าเกิดความเสียหาย (2) **การเดินทางเข้าเมืองของชาวเมียนมาบริเวณชายแดน** โดยการใช้การออกหนังสือผ่านแดน (Border Pass) จำกัดให้เข้ามาได้เฉพาะอำเภอเมืองกาญจนบุรีเท่านั้น (3) **ที่ดินไม่มีเอกสารสิทธิ์** ทำให้ไม่เกิดการลงทุนในส่วนที่พักหรือโรงแรมที่ได้มาตรฐาน ขาดความ

ปลอดภัย ซึ่งส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยว เช่น นักท่องเที่ยวเดินทางไปแล้วไม่มีที่พัก ไม่ได้รับบริการที่ดี หรือได้รับอันตรายจากที่พัก เป็นต้น (4) **เขตพื้นที่ทับซ้อน** ยังคงมีปัญหาในส่วนของสินค้าทางการเกษตรที่ปลูกในเขตแดนรับรองของไทยไม่ต้องเสียภาษี แต่ถ้าปลูกในเขตพื้นที่ที่ไม่มีกรรับรองจะต้องเสียภาษีนำเข้า หรือเกิดการลักลอบนำเข้ามาในไทย และ (5) **ปัญหาการปักปันเขตแดน** ทำให้ไม่สามารถเปิดด่านถาวรได้ โดยเฉพาะด่านสิงขรที่อยู่ติดกับฝั่งมะริดของเมียนมาที่กำลังพัฒนาอย่างมาก ส่งผลให้การพัฒนาทางเศรษฐกิจของบริเวณชายแดนไม่เจริญเติบโตมากนัก

ด้านสังคม (1) การเคลื่อนย้ายของประชากร ทำให้มีปัญหาในการจัดทำสำมะโนครัว และการจัดเก็บสถิติ (2) **กลุ่มชาติพันธุ์** (กลุ่มที่อาศัยอยู่เป็นระยะเวลานาน เช่น กะเหรี่ยง ปกาเกอญอ) ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินทำกิน ไม่มีความมั่นคงในชีวิต สาเหตุมาจากการประกาศกฎหมาย/ พ.ร.บ. ป่าสงวนของรัฐบาล ทำให้วิถีชีวิต วัฒนธรรมและประเพณีดั้งเดิมหายไป และอาจจะเกิดการต่อต้านรัฐบาลไทย จะทำให้เกิดปัญหาสังคมในอนาคต (3) **ปัญหาด้านสาธารณสุข** ด้านควบคุมโรคฯ ด้านอาหารและยา และระบบเฝ้าระวังป้องกันที่ยังไม่เพียงพอ ส่งผลต่อการเข้าถึงบริการด้านสาธารณสุขและ (4) **ปัญหาด้านการศึกษา** ในปัจจุบันเด็กไทยเรียนในระบบน้อยลง โดยพบว่าอายุเฉลี่ยที่เรียนในระบบลดลงจากเดิมที่อายุประมาณ 35 ปี เหลือเพียง 15 - 16 ปี เนื่องจากทัศนคติของเด็กในปัจจุบันที่ไม่นิยมเรียนในสายอาชีพ ผู้ประกอบการจึงนิยมใช้แรงงานต่างด้าวมากกว่าแรงงานไทย

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงตามแนวชายแดน เพื่อรองรับภัยคุกคามด้านความมั่นคงในทศวรรษหน้า มีดังนี้ (1) จัดระบบป้องกันพื้นที่ชายแดน (2) พัฒนาระบบการแจ้งเตือนภัยความมั่นคง (3) จัดทำการเชื่อมโยงฐานข้อมูลการสัญจรข้ามแดนประกอบด้วยสินค้าและยานพาหนะ (4) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ให้สามารถป้องกันและควบคุมการลักลอบเข้าเมืองและปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ (5) จัดระบบแรงงานต่างด้าวข้ามแดน เป็นการใชระบบการปฏิบัติงานให้มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ (6) พัฒนาระบบการตรวจโรคระบาดและระบบส่งต่อผู้ป่วยข้ามพรมแดนให้มีประสิทธิภาพ (7) ดำเนินการจัดระเบียบพื้นที่ที่มีเงื่อนไขของปัญหาความมั่นคงและควบคุมการใช้พื้นที่ที่มีปัญหาเขตแดน (8) พัฒนาระบบการข่าว การบูรณาการข่าวโดยใช้การเชื่อมโยงฐานข้อมูลด้านการข่าวที่มีความแม่นยำ และการประชาสัมพันธ์ในพื้นที่ชายแดน (9) ใช้ศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาบริเวณชายแดน ในการสร้างการอยู่ดีกินดีให้กับประชาชน (10) การมีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) ที่สมบูรณ์และมีฐานข้อมูล (Database) ที่บูรณาการ และเชื่อมโยงกันทั้งหน่วยงานภาครัฐในประเทศและต่างประเทศ (11) การแก้กฎหมายให้เอื้อต่อการทำงานและสอดคล้องต่อสภาพความเป็นจริง (12) ต้องมีการปักปันเขตแดนให้แล้วเสร็จและมีความชัดเจนมากขึ้น โดยรัฐบาลต้องให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหานี้กับประเทศเมียนมาอย่างจริงจัง (13) มีการสื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐกับประชาชน เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในการทำงานของภาครัฐ (14) สร้างความรู้ความเข้าใจ และความตระหนักรู้ให้กับประชาชนในเรื่องสิ่งแวดล้อม และการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย (15) สร้างเครือข่ายและพันธมิตรภาคประชาสังคม (16) พัฒนาองค์ความรู้และทักษะกำลังพลให้

ทันต่อการเปลี่ยนแปลง (17) มีแนวทางการพัฒนา โลจิสติกส์เป็นระบบและสามารถเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านได้ และหาแนวทางในการขยายเส้นทางบางเส้นทางเพื่อให้เกิดการพัฒนาเส้นทางที่ยังไม่ได้รับการพัฒนา และเส้นทางที่เชื่อมต่อกับแนวชายแดน (18) ควรเสริมสร้างความร่วมมือหรือพันธมิตรกับหน่วยงานที่ทำงานเกี่ยวกับความมั่นคงชายแดน เช่น NGO ภาคประชาสังคม และภาคธุรกิจ และ (19) เพิ่มขยายพื้นที่การเข้าเมือง โดยการใช้หนังสือผ่านแดน (Border Pass) ให้มากขึ้น เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ยกเว้นพื้นที่ด้านความมั่นคง เช่น เชื้อน พื้นที่ปฏิบัติการด้านการทหาร เป็นต้น

9. การนำเสนอผลงานทางวิชาการและพิธีปิดการศึกษา หลักสูตรนักยุทธศาสตร์ รุ่นที่ 12

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จัดการนำเสนอผลงานทางวิชาการ และพิธีปิดการศึกษา หลักสูตรนักยุทธศาสตร์ รุ่นที่ 12 เมื่อวันที่ 29 มี.ค.62 ณ หอประชุมพิบูลสงคราม วปอ.สปท.

ผลงานวิชาการ คณะนักศึกษา หลักสูตรนักยุทธศาสตร์ รุ่นที่ 12 ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ได้ร่วมกันการจัดทำ “ยุทธศาสตร์การลดความเหลื่อมล้ำของประเทศไทยรองรับยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580)” เป็นกระบวนการที่ต่อยอดมาจากการตรวจสอบสถานะแวดล้อมเพื่อมองภาพอนาคตทางยุทธศาสตร์ของประเทศไทย (Strategic outlook) พ.ศ. 2561 - 2580 ทำให้ได้ประเด็น “ความเหลื่อมล้ำด้านเศรษฐกิจ” มาจัดทำยุทธศาสตร์ เนื่องจากความเหลื่อมล้ำเป็นปัญหาที่สั่งสมมานานในสังคมไทยและมีแนวโน้มว่าจะทวีความรุนแรงมากขึ้น ส่งผลต่อการกระจายรายได้และการเข้าถึงบริการภาครัฐต่างๆ ที่ยังมีความแตกต่างกันอยู่มากระหว่างกลุ่มประชากร หากไม่มีการแก้ไขอย่างจริงจัง และมีประสิทธิภาพย่อมจะส่งผลกระทบต่อปัญหาอื่นๆ และเป็นอุปสรรคขัดขวางการพัฒนาประเทศโดยรวมในระยะยาว ทั้งนี้ ยุทธศาสตร์การลดความเหลื่อมล้ำของประเทศไทยรองรับยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) ฉบับนี้ถือเป็นแผนระดับ 2 เทียบเท่าแผนแม่บทภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ 4 “การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม” ที่คณะนักศึกษาได้จัดทำขึ้น โดยมุ่งค้นหาเป้าหมาย (Ends), วิธีการ (Ways), และทรัพยากร (Means) อันเป็นองค์ประกอบหลักของการจัดทำยุทธศาสตร์การลดความเหลื่อมล้ำในสังคมไทยระยะ 20 ปี

การดำเนินงานหลักสูตรนักยุทธศาสตร์ รุ่นที่ 12 มีผู้เข้ารับการศึกษ จำนวน 29 คน เป็นข้าราชการทหาร 15 นาย ข้าราชการพลเรือน พนักงานรัฐวิสาหกิจ อาจารย์มหาวิทยาลัย

ภาครัฐและภาคเอกชน และภาคธุรกิจเอกชน 14 คน ในการประเมินผลการศึกษาในหลักสูตรฯ ประกอบด้วย การจัดทำเอกสารยุทธศาสตร์ระดับองค์กรหรือหน่วยงานเป็นรายบุคคล การทดสอบภาคทฤษฎี การจัดทำยุทธศาสตร์รุ่นและการนำเสนอผลงานวิชาการ ทำให้ผู้เข้ารับการศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและกระบวนการจัดทำยุทธศาสตร์ สามารถบูรณาการองค์ความรู้ในเนื้อหาสาระวิชาการต่างๆ จนสามารถพัฒนาตนเองให้เป็นนักยุทธศาสตร์ทั้งในระดับองค์กร และระดับชาติได้

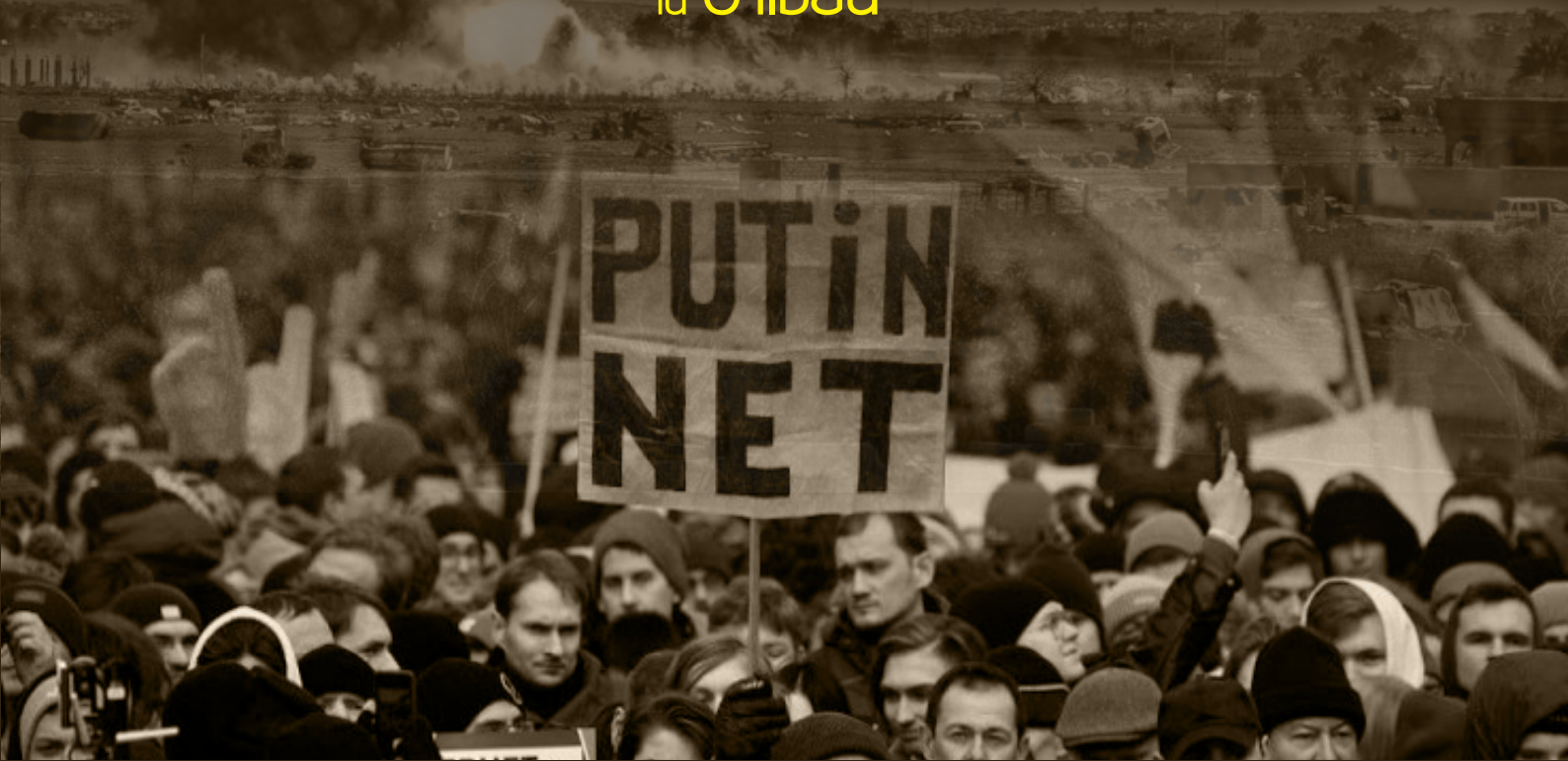
ผลการศึกษา ผู้เข้ารับการศึกษหลักสูตรนักยุทธศาสตร์ รุ่นที่ 12 สามารถสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรฯ จำนวน 28 คน และผ่านการศึกษหลักสูตรฯ 1 คน

Vision of SSC, NDSI. วิทยาลัยคณิศ คศย.สปท.

“A leading organization in building and disseminating security and strategy knowledge, aiming towards excellence in ASEAN”

“ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์เป็นองค์กรชั้นนำในการสร้าง
และเผยแพร่องค์ความรู้
ทางด้านยุทธศาสตร์ และความมั่นคง
มุ่งสู่ความเป็นเลิศ
ใน อาเซียน”

ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
62 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพฯ 10400
โทร. 02-275-5716 <http://ssc.rtarf.mi.th>